

הישיבה המאתיים-ותשעים-ושבע של הכנסת השמינית

יום רביעי, כ"ו אייר תשל"ו (26 מאי 1976)
ירושלים, הכנסת, שעה 11:03

א. הספד לד"ר יוסף מיכאל לם

היו"ר מ. שחל :
אני מתכבד לפתוח את ישיבת הכנסת. הכנסת תכ"ב
בד את זכרו של ד"ר יוסף מיכאל לם, שהלך לעולמו
ביום אתמול.
ד"ר לם היה חבר הכנסת הראשונה והכנסת השנייה.
לפני קום המדינה היה חבר אסיפת הנבחרים והוועד
הלאומי.

ד"ר לם עבר מפעילות ברשות המחוקקת למסגרת
הרשות השופטת לישב על מידין. פעולתו על כס המשפט
היתה ברוכת מעש ועתירת חכמה משפטית.
יהי זכרו ברוך.
(חברי הכנסת מכבדים את זכרו של
המנוח בקימה)

ב. דברי יושב-ראש הישיבה לציון יום ירושלים

היו"ר מ. שחל :
נעים זמירות ישראל אמר על ירושלים "יפה נוף
משוש כל הארץ הרציון, ירכתי צפון, קרית מלך
רב" — תהלים מ"ח. זכתה ירושלים במלאת שמונה
שנים לשחרורה להיות הגדולה בערי ישראל באוכ-
לוסייתה ובשטחה.
מתקיימים בירושלים חיי מסחר חפשיים, חינוך לכל,
מוסדות תורה ומדע ואף תעשיה, שחלקה עדיין בחי-
תוליו — לרווחת תושביה ולכל העולים אליה.
נצפה כולנו לשיגשוגה של ירושלים כאשר ממנה
תצא רוח השלום על יושביה, על מדינת ישראל ועל
תושבי האזור כולו.
ברכת הכנסת שלוחה לירושלים ליום חגה.

ג. מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר מ. שחל :
נשמע עתה הודעה על המסמכים שהונחו על שול-
חן הכנסת.
סגן מזכיר הכנסת ש. יעקבסון :
ברשות היושב-ראש, הנני מתכבד להודיע כי הונ-
חו היום, לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה : 1. חוק
עידוד השקעות הון (תיקון מס' 14), תשל"ו—1976 ;
2. חוק הנצחת זכרו של דוד בן-גוריון, תשל"ו—1976.

ד. שאלות ותשובות

היו"ר מ. שחל :
חברי הכנסת, אנו עוברים לסעיף הראשון בסדר-
היום — שאלות ותשובות.
2281. מניעת הדלפות מדיוני הממשלה
חברי-הכנסת מ. בן פורת שאל את ראש הממשלה
ביום י"ג בכסלו תשל"ה (27 בנובמבר 1974) :
בחדשי כהונתה של הממשלה, שכבודו עומד ברא-
שה, מתפרסמים פרטים רבים מדיוני הממשלה ולא
דווקא על-ידי דוברת או על-ידי שר ההסברה. העתונות
מפרטת לרוב את הצעותיהם ואמירותיהם של שני שרים
המייצגים סיעות שונות.
רצוני לשאול :
1. מה הצעדים שנעשו כדי לחסום את ההדלפות
מדיוני הממשלה ?
2. אם הם לא סיעו, מה בדעת ראש הממשלה
לעשות ?
ראש-הממשלה י. רבין :
1. הוקם צוות, המורכב מנציגי שירות הבטחון הכ-
ללי, אמ"ן ומשרד המשפטים, אשר תפקידו להציע הצ-
עות שיש בהן כדי לחזק את סדרי ההבטחה של חומר
סודי. הדו"ח של הצוות הובא לפני הממשלה, בישיב-
תה ביום י"א בניסן תשל"ו, 11 באפריל 1976. הממ-
שלה אימצה את הדו"ח ואת המלצותיו, ואלה נמצאים
בשלבי ביצוע.
2. להמריץ את הגורמים המוסמכים לפעול בגדרי
סמכותם.
היו"ר מ. שחל :
שאלה נוספת לחברי-הכנסת בן-פורת.

התקציב המיועד למשרד היועץ ולפעולותיו באחת מערי הפיתוח או בשכונה בעייתית של אחת מן הערים הגדולות, ולפתור עלי-ידי כך בעיה אחת מוגדרת?

ראש-הממשלה י. רבין:

א. תפקיד יועץ ראש הממשלה לענייני רווחה חב-רתית כולל ריכוז עבודת ועדת השרים, הפעלת ועדה בין-משרדית ומועצה ציבורית לרווחה חברתית, ואח-ריות על היחידה לרווחה חברתית במשרד ראש הממשלה.

ב. סמכויות היועץ מתמקדות בתיאום נושאי הר-ווחה החברתית במשרדי הממשלה ובגופים ממלכ-תיים וציבוריים נוספים. כן מהווה היחידה שבאחריותו גרעין לחשיבה ולתיכנון, ברמה כוללת, של רווחה חברתית.

ג. תקציב לשכת יועץ ראש הממשלה לענייני רוו-חה חברתית לשנת 1976 הוא 1,090,000 לירות, בכללן שכר ל-12 תקני כוח-אדם.

ד. הוועדות מתמנות לרוב, על-פי החלטת ועדת השרים, לצורך בדיקת נושא מסויים או גיבוש נתונים הנוגעים למשרדים אחדים ולגופים נוספים. הוועדות מורכבות מחברים בוועדה הבין-משרדית ו/או המועצה הציבורית ומומחים נוספים, בהתאם לנושא. עד כה מונו 10 ועדות בנושאים שונים. לא שולם שכר לחב-ריהן.

ה. התשובה שלילית. הוועדות מתמנות רק כאשר קיים צורך לבחינת נושא כלשהו בתחומי הרווחה החב-רתית ועל-פי תיאום והסכמה של המשרדים הנוגעים בדבר. מכאן שלא נוצרת כפילות והממצאים מבטיחים שיפור שירותי הרווחה בשטח.

ו. התשובה שלילית. הקמתה של המערכת לר-ווחה חברתית באחריותו של יועץ ראש הממשלה נעש-תה על-פי המלצות דו"ח ועדת ראש הממשלה לילדים ובני-נוער במצוקה — דו"ח כץ — והיא נועדה, בין השאר, לקיים מעקב אחר ביצוע המלצות הדו"ח וכן ליצור קשר בין הציבור לבין ראש הממשלה בנושא הרווחה החברתית.

3304. זכויות החיילים משוחררים והזוגות

הצעירים בני העדה הדרוזית

חבר-הכנסת י. שריד שאל את ראש הממשלה ביום י"ח באייר תשל"ה (29 באפריל 1975):

אבקש מאת כבודו להשיב:

1. האם לחיילים משוחררים ולזוגות צעירים (במק-רה שאחד מבני-הזוג הוא חייל משוחרר) מקרב העדה הדרוזית נתינות זכויות שוות לאלה הנתינות לחיילים משוחררים ולזוגות צעירים יהודים?

2. אם לאו — באילו תחומים מופלים החיילים המ-שוחררים והזוגות הצעירים הדרוזים לרעה?

3. כיצד ניתן להסביר מציאת איפה ואיפה וקפוח זכויות כאשר מדובר בצעירים הממלאים אותן חובות למדינתם, ומעל לכולן — חובות השירות בצבא?

4. האם יורה ראש הממשלה לאלתר לכל משרדי הממשלה לקיים שיווי זכויות מלא לכל החיילים המ-שוחררים ולזוגות הצעירים משוחררי צה"ל, בלי הבדל עדה ודת?

מדרכי בן-פורת (המערך):

האם ראש הממשלה ער לעובדה שהפירסום על הי-שיבה האחרונה של הממשלה היה כמעט סטנוגרמה? האם לדעת ראש הממשלה זה ייפסק בעתיד?

ראש-הממשלה י. רבין:

כל מה שאוכל להוסיף על מה שאמרתי הוא שנמ-שיך לפעול במגמה לצמצם את התופעה של דליפות.

2949. תאריז ותפקידיו של השר אלון

חבר-הכנסת י. כהן שאל את ראש הממשלה ביום ו' באדר תשל"ה (18 בפברואר 1975):

שמו של השר יגאל אלון מוזכר בעתונות, בראדיו ובטלוויזיה בליווי התארים סגן ראש הממשלה ושר החוץ.

אודה לכבודו אם ישיב לי:

1. האם תפקיד שר החוץ טפל או נספח לתואר סגן ראש הממשלה?

2. מה הם התפקידים המוטלים על השר יגאל אלון בתור סגן ראש הממשלה?

3. באילו תחומי פעולה אחראי השר אלון כסגן ראש הממשלה בפני הכנסת?

4. מה הם תפקידי הביצוע שהוטלו על השר אלון כסגן ראש הממשלה מאז כינון ממשלה זו?

ראש-הממשלה י. רבין:

1-4. בנוסף על תפקידו כשר החוץ נמלא סגן ראש הממשלה, לאחר קביעת הממשלה, את מקומו של ראש הממשלה בהעדרו.

3176. סמכויותיו של יועץ ראש הממשלה לענייני

רווחה חברתית

חבר-הכנסת א. גמיר שאלה את ראש הממשלה ביום ו' בניסן תשל"ה (19 במארס 1975):

לאור פירסומים רבים בעתונות על ועדות מוועדות שונות הממונות עלי-ידי יועץ ראש הממשלה לענייני רווחה, מר ברוך לוי, אתכבד לשאול:

א. מה תפקידו המוגדר של יועץ ראש הממשלה לענייני רווחה?

ב. מה הן סמכויותיו?

ג. מה תקציב משרדו של היועץ ומה מספר האנשים העובדים במשרדו?

ד. לאיזו מטרה ממונות הוועדות שנקבעות על-ידו, כמה ועדות מונו עד כה, על-פי איזה בסיס פועלים החברים בהן, והאם משולם שכר כל שהוא לחברי הוועדות וליועציהן? אם כן — באיזה סכום?

ה. האם לא חושב ראש הממשלה שבהקמת ועדות עלי-ידי יועץ ראש הממשלה לענייני רווחה נוצרת כפי-לות בנעשה במשרדים שונים ומבוזבז זמן רב בישיבה בוועדות, במקום קשר יתר עם הנעשה בשטח?

ו. לאור הנסיון עם דו"ח ועדת-כ"ץ, הציפיות הר-בות שנטע בלב הציבור וגורלן של המסקנות, האם לא חושב ראש הממשלה כי מוטב היה להשקיע את

חוברת כ"ט, ישיבה רצ"ז

— שאילתות ותשובות (רבין, פעיל, שחל, י. תמיר, נוף) —

יואל נא כבודו להשיב לי :

אילו מן ההמלצות של ועדת-אגרנט נתקבלו על דעת הממשלה ונתבצעו על-ידיה ?

ראש-הממשלה י. רבין :

מנסה השאלתה משתמע שכונת השואל להמלצות הוועדה במישור המוסרי, בנבדל ממסקנות והמלצות במישור הצבאי המבצעי. להלן פירוט ההמלצות וביצור ען :

(א) באשר להגדרות וחלוקת הסמכויות, החובות והאחריות בענייני בטחון הגישה הממשלה לכנסת הצ"ע ת חוק-יסוד : הצבא, אשר מסדיר עניין זה. החוק נתקבל בכנסת ביום כ"ט באדר ב' תשל"ו — 31 במארכ 1976.

(ב) באשר לסמכות להורות על ביצוע פעולות במצבים העלולים להיווצר מול איום פתאומי או כאשר מהירות הפעולה היא צורך חיוני ואין סיפק לזמן את הממשלה — סמכות זו הוגדרה בהחלטה מיוחדת של הממשלה.

(ג) באשר לוועדת שרים לענייני בטחון החליטה הממשלה על כינון ועדת שרים לענייני בטחון וקבעה את סמכויותיה. ועדת השרים החלה בפעולתה.

(ד) באשר להמלצה שבעתות מלחמה תסמך המ"ש של ראש הממשלה להקים צוות שרים מצומצם, בראשותו, אשר יהיה מופקד על ההכרעה בעניינים דחופים הנוגעים לניהול המלחמה — יוחלט אם וכאשר יהיה העניין אקטואלי. הנושא נמצא על סדר-היום של הממשלה לדיון נוסף.

(ה) באשר להמלצות הוועדה בתחום המודיעין : (1) מונה יועץ מיוחד למודיעין על-ידי ראש הממשלה ; (2) חוזקה מחלקת החקר של משרד החוץ, והיא הפכה לאגף אשר תפקידי הוגדרו בשם "מרכז למחקר ותיכ"ן נון מדיני" ; (3) נקבעו כללי ההפצה והמשוב של חומר המודיעין הגלמי ; (4) בוצעו שינויים מהותיים ויסודיים במבנה אגף המודיעין במטכ"ל ובחיל המודיעין, כפי שהומלצו בדו"ח הראשון של ועדת החקירה בסוגיה זו. (5) הוקמה יחידת הערכה בתחומי "המוסד לתפקידים מיוחדים".

מכל הנ"ל עולה כי המלצותיה של ועדת החקירה נתקבלו על-ידי הממשלה, והן מבוצעות הלכה למעשה.

3543. ידועה בדבר שימוש במכונת-אמת לגילוי המרליפים חומר סורי

חבר-הכנסת ע. נוף שאל את ראש הממשלה ביום ט"ו בסיון תשל"ה (25 במאי 1975) :

בעתון "ידיעות אחרונות" מיום 21 במאי 1975 מסר עתונאי, הידוע במקורותיו ההימנים, כי בפורום ממלכתי אמר ראש הממשלה כי אנשים מספר נחקרו במכונת-אמת כדי לגלות מי הדליף לעתונאי, שספרו נאטר לפירסום, מסמכים הקשורים בשיחות עם ד"ר קסינג'ר בנושא ההפרדה.

אבקש מאת כבוד השר להשיב לי :

1. האם נכון הוא כי נבדקו אנשים במכונת-אמת במטרה לגלות את מדליפם של מסמכי קסינג'ר ותיאור השיחות אתו ?

ראש-הממשלה י. רבין :

1. לחיילים משוחררים ולזוגות צעירים מקרב הע"ה הדרונית ניתנות זכויות שוות לאלה הניתנות ליהודים, בהתאם לקריטריונים המקובלים של משרדי הממשלה.

2-3. אין מתבקשת תשובה.

4. הנני מפנה את השואל להחלטות הממשלה מ-3 ביוני 1975 ומ-26 באוקטובר 1975 שנאמר בהן כי הטי"פול בבעיות הדרויות ייעשה על-ידי משרדי הממשלה ישירות, כל משרד בתחומו, וכי תוקם ועדת מנכ"לים לטיפול בבעיות העדה הדרונית בישראל.

ועדת המנכ"לים הוקמה ופועלת בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה, וכבר רשמה לעצמה הישגים לא מבוטלים, כגון כניסת עובדים דרוזים למפעלי מערכת הבטחון והגדלת התקציב לשיכונים בכפרים הד"רוזים פי 8 מזה שאושר בשנים הקודמות.

3461. גילוי המרליפים חומר סורי

חבר-הכנסת מ. פעיל שאל את ראש הממשלה ביום ח' בסיון תשל"ה (18 במאי 1975) :

על רקע ה"הדלפה" מלפני חודש ימים על-אודות ביקורם של שני נציגים סובייטיים ועל רקע גניחת ספרו של העתונאי מתי גולן, העוסק במשאומתן על הסכמי ההפרדה, במחצית הראשונה של 1974 הנני מתכבד לשאול :

א. מי הם מדליפי פרשת ביקור שני הנציגים הסובייטיים, ומה הצעדים המינהליים המשמעותיים או המשפטיים שנקטה הממשלה נגדם ?

ב. מי הם מדליפי האינפורמציה לעתונאי מתי גולן, שבעבורה נגנז הספר ? מה הצעדים המשמעותיים או המשפטיים שנקטה הממשלה נגדם ?

ראש-הממשלה י. רבין :

א. הוטל על צוות מיוחד לחקור בעניין. הצוות לא הגיע לכלל ממצאים המצדיקים תביעה משפטית או הסקת מסקנות כלפי אנשים. בעקבות הדו"ח של הצוות הוריתי על בדיקת סדרי ונהלי ההבטחה של חומר מסווג. ראה תשובתי מהיום על שאילתה מס' 2281.

ב. לגורמים המוסמכים לא נודע מי הם המדליפים.

היו"ר מ. שחל :

שאלה נוספת לחבר-הכנסת פעיל.

מאיר פעיל (מוקד) :

השאלה היא, פשוט, מדוע התשובה התעכבה יותר משנה ?

ראש-הממשלה י. רבין :
אין תשובה.

3491. ביצוע ההמלצות של ועדת-אגרנט

חבר-הכנסת י. תמיר שאל את ראש הממשלה ביום י' בסיון תשל"ה (20 במאי 1975) :

אבקש להשיב לי:
אם מידע זה נכון, מה בדעת ראש הממשלה לפי-
עול למען תיקון עיוותים אלה?

ראש-הממשלה י. רבין:
בהתאם להחלטת הממשלה מיום כ"א בחשוון תשל"ו
(20 באוקטובר 1975) פועלת מדיצמבר 1975 ועדת המנ-
כ"לים לבעיות העדה הדרוזית בישראל, בראשותו
של מנכ"ל משרד ראש הממשלה.

באשר לנושאים המועלים בשאלתה הנני להעיר:
ל-1 — רבים מבני העדה הדרוזית משרתים במש-
רות ממשלתיות, ובמיוחד במערכת החינוך, בשירות
קבע בצה"ל, במשמר הגבול ובמשטרת ישראל.

ל-2 — הבנייה בכפרים הדרוזיים היא בנייה עצמית
של התושבים, בעזרת הלוואות ממשרד השיכון. הכנת
התשתית לבנייה לזוגות צעירים בפקיעין תתחיל בחודש
יוני השנה, עם סיום תכנון השטח המיועד לבנייה זו
וקבלת רשיון מן הוועדה המחוזית לבניין ערים.

ל-3 — פקיעין נמצית באזור פיתוח א'.
ל-4 — אין שיבוש במערכת החינוך בכפר. המת-
סור בכיתות לימוד מתאימות הוא בעיה כלל-ארצית,
המטופלת על-ידי משרד החינוך והתרבות במסגרת אפ-
שרויות התקציב העומד לרשותו.

ל-5 — אחד הגורמים למחסור במקלטים הוא העדר
יזמה של המועצה המקומית בנדון. משרד הבטחון
מיוכן לתרום חלקו לבניית מקלטים כאשר יידרש. הדין
של ישובי קו העימות הדרוזיים כדין הישובים היהודיים.
לגבי החיילים המשוחררים — ראה תשובתי מהיום על
שאלתה מס' 3304 של חבר-הכנסת יוסי שריד.

ל-6 — קיים כביש גישה לכפר. נושא כביש היי-
ציאה נתון במחלוקת, והוא נדון בוועדת-משנה של
ועדת הפנים של הכנסת והגיע גם לדיון בבית-המשפט.

4101. התערבותה של הרבנות הראשית בקביעת
הרכב הממשלה

חבר-הכנסת י. שערי שאל את ראש הממשלה ביום
י"ב באלול תשל"ה (19 באוגוסט 1975):

נתפרסם בעתונות כי מועצת הרבנות הראשית דנה
במתן היתר לחבר-הכנסת זבולון המר, מסיעת המפד"ל,
להצטרף לממשלה, ואף נתנה את אישורה לכך.

רצוני לשאול איפוא את כבודו:

1. האם מועצת הרבנות הראשית והרבנים הראשיים
הם גוף ממלכתי, שנבחר על-פי חוק. המדינה ופועל
בשם כלל האזרחים היהודים של המדינה?

2. אם כן — האם מותרת התערבות פוליטית של
גוף ממלכתי מעין זה, והאם התערבות זו אינה פוגעת
בסמכות ובמעמד הרבנות הראשית?

3. בהתחשב בעובדה כי אין זו הפעם הראשונה
שמועצת הרבנות הראשית פוסקת אם מותר לגוף זה
או זה להצטרף לממשלה, רצוני לדעת אילו אמצעים
תנקוט הממשלה כדי למנוע פוליטיזאציה של הרבנות
הראשית ואת התערבותה בקביעת הרכב הממשלה ומ-
דיניותה?

2. האם היו בין הנחקרים שרים לשעבר?

3. אם כן — מי?

4. האם היו בין הנחקרים חברים בממשלה הנוכ-
חית?

5. אם כן — מי?

6. מי היו הנחקרים האחרים?

ראש-הממשלה י. רבין:

הידיעה שהשואל מתייחס אליה איננה נכונה. לכן
השאלות אינן חופפות.

3683. פירסום המגעים עם משלחת מיוגוסלאביה

חבר-הכנסת מ. פעיל שאל את ראש הממשלה ביום
ל' בסיון תשל"ה (9 ביוני 1975):

אבקש להשיב לי על השאלות הבאות:

א. האם נגרם נזק למדיניות החוץ הישראלית מן
העובדה ששר הבטחון, מר שמעון פרס, פירסם באמצעי
התקשורת את דבר המגעים שקיימה הממשלה עם המש-
לחת היוגוסלאבית לפני ימים מספר?

ב. מה ההסדרים שמתכוון ראש הממשלה להתקין
כדי למנוע בעתיד פירסומים מעין אלה על-ידי שרי
הממשלה?

ראש-הממשלה י. רבין:

א. התשובה שלילית.

ב. ראה תשובתי מהיום על שאלתה מס' 2281.

היו"ר מ. שחל:

שאלה נוספת לחבר-הכנסת פעיל.

מאיר פעיל (מוקד):

האם יש סיכויים ממשיים לשיפור היחסים המדי-
ניים בינינו ובין יוגוסלאביה?

ראש-הממשלה י. רבין:

אינני יכול להוסיף דבר על מה שנאמר עד כה
בתחום זה.

3941. טענותיו של אירגון חיילים משוחררים
דרוזים

חבר-הכנסת מ. גרופר שאל את ראש הממשלה ביום א'
באב תשל"ה (9 ביולי 1975):

אירגון חיילים משוחררים דרוזים מבני הכפר פקי-
עין טוען בפירסומים לציבור על קיפוח כדלקמן:

1. אי-שילוב הדרוזים במשרות ממשלתיות;

2. אי-בניית שיכונים לזוגות צעירים;

3. אי-ראיית פקיעין כאזור פיתוח;

4. שיבושים במערכת החינוך בכפר ומחסור בבתי-
ספר חדשים;

5. מחסור במקלטים ובעזרה לחיילים משוחררים;

6. העדר כביש גישה.

חוברת כ"ט, ישיבה רצ"ז
— שאילתות ותשובות (רבין, בארי, שחל, בגין, ש. תמיר, מואב) —

ראשי-הממשלה י. רבין :

1—2. השאילתה בעיקרה מעוררת שאלות שהן עניין לחוות-דעת משפטית, להבדיל משאילתה פא-ראמנטארית.

3. בעוד שפעולתה של הרבנות הראשית בעניין הנוגע להצטרפות לממשלה היא נושא לגיטימי לדיון ציבורי ולביקורת ציבורית, הרי אין לממשלה סמכות לגקוט אמצעים בנדון.

4129. נוסח הדברים שנאמרו על-ידי ראש הממשלה לסנאטור ג'קסון

חבר-הכנסת י. בארי שאל את ראש הממשלה ביום כ"ג בתשרי תשל"ו (28 בספטמבר 1975) :

אבקש לדעת :

כלום נכון שבעת ביקורך בארצות-הברית, בחודש יוני השנה, אמרת לסנאטור הנרי ג'קסון כי "קסינג'ר לא יכתוב לישראל את מדיניותה" וכי "ללא הצהרה רשמית של מצרים בדבר אי-לוחמה לא תפנה ישראל את מעברי המיתלה והגדיד" ?

ראשי-הממשלה י. רבין :

אין לי מה להוסיף על דברים שאמרתי מעל במת הכנסת ובמעמדים אחרים בעניין הסכם-הביניים עם מצרים ובעניין עצמאותה של ישראל.

היו"ר מ. שחל :

שאלה נוספת לחבר-הכנסת בארי.

ידידיה בארי (הליכוד) :

אדוני ראש הממשלה, השאלה היתה אם אמרת מה שמצוטט בשאילתה לסנאטור הנרי ג'קסון.

ראשי-הממשלה י. רבין :

התשובה היא שהנוסח הזה, כפי שמצוטט, לא נא-מר על-ידי לסנאטור ג'קסון.

מנחם בגין (הליכוד) :

אפשר עוד שאלה נוספת ?

היו"ר מ. שחל :

חבר-הכנסת בגין, אתה יודע שאי-אפשר.

4185. פירסום דבריו של שר הבטחון בקשר להסכם אפשרי עם סוריה

חבר-הכנסת ש. תמיר שאל את ראש הממשלה ביום כ"ג בתשרי תשל"ו (28 בספטמבר 1975) :

היום פורסם ב"הארץ" 24 בספטמבר 1975 שבה-יותו בארצות-הברית הדגיש שר-הבטחון שמעון פרס, בשיחותיו עם שר החוץ האמריקאי הנרי קסינג'ר, כי הוא בעד הסכם-ביניים נוסף עם סוריה ברמת-הגולן, המבוסס על "שינויים קטנים", אבל הוא סבור כי לא יהיה לכך רוב בממשלה. בהמשך הדברים נאמר כי "בעוד שעמדת הממשלה היא שרצוי משא-ומתן על הסכם כולל בגולן, אך ייתכן גם הסדר חלקי בתנאי שהוא יהיה 'קוסמטי' בלבד, נוקט פרס עמדה עצמאית, הסוברת כי אין סיכוי להסכם כולל בגולן ויש להעדיף משא-ומתן-ביניים עם סוריה".

לאור החשיבות המירבית של הנושא ולאור הל-קחים מהודעות של שרים על "עמדות פרטיות" במג-עיהם עם גורמי חוץ, אבקש להשיב לי:

1. האם ידוע לראש הממשלה כי אכן הביע שר הבטחון בשיחתו עם שר החוץ האמריקאי עמדה שונה מזו של הממשלה ?

2. האם ידע ראש הממשלה מראש כי שר הבט-חון מתכוון להשמיע באזני ד"ר קסינג'ר עמדות אישיות בנוגע להסכם-ביניים נוסף בגולן ?

3. האם אישר ראש הממשלה לשר הבטחון חופש פעולה להביע בפני הממשל האמריקאי דעות אי-שיות בנושא מרכזי וחיוני זה ?

4. אם לא — מה מתכוון ראש הממשלה לעשות כדי למנוע נקיטת עמדות אישיות על-ידי שרים, הנוגדות את עמדת הממשלה, במגיעיהם הרשמיים עם גורמי חוץ בנושאים מדיניים מרכזיים ?

ראשי-הממשלה י. רבין :

1—4. עד כמה שידוע לי המידע שהשאילתה מב-וססת עליו איננו נכון.

4327. הנדרת סמכויותיהם ותפקידיהם של שר החוץ ושר הבטחון

חבר-הכנסת ש. תמיר שאל את ראש הממשלה ביום כ"ג בחשוון תשל"ו (28 באוקטובר 1975) :

ב"מעריב" מיום 10 באוקטובר 1975, בכתבה של הסופר המדיני יוסף חריף, פורסמה כתבה שאחת מכותרות-המשנה שלה היא "החוסים הסמויים של מלחמות היהודים בין פרס לאלון מוליכים אל שר החוץ האמרי-קאי".

צילום הקטע מן ההכתבה צורף בזה.

נוכח האירועים האמורים, בין שהם מדויקים ובין שהתפתחו בדרך העלולה ליצור תקלות מרחיקות-לכת בנושאים חיוניים למדינה, או לפחות להתפרש כך, אבקש להשיב לי:

אילו צעדים ננקטים על-ידי ראש הממשלה כדי להגדיר את סמכויותיהם ואת תפקידם המדויק של שר החוץ מזה ושר הבטחון מזה, ואת שיתוף הפעולה ההכ-רחי בין שניהם, במיוחד שעה שהם מייצגים את המי-דינה לפני גורמי חוץ בכלל, ולפני הממשל האמריקני במיוחד ?

ראשי-הממשלה י. רבין :

אין אני סומך ידי על המידע המשמש בסיס לש-אילתה. תחומי הסמכות של השרים מוגדרים וברורים כל צרכם וכן קיים תיאום ושיתוף פעולה ביניהם.

4349. הקמת מועצה לפיתוח הגליל על-ידי

המועצות המקומיות של היישובים היהודיים בצפון

חבר-הכנסת ב. מואב שאל את ראש הממשלה ביום כ"ה בחשוון תשל"ו (30 באוקטובר 1975) :

ב-20 לאוקטובר 1975 נתכנסה במשרדי מינהל מחוז הצפון פגישה של 24 ראשי המועצות המקומיות של

3. הנכון הוא שבעת שיושבי-ראש הוועדה, חברי הכנסת י. גבון, דיבר על ההסכם בתכנית "מוקד" כבר היה ידוע לך שארצות-הברית מציעה למעשה טיוטה שונה בתכלית מן הגירסה הקודמת ששיבה חבר-הכנסת גבון, על-פי בקשתך, בטלוויזיה?

4. הנכון הוא שאחד ההבדלים היסודיים בין שתי הגרסאות היה שבעוד שבטיוטה המקורית היתה הס' כמה אמריקנית-ישראלית ביחס לעמדות שונות, הרי שבטיוטה החדשה שנתקבלה נאמר, בסך-הכל, ש"ארצות-הברית רושמת לפניה שזו העמדה הישראלית"?

5. הנכון הוא שנעלמו מן הגירסה הסופית של ההסכם עם ארצות-הברית סעיפים משמעותיים רבים שהוסכם עליהם קודם לכן ושהראית אותם קודם לכן לממשלה?

ראשי-הממשלה י. רבין:

1—5. השאלות מבוססות על מידע סלקטיבי ובל-תימדייק בנושא אשר נדון בוועדת חוץ וביטחון, ולבירורו אינה מתאימה דרך השאלות.

5311. עמדת ראש הממשלה כשאלת הסכם עם ירדן על ביטול מצב המלחמה

חברי-הכנסת ז. שובר שאל את ראש הממשלה ביום כ"ט באדר א' תשל"ו (1 במאס 1976):

אודה לכבודו אם ישיב לי:

1. האם בשיחותיך האחרונות עם הנשיא פורד בווייגטון נתת הסכמתך לך שישאל תעשה ויתר משמעותי ביהודה ובשומרון במסגרת הסכם עם ירדן על מה שמכונה "ביטול מצב המלחמה"?

2. הנכון הוא שהסכם ל"ביטול מצב המלחמה" אינו זהה עם המושג של "הסכם שלום"?

3. האין בנכונות מעין זו סטייה מן המדיניות הרשמית של ממשלתך וכן של קודמתה?

4. האין עצם הסכמתך בעניין זה מהווה הפרה חדה של התחייבותך שלא להסכים לשוניים טריטוריאליים ביהודה ובשומרון בטרם יישאל פי העם?

5. האם נערך פרוטוקול מן השיחה בינך ובין הנשיא פורד, והאם תכנו של פרוטוקול זה הובא לידעת שרים אחרים בממשלתך?

ראשי-הממשלה י. רבין:

1. התשובה שלילית.

2. נכון.

3. התשובה שלילית.

4. התשובה שלילית.

5. לחלק הראשון של השאלה: כמקובל בשיחות מעין אלו, עורך כל צד את רישומיו.

לחלק השני: תכנו של השיחות הובא לידיעת הממשלה.

5354. הקמת ועדת שרים לענייני בטחון

חברי-הכנסת י. שערי שאל את ראש הממשלה ביום ו' באדר ב' תשל"ו (8 במאס 1976):

היושבים היהודיים בצפון והחליטה על הקמת מועצה לפיתוח ולאיכלוס וגליל.

שאלות הן:

1. האם הוקמה מועצה זו בידיעתו של ראש הממשלה?

2. האם ראש הממשלה הביע הסכמתו להקמת מועצה זו?

3. האם תכניות הפיתוח של הגליל יבוצעו באמצעות המועצה הנ"ל?

ראשי-הממשלה י. רבין:

1—2. ההתכנסות נערכה לא בידיעתי המוקדמת. יש לברך על כל עזרה ציבורית קונסטרוקטיבית לפיתוח הגליל.

3. תכניות פיתוח הגליל מבוצעות על-ידי משרדי הממשלה הנוגעים בדבר, כל משרד בתחומי ובגדרי תקציבו.

ועדת השרים לערי פיתוח, בראשות השר חיים בר-לב, הוסמכה לעשות להמלצת הביצוע ותיאומה ועדת השרים, בהתאם להחלטת הממשלה, מינתה לאח-רונה את אלוף-משנה (מיל.) יצחק פונדק למתאם פיתוח הגליל.

היו"ר מ. שחל:

שאלה נוספת לחברי-הכנסת מואב.

בועז מואב (תנועה לזכויות האזרח):

אדוני ראש הממשלה, בתשובה על שאלתה דומה באותו נושא לשר הפנים קיבלתי מענה ששר הפנים לא ידע על ההתכנסות ולא היה קשור בה. אני רוצה לשאול: האם יש שיתוף פעולה בין נציגי הממשלה לצורך פיתוח הגליל ובין ראשי מועצות ערביות בגליל, ומי אחראי לכך?

ראשי-הממשלה י. רבין:

אין לי ספק שכוונת הממשלה היא להגיע לתיאום מלא עם ראשי המועצות המקומיות, היהודיות והערביות, בגליל בכל הקשור לתכניות הפיתוח והאיכלוס של הגליל.

5133. טענותיו של הפרופסור יובל נאמן בקשר להסכמי-הביניים עם מצרים

חברי-הכנסת ז. שובר שאל את ראש הממשלה ביום ט' באדר א' תשל"ו (10 בפברואר 1976):

במאמרו "מדוע התפטרתי ממשרד הבטחון" (הארץ, 6 בפברואר 1976), טוען הפרופסור יובל נאמן, שמילא תפקיד מרכזי גם בתחום המדיני, טענות קשות בעניין "הסכמי-הביניים".

אבקש להשיב לי:

1. הנכון הוא שערב בואו של מזכיר המדינה האמריקאי, הד"ר קסינג'ר, כינסת את הממשלה וקראת לפניה טיוטת הסכמים עם ארצות-הברית בנושאים שונים?

2. הנכון הוא שהגירסה הנ"ל של ההסכמים היא אשר נמסרה לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת?

ראש-הממשלה י. רבין :

א. כן.

ב.— לפי דעתי, פרישה ממרות ממלכתית מת-
בטאת במעשים של הפרת חוק לתכלית מדינית, מע-
שים שתכליתם כפיית מדיניות על המוסדות הנבחרים
בדרך בלתי-דמוקרטית, הפרת הוראות של צה"ל לשם
כך, התנגדות פיסית לאכיפת החוק עליידי צה"ל, הת-
ארגנות לביצוע מעשים כנ"ל ואידיאולוגיה אנטי-
דמוקרטית להצדקת המעשים האמורים.

היו"ר מ. שחל :

שאלה נוספת לחבר-הכנסת לין.

אמנון לין (הליכוד) :

כשדיברת, אדוני ראש הממשלה, על אידיאולוגיה
המצדיקה את המעשים האלה, אני מבקש לשאול :
מי קובע את הקריטריונים לאותה אידיאולוגיה ?

ראש-הממשלה י. רבין :

אין לי מה להוסיף על הניסוח אשר אומר "אי-
דיאולוגיה אנטי-דמוקרטית להצדקת המעשים", כל-
מר, לצורך ביצוע פעולות שהגדרתי אותן לפני כן.

5362. ידיעה בדבר תמיכת ארצות-הברית

בנסיגת ישראל לגבולות 1967

חבר-הכנסת א. לין שאל את ראש הממשלה ביום ז'
באדר ב' תשל"ו (9 במארס 1976) :

בעתון "הארץ" מיום 5 במארס 1976 מופיעה כת-
בה : "ניקסון ופורד הבטיחו למנהיגים ערבים תמיכתם
בגבולות 1967".

מדובר בכתבה זו על כך ששני נשיאי ארצות-
הברית, ניקסון ופורד, וכן גם שר החוץ שלהם ד"ר
קסינג'ר, נתנו הבטחות ברורות, אם כי לא בכתב,
לשליטי ערב בדבר תמיכת ארצות-הברית בנסיגת יש-
ראל לגבולות 1967.

שאלות הן :

1. מה ידוע לראש הממשלה על הבטחות כאלה,
האם אמנם ניתנו או האם יוכל ראש הממשלה לקבוע
בוודאות כי הן לא ניתנו ?

2. האם מדיניות "הפסקת הלוחמה" ונכונות יש-
ראל לסגת כתמורה על הפסקת לוחמה הן צעד המכוון
עליידי ארצות-הברית בהתאם להבטחות אלו שניתנו
למנהיגי ערב ?

ראש-הממשלה י. רבין :

1. התשובה שלילית, ואף היו בנדון הכחות
אמריקניות רשמיות.

5363. זהותם של כעלי הרשות לעיין בפרוטוקולים

משיחות ראש הממשלה

חבר-הכנסת א. כץ שאל את ראש הממשלה ביום ז'
באדר ב' תשל"ו (9 במארס 1976) :

באחרונה פורסם כי פרוטוקולים של שיחות ראש
הממשלה עם ראשי הממשל בארצות-הברית לא הובאו
לידיעת שרים בכירים בממשלה.

אבקש להשיב לי :

1. האם יפעל ראש הממשלה להקמת ועדת שרים
לענייני בטחון ?

2. אם כן — אימתי תוקם ועדת שרים זו ?

3. אם לא — מה הן הסיבות לדחייתה או לבי-
טולה של החלטה זו ?

ראש-הממשלה י. רבין :

1—3. ועדת השרים לענייני בטחון קמה, הלכה
למעשה, לאחר שהממשלה, בישיבתה ב-י"א בניסן
תשל"ו, 11 באפריל 1976, החליטה על הרכבה האישי.

5355. ביצוע רפורמה במבנה משרדי הממשלה

חבר-הכנסת י. שערי שאל את ראש הממשלה ביום ו'
באדר ב' תשל"ו (8 במארס 1976) :

1. אימתי יפעל ראש הממשלה לביצוע הרפורמה
במבנה משרדי הממשלה, כפי שהומלץ עליידי ועדת
שרים בראשותו של השר האזנר ?

2. האם יפעל ראש הממשלה לכינון משרד לא-
נרגיה נוכח הצרכים והבעיות החיוניים שנתעוררו
בתחום זה ?

ראש-הממשלה י. רבין :

1. הנושא נתון בדיון בממשלה וטרם נתקבלה
החלטה בנדון.

2. בישיבתה ביום ב' באייר תשל"ו, 2 במאי 1976,
החליטה הממשלה להסמיך את שר המסחר והתעשייה,
בתיאום עם שרי האוצר והמשפטים, להכין ולהגיש
לממשלה הצעת חוק בדבר הקמת רשות לאומית לא-
נרגיה.

היו"ר מ. שחל :

ראש הממשלה ישיב על שאלתה מס' 5360 של
חבר-הכנסת לין.

אמנון לין (הליכוד) :

אני מוותר על התשובה. בגלל האיחור היא כבר
לא אקטואלית.

היו"ר מ. שחל :

אנחנו מודים לך.

5361. דברי ראש הממשלה על "גוש אמונים"

חבר-הכנסת א. לין שאל את ראש הממשלה ביום ז'
באדר ב' תשל"ו (9 במארס 1976) :

בגליון "הארץ" מיום 5 במארס 1976 מופיעה כתבה
המדברת על כך שכבודו כינה את אנשי "גוש אמונים"
כפורשים הפועלים בדרכים לא דמוקרטיות.

שאלותי הן :

א. האם אמנם כך כינה ראש הממשלה את "גוש
אמונים" ?

ב. מה היא הגדרתה של פרישה ?

ג. מה הוא הקריטריון של הגדרת פורש בחיינו
הציבוריים ?

ראש-הממשלה י. רבין :

1-5. בתפקידי כראש הממשלה לא ביקשתי ולא קיבלתי דו"חות מידע כאלה.

איני רואה מקום להשיב על שאלות מסוג זה, המתייחסות לראשי ממשלה שקדמו לי.

5542. הופעת עובדי מדינה בכירים בטלוויזיה

חבר-הכנסת ב. מואב שאל את ראש הממשלה ביום כ"ט בניסן תשל"ו (29 באפריל 1976) :

בשבוע השלישי של חודש אפריל 1976 הופיעו בשידור בטלוויזיה שני עובדי מדינה בדרגות בכירות, האחד יועץ ראש הממשלה לענייני מיעוטים והשני מנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל, והציגו עמדות ועובדות סותרות לגבי הפקעת הקרקעות לצרכי פיתוח הגליל.

שאלות הן :

1. האם הופעות פומביות אלו תואמו מראש עם ראש הממשלה ושר החקלאות ?

2. אם התשובה לשאלה א' היא שלילית, אילו צעדים משמעותיים נקט ראש הממשלה כדי להעניש על עבירות אלו על תקשי"ר עובדי המדינה ?

3. אילו צעדים נוקט ראש הממשלה כדי למנוע בניונות כאלו בעתיד, כאשר עובדי מדינה מופיעים כקובעי מדיניות הממשלה תוך כדי התנצחות וחילוקי דעות פומביים ?

ראש-הממשלה י. רבין :

1. התשובה שלילית.

2-3. נושא השאילתה עלה בישיבת הממשלה ביום כ"ה בניסן תשל"ו — 25 באפריל 1976. ביקשתי מן השרים המופקדים על משרדים ועל יחידות ממשלתיות אחרות להוציא הוראות חד-משמעיות האוסרות על עובדי המדינה להתראיין בלא אישור מוקדם מאת השר או מאת פקיד בכיר אשר השר הסמיכו להחליט על מתן אישורים כאלה. השרים פועלים בהתאם לכך. בנוסף על כך נקט גם נציב שירות המדינה צעדים כדי להביא הוראות חד-משמעיות אלו לידיעת עובדי המדינה.

אמנון לין (הליכוד) :

דילגתם על שאילתה מס' 5362.

היו"ר מ. שחל :

ראש הממשלה השיב על שאילתה זו.

מנחם בגין (הליכוד) :

יורשה לי להעיר: אילו הייתי קורא את השאילתה של ידידי חבר-הכנסת לין, הייתי מגיב על תשובתו של ראש הממשלה. זוהי תשובה שערורייתית. אני גיב עליה בהזדמנות הקרובה.

היו"ר מ. שחל :

מותר לשאול לשאול שאלה נוספת; חבר-הכנסת לין לא שאל. ראש הממשלה השיב על השאילתה.

אבקש להשיב לי :

1. האם פרוטוקולים מפגישותיו האחרונות של ראש הממשלה עם ראשי הממשל בושינגטון ניתנו לעיונם של שר הבטחון ושר החוץ ?

2. אם לאו — למי הרשה ראש הממשלה לעיין בהם ?

3. האם קיים נוהל קבוע מי רשאי לעיין בפרוטוקולים מסוג זה ?

4. אם קיים נוהל כזה, מי רשאי על-פיו לעיין בהם ?

5. אם לא קיים נוהל כזה, מי קובע את האנשים הרשאים לעיין בהם ?

ראש-הממשלה י. רבין :

1. התשובה חיובית.

2-5. הנוהל הוא שראש הממשלה מחליט למי ניתן לעיין בפרוטוקולים מסוג זה.

5400. תמיכת ראש הממשלה בשינוי שיטת הבחירות לכנסת

חבר-הכנסת ז. שובל שאל את ראש הממשלה ביום י"ד באדר ב' תשל"ו (16 במארכ 1976) :

לפני זמן-מה הבטחת למשלחת של התנועה לשינוי שיטת הבחירות את תמיכתך הפעילה במאמץ לשנות את שיטת הבחירות לכנסת.

אודה לך אם תשיב לי :

במה התבטאת, באופן מעשי תמיכתך ?

ראש-הממשלה י. רבין :

הנושא אינו בתחום האחריות הקולקטיבית של הממשלה. תמיכתי ניתנת במסגרת המפלגה שאני חבר בה.

5529. שאלת מסירת כוידע לראשי ממשלה על חירום הפריטים של אישים בישראל

חבר-הכנסת ע. גוף שאל את ראש הממשלה ביום כ"ה בניסן תשל"ו (25 באפריל 1976) :

אבקש מאת כבוד ראש הממשלה להשיב לי :

1. האם קיבל ראש ממשלה ישראלי כל שהוא דו"חות מידע על חירון האישיים של דמויות פוליטיות ישראליות, דו"חות שנמסרו לראש הממשלה בעקבות פעילות בילוש פנימי ?

2. אם כן — מי מראשי ממשלת ישראל קיבלו מידע כזה ?

3. האם היו עורכי הדו"חות :

א. מוסד ממלכתי ?

ב. מוסד מפלגתי ?

ג. מוסד אחר ?

4. איפה נשמרים הדו"חות שהועברו לראש הממשלה ?

5. האם פסקו נוהגים אלה ?

מהוות אומה אחת ומהיכן הן נפרדות לישויות שונות. אינני סבור ששר החוץ הישראלי חייב להגדיר במקור מן כיצד הן רואות את עצמן.

היו"ר מ. שחל :

השאלתה הבאה היא של חברה הכנסת שמואל תמיר, שאיננו נוכח באולם.

שר-החץ י. אלון :

אעביר את התשובה לפרוטוקול.

מאיר פעיל (מוקד) :

ישר לטלוויזיה.

היו"ר מ. שחל :

עלידי מי — עלידי השואל או המשיב ?

4326. דברים פכים פגישתו של מר פרס עם

ד"ר קסינג'ר

חברה הכנסת ש. תמיר שאל את שר החץ ביום כ"ג בחשוון תשל"ז (28 באוקטובר 1975) :

ב"מעריב" מיום 17 באוקטובר 1975 פירסם הכתב המדיני יוסף חריף, בין היתר, את הדברים הבאים, בהתייחסו לפגישה שקיימה בארצות-הברית בין שר-הבטחון שמעון פרס לבין שר החץ האמריקאי ד"ר הנרי קסינג'ר, בלא ידיעת שר-החץ יגאל אלון, שע-שה אותה שעה בארצות-הברית :

"אי-אפשר שלא לתהות על כמה דברים, שיחוסו עלידי השגריר לשר החץ האמריקאי, שהרי הפגישה בין קסינג'ר ופרס נערכה בארבע עיניים. משמע, שחייבים לצאת מן ההנחה כי מספר דברים, שעליהם דיווח השגריר, הקשורים לאירגון הפגישה ולא דווקא לתכנה הוא שמע מפני קסינג'ר (להוציא את עיקרי תור-כן השיחה עצמה, שעליהם קיבל דיווח מראש הממ"שלה, לשם עידכנו בפרטים מסויימים). האומנם סיפר קסינג'ר לשגריר שפרס הוא שהפציר בו שייפגש עמו ביחידות? האומנם אמר קסינג'ר שהוא קבע את הפגישה בכוונה בלילה האחרון, בשעה 11, מתוך הנחה שפרס לא יוכל עוד לקיים את הפגישה? ... האם באמת אמר קסינג'ר שפרס ניסה לשכנע אותו כי הוא האיש שאחו"ן לגמור עניינים, ולתכלית זו קבע איש קשר ששר החץ האמריקאי יוכל לפנות אליו, אם ירצה להידבר ישירות עם פרס? ...

"אלה הן שאלות המעוררות תדהמה, מפני ששר הבטחון מכחיש את הקביעות הללו, המיוחסות עלידי השגריר לקסינג'ר, מכל וכל. שאלת האמינות המתעוררת כאן אינה רק עניין אישי בין קסינג'ר ופרס — אם יתברר (ודבר זה טעון בהחלט הוכחה) שדיווחו של השגריר בווינגטון היה מדויק."

אבקש איפוא להשיב לי :

1. האם נחקרו הדברים האמורים ?
2. אם כן — מה בדיוק העלה הבירור ?

תשובת שר-החץ י. אלון :

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

לשתי השאלות : ראה-גא תשובתו של שר הבטחון, מיום 18 בנובמבר 1975, על שאלתה מס' 4270.

5565. דברי ראש הממשלה על "גורם המעוניין

לפססך בין ישראל וארצות-הברית"

חברה הכנסת ע. נוף שאל את ראש הממשלה ביום ד' באייר תשל"ז (4 במאי 1976) :

בעתון "הארץ", מיום 12 באפריל 1976, פורסם מפני ראש הממשלה כי "יש קבוצה הפועלת באורח שיטתי כדי לסכסך בין מנהיגי ישראל וארצות-הברית".

אבקש מאת כבודו להשיב לי :

1. האם מדויק הצטוט ?
2. מי הוא הגורם שראש הממשלה התכוון אליו ?
3. מה היו פעולותיו של אותו גורם שהביאו להגדרתו זו של ראש הממשלה ?

ראש-הממשלה י. רבין :

1. התשובה חיובית.
2. באין ראיות משפטיות אני מעדיף לא לנקוב בשם.

3. פירסום מגמתי ואף מסולף של חומר מסווג וסודי, המלמד על כוונה לשבש יחסים עם גורמי חוץ ידידותיים.

3085. טיעון שהופיע בתדריך הסברה על שני עמים הקשורים בארץ-ישראל

חברה הכנסת י. בארי שאל את שר החץ ביום כ' באדר תשל"ה (3 במארס 1975) :

ב"תדריך הסברה" 539, מיום 16 בפברואר 1975 (המוצא עלידי משרד ההסברה, אגף מעקב ותכנים), פסקה 7(9), בעמוד 4 נאמר בין השאר : "המכשול בדרך לפתרון הבעיה הפלשתינית איננו ישראל. המכשול הוא שדרושה זכרה ערבית בכך ששני עמים, ולא רק עם אחד, קשורים בארץ הזאת קשר היסטורי, קשר רגשי וקשר קיומי."

אבקש לדעת :

מי הוא העם שבנוסף על העם היהודי קשור בארץ ישראל קשר היסטורי, קשר רגשי וקשר קיומי ?

שר-החץ י. אלון :

כוונת המשפט שמצטט השואל מן הפירסום של משרד ההסברה בשעתו היתה לאותו חלק מן העם הערבי היושב בגבולות ארץ-ישראל ההיסטורית, ואשר רובו הגדול כיום הוא בעל אזרחות ירדנית. זיקותיו של ציבור זה לארץ-ישראל אמנם אינן שוות לאלה של העם היהודי — אבל גם הן עובדה בעלת משקל משלה.

היו"ר מ. שחל :

שאלה נוספת לחברה הכנסת בארי.

ידידיה בארי (הליכוד) :

אדוני השר, האם העם שדיברת בו עכשיו הוא בעיניך נפרד מן העם הערבי היושב ושוטל בשטחים מן האוקיינוס האטלנטי עד המפרץ הפרסי ?

שר-החץ י. אלון :

אנו מבחינים בין העולם הערבי לבין מדינות ערב, ביות, שיש בינן לבין עצמן ויכוח מהותי עד היכן הן

5064. הפעילות הכלכלית והתעמולתית של הערבים בארצות-הברית

חברת-הכנסת י. בן-מאיר שאל את שר החוץ ביום א' באדר א' תשל"ו (2 בפברואר 1976):

מסמך ערבי, הקרוי "אינטרסים ערביים בשירות העניין הערבי", פורסם זה לא כבר וכולל תכנית ארו-כתטוח להשתלטות ערבית על דעת-הקהל ועל הכלכלה האמריקנית, בעזרת פטרודולרים, בכוונה ברורה לסגור את ברזי הסיוע לישראל ולהתנכל לידידיה עד כדי הכשלת סנאטורים וחברי קונגרס אוהדי ישראל והחלפתם באוהדי ערבים ובשונאי ישראל.

כן פורסם בעתונות כי משלחת של שבעה אנשי עסקים סעודיים ביקרה לאחרונה בעשרות ערים ברחבי ארצות-הברית, וחבריה הציעו לאלפי אנשי עסקים אמריקאים עסקאות מסחריות גדולות, אולם התנו אור תן בגלוי בחיסול קשריהם עם יהודים, תוך מגמה להתנכל ליהודים בארצות-הברית ולידידיהם. הערבים מגלים פעילות בלתי-מוגבלת בתעמולה אנטישמית, שהקיפה אשתקד השקעות של כ-30 מיליון דולר ותגיע השנה לסך 45 מיליון דולר. פעולות תעמולה אלו נעשות בידי חברות פירסום ויחסי ציבור מקצועיות, מן הגדולות בארצות-הברית, תמורת כסף רב. בנוסף על כך מתבטאת השתלטות הערבים בהשקעות הון ורכישת נכסים באמריקה בסכומי עתק חסרי תקדים, שלפי הערכה מסתכמים, במשך השנתיים האחרונות, בכ-12 מיליארד דולר. כל זאת במטרה להגשים את ההשתלטות על הכלכלה האמריקנית באמצעות פטרודולרים.

אודה לכבודו אם ישיב לי:

א. האם יש בידי משרד החוץ אינפורמציה המאמת את העובדות הנ"ל?

ב. אם כן — מה האינפורמציה שבידי משרד על-אודות הפעילות הערבית בארצות-הברית?

ג. האם נערכת ישראל נגד תופעות אלה? אם כן — כיצד?

תשובת שר-החוץ י. אלון:
(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

א. כן. משרד החוץ מודע, כמובן, לפעילות הכלכלית והתעמולתית של הערבים בארצות-הברית.

ב. המספרים הנקובים בשאלתה על ההוצאות הערביות לתעמולה בארצות-הברית לקוחים מתוך מחקרים של "הליגה למניעת השמצה" של "בני ברית", ויש להניח כי הם מבוססים.

ההשקעות הערביות בארצות-הברית מסתכמות עד היום בכ-14.5 מיליון דולר. חלק הארי של סכום זה מופקד בבנקים ומושקע באיגרות-חוב, ויהיה זה מוגזם מאוד לראות בו צעד להשתלטות על הכלכלה האמריקנית.

ג. כן. אנו עוקבים בערנות אחרי הפעילות הערבית, שמטרתה פגיעה באינטרסים ישראלים ויהודיים בארצות-הברית ובמדינות אחרות, ופועלים בהתמדה נגדה. הנושא נדון בהרחבה ובהדגשה בכל מפגשי שרי ישראל עם נציגי הממשל בארצות-הברית. היו התבטאויות ברורות בנושא זה מצד נשיא ארצות-הברית

4925. פעולות תרבות בחוץ-לארץ מטעם משרד החוץ

חברת-הכנסת א. הרליץ שאלה את שר החוץ ביום א' בשבת תשל"ו (12 בינואר 1976):

מקובל עלינו כי יש לעשות מאמץ להציג את ישראל כדבעי בחוץ-לארץ, ובתוך כך גם להציגה כמרכז תרבות ואמנות.

אודה לכבודו אם יודיעני:

1. כמה נספחי תרבות משרתים בחוץ-לארץ?

2. באילו בירות ובאילו ערים משרתים נספחי תרבות?

3. מה תפקידם של נספחי תרבות?

4. מה התקציב של משרד החוץ לפעולות תרבות?

5. האם בדעת משרד החוץ לתגבר את שטח הפעולה הזה?

שר-החוץ י. אלון:

1—2. בשגרירויותינו בפאריס, לונדון ורומא מכהנים יועצים מיוחדים לענייני תרבות, ובקונסוליה הכנרת בלוס אנג'לס — קונסול לענייני תרבות. קיימת משרה כזאת גם בקונסוליה הכללית בניו-יורק והיא תאויש מחדש בקרוב. בשאר הנציגויות מתמלאת המשימה בידי עובדים האחרים גם לתחומים אחרים.

3. התפקיד הוא לעודד מירב הפעולות היעילות בשטחי התרבות השונים: שפה, ספרות, מדע, אמנות, ספורט, תערוכות, חילופי מדענים, סטודנטים ונוער וכיוצא באלה; בתוך כך — העלאת מחזות ישראליים, פירסום תרגומים של יצירות ספרות ישראליות, והקמת קאתדרות למדעי היהדות במכללות. עם 22 מדינות יש לנו הסכמי תרבות, ואנו פועלים לחתימת הסכמים כאלה עם מדינות נוספות.

4. בשנת התקציב 1975/76 הוקצבו לפעולות אלה קצת יותר מ-2 מיליון לירות.

5. המשרד חותר להגברת הפעולה ככל שהתקציב והיחסים המדיניים מאפשרים זאת, וכן עליי הפעלת מוסדות וגופים בארץ ובחוץ-לארץ העשויים לתרום לעניין, בדרכיהם ואמצעיהם.

הו"ר מ. שחל:
שאלה נוספת לחברת-הכנסת הרליץ.

אסתר הרליץ (המערך):

בשל חשיבותו הרבה של הנושא ולאור העובדה שציין שר החוץ כי אנשים בשירות החוץ עוסקים בנושא בנוסף על התפקידים האחרים, שאלתי היא: האם יש במשרד החוץ מערכת הדואגת לכך שאותם עובדים עצמם יהיו מצויים בחיי התרבות העברית והישראלית?

שר-החוץ י. אלון:

במסגרת אגף ההסברה במשרד החוץ קיימת ופועלת מחלקה מיוחדת לקשרי תרבות, שהיא דואגת גם באמצעות כתבי-עת וגם עליי הדרכה שוטפת לספק לעוסקים בכך חומר ככל שניתן.

חוברת כ"ט, ישיבה רצ"ו

— שאילתות ותשובות (אלון, קצב, אבטבי, ארבל-אלמוזלינו, הרליץ) —

הודעה רשמית כי הוואתיקאן לא סמך ידו על הסעיף פים הנדונים, בהיותם סותרים, בנקודות מהותיות, את עמדתו.

2. לאור ההודעה הנ"ל שוב לא היה צורך בפרעולה כזו.

5276. הרלפת דבר המנעים בעניין חידוש היחסים הדיפלומטיים עם מדינה מסוימת

חברת-הכנסת ש. ארבל-אלמוזלינו שאלה את שר החוץ ביום כ"ד באדר א' תשל"ו (25 בפברואר 1976):

בעתון "דבר" מ'20 בפברואר 1976 פורסם ששר-המשפטים חיים צדוק אמר כי ההדלפה לעתונות בדבר חידוש יחסים דיפלומטיים עם מדינה מסוימת, שניתקה את יחסיה עם ישראל, העלתה על שרטון את כל המשא-ומתן עם אותה מדינה. כמו כן מסר השר כי גם מדינות אחרות שניתקו את יחסיהן הדיפלומטיים עם ישראל חששו, בעקבות זאת, לשאת ולתת בעניין חידוש היחסים.

רצוני לשאול:

1. האם נערכה חקירה מי נושא באחריות להדלפה זו, שגרמה נזק למעמדה הבינלאומי של ישראל?

2. אם לא נערכה חקירה, מה היו הסיבות לכך?

3. האם ננקטו האמצעים הדרושים למנוע לעתיד הדלפות המתייחסות לקשרי חוץ של ישראל המחייבים סודיות?

שר-החוץ י. אלון:

1-2. נערכה בדיקה, אך היא לא העלתה תוצאות חותכות וחד-משמעיות.
3. במידת האפשר.

5277. שאלת מינויו של שגריר נייד לחוקים דתיים מטעם משרד החוץ

חברת-הכנסת א. הרליץ שאלה את שר החוץ ביום כ"ד באדר א' תשל"ו (25 בפברואר 1976):

אודה לכבודו אם יודיעני:

1. האם בתקן שירות החוץ ניתוספה משרה של שגריר נייד לחוקים דתיים, כפי שנמסר?

2. האם שליח נייד כזה יופקד על מגעים עם אנשי דת יהודים או לא-יהודים?

3. האם נכון כי הרב פירון יצטרף לשירות החוץ עם פרישתו מצה"ל, ובאיוה תפקיד יצטרף?

שר-החוץ י. אלון:

לכל השאלות: התשובה שלילית.

5296. אימתן אשרת כניסה לישראל ליהודי תושב רומניה שהוא בנה של תושבת ישראל

חברת-הכנסת א. הרליץ שאלה את שר החוץ ביום כ"ט באדר א' תשל"ו (1 במארס 1976):

אודה לכבודו אם יודיעני:

מדוע נציגות ישראל בבוקארשט אינה נותנת אשר-

ומצד שרים אמריקניים. כמו כן פעילים בעניין זה אירגונים יהודיים בארצות-הברית, כגון ה-A.D.L. הוגשו הצעות חוק, עליידי סנאטורים וחברי קונגרס, נגד החרם הערבי. כן הופיעו בעתונות מאמרים בנושא.

בארצות-הברית קיימת ערנות ציבורית לאפשרות של השתלטות הון זר על ענפי משק חיוניים, וקיימת אף הצעות חקיקה בנדון.

5091. ידיעות בדבר חידוש אפשרי של היחסים הדיפלומטיים עם ברית-המועצות

חברת-הכנסת נ. קצב שאלה את שר החוץ ביום ב' באדר א' תשל"ו (3 בפברואר 1976):

ידוע כי בחודשים האחרונים קוימו מגעים עם גורמים מברית-המועצות בדבר חידוש היחסים הדיפלומטיים בין שתי הארצות.
מה הם הסיכויים לחידוש היחסים בתקופה הקרובה?

שר-החוץ י. אלון:

הידיעות שהשאלתה מסתמכת עליהן אינן נכונות. עמדתה של ממשלת ישראל בנושא זה ידועה יפה ואינני רואה טעם להיכנס להשערות וסיכויים.

5114. שאלת העלאת הטבח בלבנון לדיון במועצת הבטחון

חברת-הכנסת א. אבטבי שאלה את שר החוץ ביום ד' באדר א' תשל"ו (5 בפברואר 1976):

אודה לכבודו אם ישיב לי:

א. האם אכן פנו בריטניה וצרפת לישראל בבקשה להעלות במועצת הבטחון את הטבח בלבנון?
ב. אם כן — מה היתה תשובת ישראל והנמקתה?

שר-החוץ י. אלון:

לשתי השאלות: לא היתה פנייה כזו.

5156. תגובה על הסעיפים האנטי-ציוניים בהצהרת הוועידה הקאטולית-מוסלמית בטרפולי

חברת-הכנסת ש. ארבל-אלמוזלינו שאלה את שר החוץ ביום ט' באדר א' תשל"ו (10 בפברואר 1976):

בעתונות פורסם שהמשלחת של הוואתיקאן, שהשתתפה בוועידה הנוצרית-מוסלמית בלבוב, נתנה את ידה להצהרה המוקיעה את הציונות כגזענית.

רצוני לשאול:

1. מה היתה תגובת משרד החוץ על גישתו זו של הוואתיקאן?

2. האם הופעלו אירגונים נוצריים בעולם להסייג ולמחות לפני הוואתיקאן על עמדתו זו?

שר-החוץ י. אלון:

1. בעקבות הידיעות על הסעיפים האנטי-ציוניים והאנטי-ישראליים בהצהרת הוועידה הקאטולית-מוסלמית בטרפולי פעל משרד החוץ מיד ודרש מן הוואתיקאן להתנער בצורה פומבית ומפורשת מסעיפים אלה.

ב'11 בפברואר פורסמה בעתון של הוואתיקאן

הברית עיבדה תכנית, ובה חמישה שלבים, למכירת נשק למצרים, כשהשלב האחרון כולל גם נשק תקיפה.

רצוני לשאול:

1. מה ידוע לכבודו על תכנית זו ועל שלביה השונים?
2. כיצד הגיבה ישראל על תכנית זו בכלל ועל מכירת נשק תקיפה בפרט?

שר-החז"ר י. אלון:

1. אין לי מה להוסיף על מה שאמר בנדון שר-החז"ר האמריקני ד"ר קיסינג'ר, בהופעתו לפני תת-ועדת החוץ של הסנאט, ב-2 באפריל, בעניין המכירה של 6 מטוסי C-130 למצרים, לאמור: "זהו צעד אינ-דיבידואלי ואין הוא מהווה תקדים לגבי העתיד. אין כל התחייבות נוספת מצדנו".

2. ממשלת ארצות-הברית יודעת היטב — וכל אימת שמתעורר הצורך אנו מבהירים זאת מחדש — את עמדתנו השלילית לגבי עיסקות נשק עם מצרים מכל סוג שהוא. אין נשק אשר מסירתו למצרים תחרום לשלום באזור — ואין נשק שמצרים זקוקה לו אם פניה לשלום.

5421. דרישה לביטול הדוקטרינה הערבית
על השמדת ישראל בכל משא-ומתן על
הסכם אפשרי

הכריזה הכנסת 8. לין שאל את שר החוץ ביום כ' באדר ב' תשל"ו (22 במאס 1976):

נאמר בעתון "דבר" מיום 14 במאס 1976 כי בווינגטון אמרת לד"ר קיסינג'ר "כי ישראל מעוניינת בסיום מצב לוחמה עם ארצות ערב — כמו המצב בין יאפאן לברית-המועצות".

שאלותי הן:

1. האם ידוע לכבוד השר כי מעולם לא היתה דוקטרינת השמדה הדדית בין רוסיה ויאפאן?
2. האם אינו חושב כבודו כי נוכח עובדת קיומה הנמשך של דוקטרינת השמדה ישראל בארצות ערב לא מספיק לנו הסכם פורמאלי אלא הוכחה ברורה כי דוקטרינת השמדתו חוסלה בארצות ערב?
3. האם כבודו הדגיש נקודה זו לפני ד"ר קיסינג'ר בשיחותיו האחרונות?

שר-החז"ר י. אלון:

ראש לכל הייתי מציע לבעל השאלה לא להסתמך על פירסום בעתונות כאל ציטטין מדויקים ממה שנאמר בפגישות סגורות.

לשאלה 1. כמובן.

לשאלה 2. כשמדובר בהסכם שלום — כן, ולא רק הוכחה זו, אלא גם שורה של דברים נוספים הדרושים לבטחונה של ישראל, ברור כי הסכם שלום, ואפילו הסכם מרחיק-לכת על הפסקת מצב המלחמה, צריך יהיה לכלול הסתלקות מדוקטרינה זו והכרה בקיום הדדי.

לשאלה 3. אינני רואה עצמי רשאי למסור מעל במה זו את פרטי שיחותי עם מוכיר המדינה.

רת כניסה לישראל לבנה של גברת מלכה הובר, תושבת ישראל, המבקש לעלות ארצה ולהצטרף לאמו?

שר-החז"ר י. אלון:

אבקש להזכיר לשואלת כי את האחריות לביצועם של חוק הכניסה לישראל ושל חוק השבות הפקיד המחוקק בידי שר הפנים. בעניינים אלה פועלות, למעשה, הקונסוליות בחוץ-לארץ על-פי הנחיות של משרד הפנים, במסגרתו ובפיקוחו של משרד החוץ.

ולגופה של השאלה: אם הכוונה היא למתן אשר-רה על-פי חוק הכניסה לישראל, אין ולא היתה שום התנגדות לכך. ואם הכוונה למתן אשרה על-פי חוק השבות, הנושא תלוי ועומד בעתירה שהוגשה לבית-הדין הגבוה לצדק, ואני רואה עצמי מגוע מלהתייחס אליו.

היו"ר מ. שחל:

השאלה הבאה, מס' 5312, היא של חבר-הכנסת שובל, שאיננו נוכח באולם.

עקיבא נוף (הליכוד):

במקום להעיר על חברי כנסת שאינם נמצאים באולם עדיף לציין מדוע השר עונה על שאלתה שלי-שה חודשים לאחר שהוגשה, בניגוד למה שנקבע בתק-נון. חשוב יותר לציין עובדה זו מאשר את העובדה שחבר הכנסת מגיש השאלה, שלא ידע על מועד מתן התשובה ושהיא תינתן היום, איננו נוכח בישיבת המליאה.

היו"ר מ. שחל:

איני יודע באיזו מסגרת הערת את ההערה הזאת. התקנון איננו מאפשר לחברי כנסת להעיר הערות מסוג זה. אני מצטער על שאני משתמש בטיעון על תקנון שהופר כדי להגיב על הערה בעניין תשובה שניתנה באיחור, לאחר המועד שבו השר היה צריך להשיב על השאלה.

5312. שליחות ההסברה של מר כמאל מנצור

הכריזה הכנסת 2. שובל שאל את שר החוץ ביום כ"ט באדר א' תשל"ו (1 במאס 1976):

בעתונות פורסם שיועץ הנשיא לענייני מיעוטים, מר כמאל מנצור, עמד לצאת למסע הסברה בארצות-הברית.

אודה לכבודו אם ישיב לי:

1. האם יצא מר כמאל מנצור למסע הנ"ל?
2. אם לא — מה הסיבה לביטולו?

שר-החז"ר י. אלון:

1. שליחות ההסברה של מר כמאל מנצור לארצות-הברית תוכננה, אך לא יצאה לפועל.

2. מר מנצור הודיע למשרד החוץ שהוא נאלץ לדחות את נסיעתו מסיבות משפחתיות בלתי-צפויות.

5371. מכירת נשק למצרים על-ידי ארצות-הברית

הכריזה הכנסת 3. לורינץ שאל את שר החוץ ביום ח' באדר ב' תשל"ו (10 במאס 1976):

"הארץ" מיום ז' באדר ב' תשל"ו מוסר כי ארצות-

חוברת כ"ט, ישיבה רצ"ו

— שאילתות ותשובות (שחל, ליון, אלון, בארי, בן-מאיר) —

2. אם כהפרה — כלום במגיעה עם הממשל של ארצות-הברית הציגה ממשלת ישראל באור זה את נאור מן הדיון של מר סקרנטון ?

3. מדוע לא נתנה ממשלת ישראל פומבי לכך שהיא רואה את נאום סקרנטון במועצת הבטחון כהפרת "הבנה" עם ממשלת ארצות-הברית, "הבנה" שהיתה חלק מן התמורה שישראל אמורה היתה לקבל בעד ויתוריה במסגרת הסכם-הביניים ?

תשובת שרי-החזין י. אלון :

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

לכל השאלות : אני מפנה את השואל לדברי במליאת הכנסת, ביום 31 במאָרס 1976, בתשובה על הצעות לסדר-היום בנושא זה.

5504. תגובת משרד החוץ על דבריו של

הקונסול בניו-יורק

הכריז-הכנסת י. בן-מאיר שאל את שר החוץ ביום א' בניסן תשל"ו (1 באפריל 1976) :

מתוך קריאה בעתונות התברר לי כי לפני שבועות מספר, בתשובה על שאילתה של חבר-הכנסת בועז מואב, הודיע שר החוץ כי הקונסול בניו-יורק מר יעקב לוי נזנף על כי מתח ביקורת על דברי מתי פלד.

אודה לכבודו אם ישיב לי :

א. האם אכן נזנף שר החוץ במר לוי על שמתח ביקורת על דברי מתי פלד ?

ב. מה הוא מעמדו המיוחד של מר פלד, שיש לנזוף בקונסול על שחלק על דבריו ?

ג. האם דבריו ומאמרי של מר פלד מייצגים את עמדת ממשלת ישראל, ולכן אסור לנציגי ישראל לח' לוק עליהם ?

תשובת שרי-החזין י. אלון :

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

א. אני מפנה את חבר הכנסת לתשובתי מיום 11 בפברואר 1976 על שאילתה מ' 3940. חוששני שהסתמך כות על עתונות, במקום על הדברים המקוריים, לא תרמה להבנה מדויקת של הדברים.

ב-ג. הנויפה שנשלחה, על דעתי, על-ידי מנכ"ל משרד החוץ נסובה על הסגנון שנקט הקונסול בשי-דור ראדיו. עם כל ההסתייגות מדבריו של מר פלד, שכידוע אינם מייצגים את עמדתה של ממשלת ישראל, יש טעם לפגם בהשוואת דעותיו לדעות "צבא השיחרור השחור" בארצות-הברית.

5537. התבטאותו של קאנצלר אוסטריה מר קרייסקי

על טיבו של אש"פ

הכריז-הכנסת י. בארי שאל את שר החוץ ביום כ"ז בניסן תשל"ו (27 באפריל 1976) :

בראיון לעתון הווינאי "Die Presse" אמר קאנצלר אוסטריה, ד"ר ברונו קרייסקי, כי הוא רואה באירגון המרצחים אש"פ "אירגון חיובי לחלוטין", וכי הכרת אוסטריה באירגון זה היא רק שאלת זמן.

הו"ר מ. שחל :

שאלה נוספת לחבר-הכנסת ליון.

אמנון ליון (הליכוד) :

אנו צריכים להיות משוכנעים, אדוני השר, שבכל מגע להפסקת לוחמה — לא שלום — יש ביטוי לעובדה כי בשלושה מסמכים : האמנה הלאומית, האמנה הפלש-תינאית ו"אוקטובר-פייפר" מדובר על אידיאולוגיה של השמדה. לא שמענו זאת.

שרי-החזין י. אלון :

כל זה נלקח בחשבון ומובא לתשומת-לב דעת-הקהל בעולם והממשלות שיש לנו מגעים אתן בדבר המצב במזרח התיכון. מובן שאין להתעלם מכך.

5422. ידיעות בדבר הגשת סיוע צבאי למצרים

על-ידי גרמניה המערבית

הכריז-הכנסת א. ליון שאל את שר החוץ ביום כ' באדר ב' תשל"ו (22 במאָרס 1976) :

בעתון "הארץ" מיום 14 במאָרס 1976 נאמר :

"עתון 'רוז אלי-יוסף' מגלה שגרמניה המערבית תציע למצרים טאנקים וסיוע בפיתוח תעשייה צבאית".

שאלותי הן :

1. האם ידוע למשרד החוץ על נכונות כזאת מצד גרמניה המערבית ?

2. האם נעשתה פעולה מצד ממשלת ישראל כדי למנוע התפתחות מסוכנת זאת ?

שרי-החזין י. אלון :

1. לא.

2. ממשלת הרפובליקה הפדראלית הגרמנית מסרה בפומבי הודעה מוסמכת, באמצעות דוברת, ביום 23 במאָרס השנה, על החלטתה שלא לסטות מן המדיניות הנקוטה על-ידיה כלפי אזורי מתיחות, מדיניות השוללת אספקת חמרי מלחמה למדינות המצויות באזורים אלה. הודעה דומה נמסרה גם בצינורות הדיפלומאטיים. המזרח התיכון, ומצרים בתוכו, כלול בהגדרה זו של אזורי מתיחות.

5469. תגובת ישראל על נאום מר סקרנטון

במועצת הבטחון

הכריז-הכנסת י. בארי שאל את שר החוץ ביום כ"ז באדר ב' תשל"ו (29 במאָרס 1976) :

ביום 3 בספטמבר 1975, בבקשך את תמיכת הכנסת בהסכם-הביניים עם מצרים, אמרת במליאת הבית, ז"ן השאר : "הושגה הבנה עם ממשלת ארצות-הברית בסיד-רה מגוונת של נושאים... נושאים מדיניים רבי-ערך, הנובעים מאינטרסים משותפים של ישראל ואר-צות-הברית, בהקשר אזורי ובין-לאומי... מסגרת הב-נות שלא אפרט כאן...".

אבקש לדעת :

1. הרואה ממשלת ישראל את נאומי של שגריר ארצות-הברית באו"ם, מר ויליאם סקרנטון, ביום 23 במאָרס 1976 במועצת הבטחון, כעולה בקנה אחד עם "הבנה... בנושאים מדיניים רבי-ערך... בהקשר אזורי ובין-לאומי...", או כהפרת "הבנה" זו ?

אבקש לדעת:

אלו צעדים נקט משרד החוץ נוכח דבריו האמורים של קאנצלר אוסטריה?

תשובת שרי-החון י. אלון:

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

על-פי הוראת משרד החוץ נפגש שגרירנו בווינה עם הקאנצלר קרייסקי והביע לפניו את תמיהתה של ישראל על שמצא מקום לכנות את אש"פ כפי שכינה באותו ראיון.

כן פירסם דובר משרד החוץ בירושלים ב־18 באפריל 1976 הודעה, המביעה אף היא תמיהה ביקורתית על אותה התבטאות.

5549. פעילותו המדינית של מזכיר מ"מ מר פדר כעת ביקורו ברומניה

חבריה-הכנסת א. ורדיגר שאל את שר החוץ ביום ג' באייר תשל"ו (3 במאי 1976):

בתקופה האחרונה מרבים אישי ציבור ונציגי מפלגות בישראל, המבקרים בחוץ-לארץ, להיפגש עם נציגי השלטונות המקומיים ו"מנהלים" משא-ומתן על בעיות האזור וגבולות ישראל, וכן מצהירים הצהרות אשר לא אחת מזיקות לענייננו.

באחרונה שהה המזכיר המדיני של מ"מ ברומניה כאורח המפלגה הקומוניסטית שם, וכפי שנמסר בעתות ניהול שיחות מדיניות עם ראשי השלטון.

אודה לכבודו אם ישיב לי:

א. האם מר פדר קיים את הפגישות וניהל את השיחות המדיניות בשמה או בידעתה של ממשלת ישראל?

ב. האם הנושאים המדיניים העדינים, בתקופה כה קשה לישראל, הם עניין שכל מי שרוצה יכול להשתלב בו ולהיות דובריה של הממשלה?

ג. האם בדעת ראש הממשלה להסדיר את הבעיה הזאת, לכל הפחות לגבי אישי ציבור ומפלגות המשתתפים בקואליציה הממשלתית ומקבלים את מרותה של הממשלה?

שרי-החון י. אלון:

א. מר פדר לא ניהל שיחות בשם הממשלה. דבר נסיעתו היה ידוע לנו מראש, ולא היה מקום להסתייג ממנה מבחינת החוק והנהוג הדמוקראטיים בישראל.

ב. לא. כדובר בשם הממשלה מוסמך להופיע רק מי שהוגדר כך על-ידיה במפורש. אחרים רשאים להביע את השקפותיהם האישיות או את דעותיהן של מפלגות או גופים ציבוריים שהם מייצגים — וזאת על אחריותם בלבד.

ג. לאור האמור לעיל אין אני רואה כאן בעיה הטעונה הסדר.

5570. סדרי אישור מועמדים לשירות חוץ

חבריה-הכנסת ב. מאב שאל את שר החוץ ביום ד' באייר תשל"ו (4 במאי 1976):

על רקע חילופי הדברים בין שרים בממשלה, בעקבות אישור רשימת מינויים לשירות החוץ, שפורסמו בעתונות רצוני לשאול:

1. האם אמרת לשר יצחק רפאל: "מה אתה רוצה? אני סידרתי את הקרובים שלך"?

2. האם בקביעת המינויים לשירות החוץ נלקחת בחשבון קירבת המועמדים לשרים או לפקידי ממשלה?

3. האם בקביעת המינויים לשירות החוץ נלקחה בחשבון שייכותם המפלגתית או העדתית של המועמדים, והאם נעשים המינויים לפי מפתח מפלגתי או מפלגתי-קואליציוני?

שרי-החון י. אלון:
לשלוש השאלות: לא.

3785. הפקעת קרקעות בצפון

חבריה-הכנסת א. אפרת שאל את שר האוצר ביום י' בתמוז תשל"ה (19 ביוני 1975):

לפי הפירסומים בעתונות קיימת בוועדה להפקעת קרקעות בצפון מחלוקת שגרמה לפיזור הוועדה.

אני מבקש לדעת:

א. כמה דונאם קרקע עומדים להפקיע מתושבים ערביים בצפון?

ב. מה היא סיבת התנגדותו של מר טולידנו, היועץ לעניינים ערביים לראש הממשלה, לתכנית ההפקעות?

ג. האם רואה השר צורך להפקיע אדמות של תושבים ערבים, ולאיוזו מטרה?

ד. האם באו בדברים עם בעלי הקרקעות, ומה היא תשובתם?

ה. האם יש החלטת ממשלה על הפקעות קרקע מתושבים ערבים בצפון?

שרי-האוצר י. רבינוביץ:

א. לפי פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, רכשה הממשלה כ־20,000 דונאם בצפון, מהם כ־6,500 דונאם בבעלות פרטית ערבית ויותר מ־4,000 דונאם בבעלות פרטית יהודית. כ־8,000 דונאם בבעלות המדינה ויותר מ־1,000 דונאם נמצאים בתהליכי הסדר.

ב. יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים לא התנגד לרכישה.

ג. הרכישה נועדה להרחבת הערים כרמיאל, נצרת-עילית וצפת, ולחקמת עיירה בת 10,000 גפוש במכר ובג'דידה ובג'וליס, לצורך שיכונים לבני המיעוטים.

ד. הקרקעות היו בבעלותם של יותר מ־3,000 אנשים פרטיים.

ה. הממשלה בישיבתה מיום 29 בפברואר 1976 דנה בנושא.

היו"ר מ. שחל:
שאלה נוספת לחבריה-הכנסת אפרת.

אהרן אפרת (המערך):
כבוד השר, אם שמת לב לכך שהשאלתה נש' לחה ביום 19 ביוני 1975? אני מתרשם שהאיתור

2. האם נכון הוא שוועדת ההפקעה הארצית דנה, בישיבתה בתאריך 15 ביוני 1975 או בישיבות שלפני או אחרי תאריך זה, בעניין הפקעת אדמות השייכות לתושבים ערבים בגליל או בכל מקום אחר במדינה?
3. מה הוא שטחה של הקרקע שמדובר בה בתכנית?
4. לאילו כפרים שייכות קרקעות הללו?

5. האם הדיון בתכנית הפקעה זו מתנהל במסגרת מה שמכונה תכנית "ייהוד הגליל"?
6. האם נכון הוא, שהישיבה הנ"ל פוזרה בעקבות מחלוקת בין חבריה?

7. אם כן — במה מתבטאת מחלוקת זו?
8. האם מוכן השר להורות על ביטול התכנית הנ"ל של מינהל מקרקעי ישראל?

9. האם הממשלה דנה בתכנית זו, או בכל תכנית אחרת של הפקעת קרקע ערבית בגליל, מאז התחלת השנה?
10. אם כן — מה הן החלטות הממשלה?

11. אם לא — האם עומדת הממשלה לדון בתכנית כזו או דומה לה בעתיד הקרוב?

12. האם נכון הוא שוועדת ההפקעה הארצית דנה בנושא בישיבותיה מן התאריכים 10 ביוני 1975 ו-16 בדצמבר 1975, והחליטה להמליץ לפני שר האוצר על ביצוע הרכישות?

13. מדובר בשטח של כ-20,000 דונאם, ומהם יו"ת מ"4,000 דונאם בבעלות פרטית יהודית וכ-6,500 דונאם בבעלות בני המיעוטים; כ-8,000 דונאם נמצאים בבעלות המדינה וכ-1,000 דונאם הן אדמות הנמצאות בתהליכי הסדר.

14. הקרקעות נמצאות בנצרת, רינה, משהד, עין-מאהל, כפר-כנא, מג'ד-אל-כרום, ביענה, מכר, ג'דידה, ג'וליס וצפת.

15. הרכישה נעשתה במסגרת תכניתו של משרד השיכון להרחבת הערים נצרת עילית, כרמיאל וצפת, ובניית עיירה בת 10,000 נפש במכר ובג'דידה ובג'וליס — שיכונים לבני המיעוטים.

16-7. כאמור נדון הנושא בשתי ישיבות הוועדה המייעצת לאחר שנתקבלה הדעה כי הנושא מחייב דיון בממשלה.

17-8. הנושא נדון בממשלה ביום 29 בפברואר 1976, ורכישת הקרקעות היא על דעת הממשלה.

18-11. האם נכון הוא שוועדת ההפקעה הארצית דנה, בישיבתה בתאריך 15 ביוני 1975 או בישיבות שלפני או אחרי תאריך זה, בעניין הפקעת אדמות השייכות לתושבים ערבים בגליל או בכל מקום אחר במדינה?

19. מה הוא שטחה של הקרקע שמדובר בה בתכנית?
20. לאילו כפרים שייכות קרקעות הללו?

21. האם הדיון בתכנית הפקעה זו מתנהל במסגרת מה שמכונה תכנית "ייהוד הגליל"?
22. האם נכון הוא, שהישיבה הנ"ל פוזרה בעקבות מחלוקת בין חבריה?

23. אם כן — במה מתבטאת מחלוקת זו?
24. האם מוכן השר להורות על ביטול התכנית הנ"ל של מינהל מקרקעי ישראל?

25. האם הממשלה דנה בתכנית זו, או בכל תכנית אחרת של הפקעת קרקע ערבית בגליל, מאז התחלת השנה?

26. אם כן — מה הן החלטות הממשלה?

27. אם לא — האם עומדת הממשלה לדון בתכנית כזו או דומה לה בעתיד הקרוב?

28. האם נכון הוא שוועדת ההפקעה הארצית דנה בנושא בישיבותיה מן התאריכים 10 ביוני 1975 ו-16 בדצמבר 1975, והחליטה להמליץ לפני שר האוצר על ביצוע הרכישות?

29. מדובר בשטח של כ-20,000 דונאם, ומהם יו"ת מ"4,000 דונאם בבעלות פרטית יהודית וכ-6,500 דונאם בבעלות בני המיעוטים; כ-8,000 דונאם נמצאים בבעלות המדינה וכ-1,000 דונאם הן אדמות הנמצאות בתהליכי הסדר.

30. הקרקעות נמצאות בנצרת, רינה, משהד, עין-מאהל, כפר-כנא, מג'ד-אל-כרום, ביענה, מכר, ג'דידה, ג'וליס וצפת.

31. הרכישה נעשתה במסגרת תכניתו של משרד השיכון להרחבת הערים נצרת עילית, כרמיאל וצפת, ובניית עיירה בת 10,000 נפש במכר ובג'דידה ובג'וליס — שיכונים לבני המיעוטים.

32. האם נכון הוא שוועדת ההפקעה הארצית דנה בנושא בישיבותיה מן התאריכים 10 ביוני 1975 ו-16 בדצמבר 1975, והחליטה להמליץ לפני שר האוצר על ביצוע הרכישות?

33. מדובר בשטח של כ-20,000 דונאם, ומהם יו"ת מ"4,000 דונאם בבעלות פרטית יהודית וכ-6,500 דונאם בבעלות בני המיעוטים; כ-8,000 דונאם נמצאים בבעלות המדינה וכ-1,000 דונאם הן אדמות הנמצאות בתהליכי הסדר.

34. הקרקעות נמצאות בנצרת, רינה, משהד, עין-מאהל, כפר-כנא, מג'ד-אל-כרום, ביענה, מכר, ג'דידה, ג'וליס וצפת.

35. הרכישה נעשתה במסגרת תכניתו של משרד השיכון להרחבת הערים נצרת עילית, כרמיאל וצפת, ובניית עיירה בת 10,000 נפש במכר ובג'דידה ובג'וליס — שיכונים לבני המיעוטים.

36. האם נכון הוא שוועדת ההפקעה הארצית דנה בנושא בישיבותיה מן התאריכים 10 ביוני 1975 ו-16 בדצמבר 1975, והחליטה להמליץ לפני שר האוצר על ביצוע הרכישות?

37. מדובר בשטח של כ-20,000 דונאם, ומהם יו"ת מ"4,000 דונאם בבעלות פרטית יהודית וכ-6,500 דונאם בבעלות בני המיעוטים; כ-8,000 דונאם נמצאים בבעלות המדינה וכ-1,000 דונאם הן אדמות הנמצאות בתהליכי הסדר.

38. הקרקעות נמצאות בנצרת, רינה, משהד, עין-מאהל, כפר-כנא, מג'ד-אל-כרום, ביענה, מכר, ג'דידה, ג'וליס וצפת.

39. הרכישה נעשתה במסגרת תכניתו של משרד השיכון להרחבת הערים נצרת עילית, כרמיאל וצפת, ובניית עיירה בת 10,000 נפש במכר ובג'דידה ובג'וליס — שיכונים לבני המיעוטים.

40. האם נכון הוא שוועדת ההפקעה הארצית דנה בנושא בישיבותיה מן התאריכים 10 ביוני 1975 ו-16 בדצמבר 1975, והחליטה להמליץ לפני שר האוצר על ביצוע הרכישות?

41. מדובר בשטח של כ-20,000 דונאם, ומהם יו"ת מ"4,000 דונאם בבעלות פרטית יהודית וכ-6,500 דונאם בבעלות בני המיעוטים; כ-8,000 דונאם נמצאים בבעלות המדינה וכ-1,000 דונאם הן אדמות הנמצאות בתהליכי הסדר.

42. הקרקעות נמצאות בנצרת, רינה, משהד, עין-מאהל, כפר-כנא, מג'ד-אל-כרום, ביענה, מכר, ג'דידה, ג'וליס וצפת.

43. הרכישה נעשתה במסגרת תכניתו של משרד השיכון להרחבת הערים נצרת עילית, כרמיאל וצפת, ובניית עיירה בת 10,000 נפש במכר ובג'דידה ובג'וליס — שיכונים לבני המיעוטים.

44. האם נכון הוא שוועדת ההפקעה הארצית דנה בנושא בישיבותיה מן התאריכים 10 ביוני 1975 ו-16 בדצמבר 1975, והחליטה להמליץ לפני שר האוצר על ביצוע הרכישות?

45. מדובר בשטח של כ-20,000 דונאם, ומהם יו"ת מ"4,000 דונאם בבעלות פרטית יהודית וכ-6,500 דונאם בבעלות בני המיעוטים; כ-8,000 דונאם נמצאים בבעלות המדינה וכ-1,000 דונאם הן אדמות הנמצאות בתהליכי הסדר.

2. מה הוא הסכום הכולל של השקעות החוץ במשק הישראלי בעשרת החודשים הראשונים של השנה הנוכחית (לרבות הלוואות בעלים לטווח ארוך, אך למעט איגרות מלווה הפיתוח)?

3. המודע כבוד השר לכך שבמצב של פיתוחים תכופים ודאיים מתמעט הסיכוי להשקעות מטבע-חוץ, אלא אם כן יימצא הסדר להבטחת ערכה הריאלי, מבחינת שער החליפין, של ההשקעה?

4. מתי יוגש לכנסת החוק החדש לעידוד השקעות הון?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:
(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. חילוקי-דעות באשר לדרך גיוס ההשקעות מחוץ-לארץ, במיוחד בארצות-הברית.

2. בעשרת החודשים הראשונים אושרו השקעות חוץ בסך 108.7 מיליון דולר; בכל שנת 1975 — 114.4 מיליון דולר.

3. ועדת-רונאל, אשר מונחה על-ידי שר האוצר ושר המסחר והתעשייה, המליצה על פתרון. הדו"ח נשלח גם לחברי ועדת הכספים. ההצעות יובאו לאישור ועדת השרים לענייני כלכלה.

4. בימים הקרובים.

4491. מצבת העובדים כמנגנון הממשלתי

חבר-הכנסת א. אבטבי שאל את שר האוצר ביום י"ג בכסלו תשל"ו (17 בנובמבר 1975):

אודה לכבודו אם ישיב לי:

א. כמה עובדים ניתוספו למנגנון הממשלתי בשנת המס 1974/75?

ב. אם חל גידול, מה הסיבות לכך?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:
(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

א. מצבת העובדים, הקבועים והארעיים, בשנת 1974/75 גדלה ב-2,500 עובדים.

ב. הסיבה לגידול נבעה מן ההרחבה במתן שירותי בריאות, תקשורת, חינוך, חקלאות, גביית מסים וכדו' מה באלה שירותים. חלק גדול מן העובדים שנוספו היו בעלי מקצוע ואקדמאים, כגון רופאים, מהנדסים, הנדסאים וטכנאים, עובדי הוראה, עובדים סוציאליים. בשנת 1975 קוצצו לעומת זה 2,196 משרות קבועות ו-600 משרות ארעיות, בעוד שתוספת העובדים בהתאם להחלטת ועדת השרים הסתכמה ב-717. יוצא איפוא כי בשנת 1975 היתה במצבת הקטנה נטו בסך 2,079 משרות.

4522. התפטרותו של מנהל מרכז ההשקעות

חבר-הכנסת א. אפרת שאל את שר האוצר ביום י"ג בכסלו תשל"ו (17 בנובמבר 1975):

לפני ימים אחדים התפרסמה הידיעה כי מנהל מרכז ההשקעות אלוף (מיל.) משה גורן הגיש התפטרות מתפקידו כמנהל רשות ההשקעות.

מאיר פעיל (מוקד):

כבוד השר, נוכח התסיסה והמהומות שהיו במגזר הערבי ב־30 במארס, 9 חודשים לאחר מועד הגשת השאלתה, ונוכח העובדה שיש מצוקה רבה בתקציבי השיכון והפיתוח השנה, מדוע לא מבטלת הממשלה לאלתר את עניין הפקעת 6,500 דונאם של ערביי הגליל המרכזי?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

הממשלה לא תבטל את ההפקעה. הדברים נאמרו על-ידי ראש הממשלה. התכניות של המדינה הן לא לשנה אחת.

מאיר פעיל (מוקד):

מדוע?

היו"ר מ. שחל:

חבר-הכנסת פעיל, מותר לך — לפי התקנון — לשאול שאלה נוספת אחת. ומה שהשר משיב, אתה חייב לקבל. כך אומר התקנון.

3942. ההלוואות שניתנו להסתדרות העובדים הלאומית

חבר-הכנסת מ. פעיל שאל את שר האוצר ביום א' באב תשל"ה (9 ביולי 1975):

אבקש מאת שר האוצר להשיב לי דבר בעניין קשרים פינאנסיים בין מוסדות ציבוריים-ממלכתיים ובין הסתדרות העובדים הלאומית:

א. האם נכון שהסוכנות היהודית הלוותה בשנים האחרונות להסתדרות העובדים הלאומית הלוואות שהגיעו לממדים של 36 מיליון לירות?

ב. מה הם תנאי הלוואות השונות ומועדי החזרתן, ומי נתן ערבויות להחזרת הלוואות?

ג. האם ניתנו ערבויות ממלכתיות להסתדרות העובדים הלאומית למען הלוואותיה, בין בהמלצת ועדת הכספים ובין בהמלצת האוצר?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

א—ב. כפי שהבהיר כבר ראש הממשלה מעל בירמה זו, בתשובה על שאלתה קודמת, אין הממשלה מתערבת בעניינים שהם בגדר אחריותה של הסוכנות היהודית במסגרת פעולותיה השוטפות. הנושא המועלה בשאלתה זו שייך לאותו סוג של עניינים, ואין בדת הממשלה לעסוק בו.

שאלות בעניין זה יש להפנות אל הנהלת הסוכנות היהודית.

ג. להלוואותיה של הסתדרות העובדים הלאומית לא ניתנה ערבות מטעם המדינה.

4435. עידוד השקעות הון

חבר-הכנסת ז. שובל שאל את שר האוצר ביום ב' בכסלו תשל"ו (6 בנובמבר 1975):

אבקש לדעת:

1. מדוע התפטר אלוף (מיל.) משה גורן מתפקידו כמנהל מרכז ההשקעות?

4866. תקנים ועובדים באגף מס ההכנסה

חבר-ההכנסת ש. לוי נאלץ את שר האוצר ביום ה' בשבת תשל"ז (7 בינואר 1976):

בקשר להיערכות של אגף מס ההכנסה להעמקת הגבייה של המס אבקש באר שר האוצר להשיב לי על השאלות הבאות:

א. מה היה תקן העובדים באגף ומה היה מספר העובדים בפועל?

ב. כמה רואי-חשבון, משפטנים וכלכלנים עבדו באגף?

ג. מה היו השכר הממוצע והתשלומים הנלווים המוצעים לעובד באגף מס ההכנסה?

ד. מה היה תקן העובדים במחלקת החקירות, ומה היה מספר העובדים בפועל?

ה. מה היא ההשכלה הממוצעת (בשעות לימוד) של עובדי האגף?

ו. האם חושבה התוספת השולית של הגבייה עם הוספתו של עובד נוסף לאגף?

אם כן — מה היתה? אם לא — מדוע לא חושבה, והאם יש כוונה להכניס נתונים על-פי החישוב הזה לתיכנון התקן של העובדים לסוגיהם באגף מס ההכנסה?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

א. מספר העובדים בתקן באגף מס הכנסה ומס רכוש היה ב-31 בדצמבר 1975: 2,828 קבועים ו-627 ארעיים.

ב. באגף עבדו 40 רואי-חשבון, 19 משפטנים ו-27 כלכלנים.

ג. שכר הברוטו הממוצע לעובדים — לרבות שכר יסוד ותוספת יוקר, תוספת משפחה, תוספת ייחודית שהיתה, שעות נוספות, תוספות בייגוד מקצועית, הוצאות רכב וטלפון, הוצאות נסיעה, אש"ל, דמי הבראה כו' — אך למעט קיצבת ילדים — היה 2,943.69 לירות.

ד. מספר עובדי החקירות בתקן היה 113. מספר העובדים בפועל היה 96.

ה. שיעור העובדים באגף מס הכנסה שיש להם השכלה עד שתיים-עשרה שנות לימוד הוא 49%. שיעור העובדים בעלי שתיים-עשרה שנות לימוד ויותר הוא 41%.

ו. התוספת השולית של הגבייה עם הוספת עובד לאגף לא חושבה, אולם חושבה התוספת בחיובים הנוצרת בעבודת מפקח במשך השנה. בשנת העבודה 1974 התבטאה תוספת זו בממוצע למפקח בתיקי עצי מאים בכ-2.2 מיליון לירות, ובתיקי חברות בכ-2.7 מיליון לירות. ראוי לציין כי ממוצעים אלה מוטעים כלפי מטה בשל מספרם הגדול של התיקים בעלי תשרי המס הנמוכה אשר טופלו עד כה, המעבר לבחירה מוגמית של תיקים והתרכזות בתיקים בעלי תשואות מס גבוהה יגדילו עוד יותר את תרומת המפקח.

אני מבקש לדעת:

1. האם קיבל השר את ההתפטרות?
2. מה הן הסיבות שהביאו להתפטרות?
3. האם מחייב המצב שהנ"ל יתפטר גם מתפקיד מנהל מרכז ההשקעות?
4. אם כן — האם עומד השר להפריד בין התפקיד של מנהל מרכז ההשקעות ומנהל רשות ההשקעות?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

1. כן.

2. חילוקי-ידעות על דרך הטיפול בגיוס השקעות מחוץ-לארץ לישראל, במיוחד מארצות-הברית.

3. לא.

4. כן, מנהל בתי-הזיקוק קיבל על עצמו לעמוד בראש רשות ההשקעות ולידו תפעל מועצה מייעצת. יש עתה היערכות לשינוי המבנה האירגוני.

4783. הפטור ממס הכנסה על דמי עמלה הניתן למודיעים בענייני המס

חבר-ההכנסת י. פלומין נאלץ את שר האוצר ביום י"ט בטבת תשל"ז (23 בדצמבר 1975):

מראיון שנחפרסם בעתונים משתמע כאילו "דמי העמלה" אשר האוצר משלם למודיעים בענייני מס הכנסה פטורים ממס.

אבקש להודיעני:

1. האם ידיעה זו נכונה?
2. על סמך מה מוענק הפטור כאמור?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

1. שלטונות מס הכנסה אינם מנכים מס מתשלומים אלו.

2. בדומה לנוהג זה פועלים גם משטרת ישראל ויתר השירותים הממשלתיים הנעזרים במודיעים.

נוהג זה קיים אף בארצות אחרות, ובהן נבדק הנושא.

היו"ר מ. שחל:

רשות לשאלה נוספת לחבר-ההכנסת פלומין.

יחזקאל פלומין (הליכוד):

האם יכול אדוני השר לצטט את האסמכתא החוקית לכך ששלטונות המס אינם מנכים מס במקור ואינם מחייבים במס תשלומים אלה?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

לא ברגע זה, אבל אם חבר-ההכנסת פלומין רוצה בכך, אני מוכן לברר את הדבר.

יחזקאל פלומין (הליכוד):
אשמח מאוד.

4959. ייעול המנגנון הממשלתי

חבר-הכנסת א. כין שאל את שר האוצר ביום ט"ז בשבט תשל"ו (18 בינואר 1976):

אבקשך להשיב לי על השאלות הבאות:

1. הנכונה הטענה שטענו נציגי המכון לפריון עבודה וייצור לפני ועדת הכספים של הכנסת, כי יע"ל לות העבודה בסקטור שירות המדינה מגיעה לכ-50%—70% בלבד? אם היא נכונה, על סמך אילו נתונים הגיע המכון הנ"ל למסקנותיו ואילו מסקנות הוסקו ותוסקנה על-ידיך בקשר לנ"ל?

2. אילו ועדות טיפלו בנושא ייעול מנגנוני המדינה מטעם הממשלה בשנה האחרונה? האם היה ת"אם בין ועדות אלו, וכיצד בוצע? לאילו מסקנות הגיעה כל אחת מן הוועדות דנן, והאם יושמו מסקנות אלו?

3. האם ננקטו צעדים ופעולות בשנה האחרונה, על-ידי נציבות שירות המדינה והסתדרות העובדים הכללית, במגמה לקבוע עומס עבודה נורמטיבי לכל עובד מדינה? אם פעולה זו לא נעשתה, מה הסיבות לכך?

4. האם קיימת יחידה להנדסת ייצור בממשלה, אשר תפקידה לבצע מחקרי עבודה במשרדים השונים לקביעת תקני כוח-אדם? אם התשובה לנ"ל חיובית, אילו מחקרים נערכו על-ידיה ואילו מהמלצותיה בוצעו?

5. אילו פעולות נוקטת נציבות שירות המדינה כאשר מתברר שבמשרד מסוים יש כוח-אדם מיותר?

6. האם בוצע מחקר עבודה במשרד האוצר במגמה לוודא אם ובאיו מידה תעלינה הפעולות הכרוכות בהתנהגות מס ערך מוסף את עומס העבודה המוטל על עובדי המשרד? אם התשובה לנ"ל חיובית, מה תוצאות המחקר וכיצד הם יושמו? אם התשובה לנ"ל שלילית, מה הסיבות לאי-ביצוע מחקר כזה?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. המידע אינו מדויק. המדובר הוא בבדיקות נסיוניות בלבד, במספר מצומצם של יחידות מינהל בסקטור הציבורי.

2. הוועדות הפועלות הן: (א) הוועדה העליונה להגברת הפריון וייעול המשק, בראשותו של שר האוצר; (ב) ועדת השרים להכנת הצעות בדבר אירגון מחדש של משרדי הממשלה, ייעול וחסכון; (ג) ועדת השרים לפנים ושירותים; (ד) הוועדה הבין-משרדית לייעול משרדי ממשלה, וכן ועדות אחרות הפועלות כל אחת במסגרת משרדה. פעולותיהן של הוועדות מתואמות, ותוצאות עבודתן פורסמו בכל מקרה של גמר דיון בנושא שעמד לפניהן.

3. מועצות ייצור משרדיות עוסקות בקביעת עומס עבודה נורמטיביים. עד היום הופעלו 40 מועצות ייצור המקיפות 7,000 עובדים.

4. בנציבות שירות המדינה קיימת יחידה להנדסת ייצור וניהול. היחידה אחראית לביצוע מחקרי עבודה,

שנערכו ביחידות רבות, וביניהן: שירותי הנדסת טל-פון, שירותי דואר, רכבת ישראל, המדפיס הממשלתי. מסקנות המחקרים מבוצעות ברובן הלכה למעשה, לדוגמה: הפעלתה של שיטת שכר עידוד תוך התאמת כוח-האדם לנורמות. ביחידות בהן הופעלו שיטות אלו עלה פריון העבודה ב-20%—40%.

5. בהוראות התקשיר נקבעו הסדרים מפורטים לטיפול בכוח-אדם עודף, אם על-ידי בדיקת האפשרות של העברת עובד למשרה אחרת, משרד אחר, הסבה מקצועית, או סיום עבודתם של עובדים מיותרים תוך כדי מימוש זכויותיהם על-פי החוק. לשם כך הוחל בעריכת סקר שעל-פיו החליטו מהנסיי הייצור אילו תפקידים מינהליים ניתן לכלול במסגרת הנדסת ייצור לשם קביעת תקני כוח-אדם.

6. נערכה בדיקה פנימית במשרד האוצר ביחס להפעלת מס ערך מוסף, ונקבל מבנה למערכת שתפעיל את המס וחלוקת העבודה.

5003. רבישתו מחדש של המניות במפעלים פטרוכימיים על-ידי בתי-הדין

חבר-הכנסת ז. שובל שאל את שר האוצר ביום כ"ג בשבט תשל"ו (25 בינואר 1976):

בקשר לידיעה ש"החברה לישראל" מכרה בחזרה לבתי-הדין את המניות שהחזיקה במפעלים הפטרו-כימיים רצוני לשאול:

1. באיזה מחיר נמכרו המניות ומה היה מחירן בעת ש"החברה לישראל" רכשה אותן?

2. האם היתה קיימת התחייבות של הממשלה, או מישור מטעמה, לרכוש את המניות הנ"ל בחזרה?

3. אם כן — מדוע לא פורסמה התחייבות זו?

4. אם לא — מדוע נרכשו המניות בחזרה?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. מחיר הרכישה על-ידי בתי-הדין מסתכם ב-3.7 מיליון דולר ומתבסס על מחיר קניית המניות על-ידי "החברה לישראל" בתוספת 6% לשנה ובניכוי דיבידנדים שנתקבלו.

2—3. בשעתו, עם מכירת המניות של המפעלים הפטרוכימיים על-ידי בתי-הדין ל"חברה לישראל", התחייבו בתי-הדין לרכוש מניות אלו בחזרה. התחייבות זו היתה ידועה לכל הצדדים.

יורשה לי להוסיף כי טראנסאקציות מסוג זה חייבות, בהתאם לחוק, באישור ועדת הכספים, כפי שאכן נעשה. ממילא קיבל, קרוב לוודאי, חבר-הכנסת שובל את הפרטים שהוא שואל במסגרת זו.

5017. העדיפות הניתנת לסלילת הכביש

שפרעם—נשר

חבר-הכנסת ת. טובי שאל את שר האוצר ביום כ"ג בשבט תשל"ו (25 בינואר 1976):

ב"הארץ" מיום 21 בינואר 1976 פורסם דבר חילוקי-דעות בין משרד האוצר — אגף התקציבים — לבין

והתעשייה ושר החקלאות — לבטל מס קנייה בשיעור 100% המוטל על הפירות המיובשים מתוצרת מקומית". כתוצאה מכך — טען כתב-העת — "מתבזבזים כ-3 מיליון דולר כל שנה על יבוא צימוקים ושוזיפים מיו-בשים", מאחר שמס הקנייה הגבוה על הפירות המיו-בשים הושף אותם ליבוא מתחרה ממדינות המייצאות מצרך זה באיכות גבוהה ובמחירים זולים; וזאת אף-על-פי שהישובים בגבול הלבנון ובפרוודור ירושלים מסוגלים לספק את כל תצרוכת השוק המקומי.

רצוני לשאול:

1. האם הידיעה נכונה?
2. אם כן — מה הסיבה לסירוב האוצר לבטל את מס הקנייה על פירות מיובשים בשיעור של 100%?
3. האם הפגיעה בגידול הפירות הנ"ל אינה מס-כנת את קיומם של הישובים בגבול הלבנון ובפרוודור ירושלים?
4. האם מוכן כבוד השר לשקול את ביטול מס הקנייה הנ"ל או הפחתה ניכרת של שיעורו?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

1. הדברים שפורסמו בכתב-העת "חקלאות בחד-שות", כפי שצוטטו על-ידי חבר-הכנסת הרב אברמוביץ, בנוגע למיסוי פירות מיובשים ולחשיפתם בפני יבוא מתחרה, בטעות יסודם.
 2. מס הקנייה על פירות מיובשים הוא בשיעור אחיד של 32.5% הן ביבוא והן בייצור מקומי — ולא 100% כפי שצויין.
 3. שזיפים מיובשים מגידול מקומי מוגנים בפני יבוא מתחרה באמצעות מכס-מגן בשיעור 2.50 לירות הקילוגרם + 30%, לרבות היטל. לגבי צימוקים המסים גבוהים עוד יותר, שכן מלבד המכס של 0.70 לירות הק"ג+25% מוטל על מצרך זה ביבוא תש-לום חובה בשיעור 5 לירות הקילוגרם.
 4. לפי העקרונות המנחים במדיניות המסים אין להפלות במס קנייה בין מוצרי יבוא לבין מוצרים מקומיים. הדבר נוגד גם הסכמים בין-לאומיים, כגון גאט"ט והשוק המשותף.
- אף שאיננו סבורים שנטל המס גבוה, הרי שלקראת הפעלת מס ערך מוסף והבדיקה המחודשת של מערכת מס הקנייה תיבדק האפשרות של הכנסת שינוי בשי-עור מס הקנייה לגבי פירות מיובשים.

5050. כיצד הציעו ממוכנים במחצית כוח-האדם במשרד הממשלה

חבר-הכנסת י. תמיר שאל את שר האוצר ביום כ"ו בשבט תשל"ו (28 בינואר 1976):
בקשר להוראות המפורשות שהועברו למשרד המ-שלה, ולפיהן יש לקצץ בתקנים וקיימים בשיעור 5% מהם, אודה לשר אם ישיב לי:
מה הן תוצאות מיכצע זה?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)
1) הממשלה החליטה, בישיבתה מיום 23 בפב-רואר 1975, לבטל בשנת התקציב 1975/76 2,200 משרות

מחלקת עבודות ציבוריות בנוגע לסלילת מה שנקרא "כביש המלט" שפרעם-נשר, המיועד להעברת חומר-גלם ממחצבת תמרה. לפי הכתוב בעתון עומד משרד האוצר על הקדמת סלילת הכביש, בעוד שמחלקת עבו-דות ציבוריות טוענת שיש עדיפויות אחרות בסלילת כבישים לפי התקציב המאושר. בידיעה נאמר ששוקלים במשרד האוצר הקצבת תקציב מיוחד, בסך 25 מיליון לירות, לסלילת הכביש שפרעם-נשר.

הנני שואל:

1. האם הידיעה הנ"ל נכונה?
2. אם כן — מדוע לוחץ משרד האוצר לסלילת כביש שפרעם — נשר בזמן שעצם עניין פתיחת המחצ-בות בתמרה שרוי עדיין במחלוקת ונמצא בבדיקה הן ברשויות התיכנון והן בכנסת?
3. מדוע צריכה המדינה להשקיע 25 מיליון לירות לסלילת כביש שיהיה למעשה כביש פרטי של חברה פרטית, דהיינו חברת "נשר", בזמן של משבר כלכלי ולחץ תקציבי גדול?

4. אם למשרד האוצר היכולת להפריש סכום של 25 מיליון לירות לסלילת הכביש שפרעם-נשר, מדוע לא יוקצב סכום גדול זה למטרות יותר יעילות, כגון בניית בתי-ספר ובתי-חולים שבנייתם תופסק לפי התקציב החדש?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. הידיעה אינה נכונה. בהצעת התקציב לשנת 1976 כלול, במסגרת התקציב לפיתוח כבישים של משרד העבודה, הסכום הדרוש להתחלת העבודות לסלילת הכביש.
2. מאחר שהתשובה על שאלה 1 שלילית, אין צורך בתשובה על שאלה זו. עם זה ברצוני להעיר שסלילת הכביש תחל רק לאחר שהקמת המחצבת תאו-שר על-ידי כל הגורמים המוסמכים.
3. אין זה כביש פרטי של חברה פרטית. עבודות הסלילה הן בהתאם לתכנית הפיתוח של רשת הכבי-שים הארצית, שתוכננה שלא בקשר להחלטה של הע-ברת המחצבת לאזור תמרה.
4. מפעל המלט ב"נשר" מייצר כ-700,000 טונות מלט לשנה. כמות זו מהווה כ-40% מצריכת המלט במשק, מכאן העדיפות הגבוהה לבניית התשתית התח-בורתית שהיא תנאי הכרחי בתהליך הייצור.

5018. מס הקנייה החל על פירות מיובשים

חבר-הכנסת י. מ. אברמוביץ שאל את שר האוצר ביום כ"ג בשבט תשל"ו (25 בינואר 1976):

בידיעה שפורסמה בכתב-העת "חקלאות בחדשות", דר-שבועון למשק החקלאות, גליון 49, נאמר:

"עשרות ישובים בגבול הלבנון ובפרוודור ירושלים, המתפרנסים מגידול השזיף האירופי וענבים לצרכי התעשייה המקומית של פירות מיובשים, עומדים בפני סכנת חיסול מטה-לחמם בגלל עקשנותו של משרד האוצר, המסרב — למרות בקשותיהם של שר המסחר

שרי-האוצר י. רבינוביץ :

1. בשנת 1974 — שנה קאלנדארית — נפתחו באגף המכס 4,865 תיקי תפיסה; ב-2,528 תיקים הסתיימו הטיפול בתשלום כופר כסף; 130 תיקים הוגשו למשפט; 26 תיקים נמצאים בהכנה לכתב-אישום; 1,903 תיקים נסגרו לאחר החרמת הטובין, תשלום המסים ו/או באזהרה בלבד; 278 תיקים עדיין נמצאים בטיפול. בשנת 1975 — שנה קאלנדארית — נפתחו 5,434 תיקים; ב-2,445 הסתיימו הטיפול בתשלום כופר כסף; 94 תיקים הוגשו למשפט; 65 תיקים נמצאים בהכנה לכתב-אישום; 1,406 תיקים נסגרו לאחר ששלמו המסים, או הוחזרו הטובין ו/או נשלחה אזהרה בלבד; 1,424 תיקים נמצאים עדיין בטיפול.

2. לא ידועים לנו מקרים שהטיפול על-ידי הנהלת המכס הוקפא אף שנתפסה סחורה בחשד שלא שולמו עליה מסים.

3. קיימת ביקורת פנימית שוטפת באגף המכס, והוא גם מבוקר על-ידי מבקר המדינה.

5154. הסכם השכר שנעשה עם עובדי המכס

חברת-הכנסת ש. ארבל-אלמוזלינו שאלה את שר האוצר ביום ט' באדר א' תשל"ו (10 בפברואר 1976):

בעתונות פורסם דבר הסדר שהושג עם עובדי המכס בקשר לתביעות השכר שלהם. נמסר שההסדר הושג כדי לקבל את הסכמתם להפעיל את מס ערך מוסף במועד שנקבע.

נוכח העובדה שהסכמי השכר, הנעשים עם קבוצת עובדים במשרד ממשלתי מסוים, עלולות להיות להם השלכות על מדיניות השכר כלפי יתר עובדי המדינה רצוני לשאול את כבוד השר:

1. מה היו הסיבות שלא נמסרה הודעה רשמית על-ידי משרד האוצר על תכנון של ההסכם?
2. האם יש בהסכם חריגות ממדיניות שהממשלה הציבה לעצמה?

3. האם ההסכם נעשה בידיעה ובהסכמת הסתדרות עובדי המדינה?

4. מתי יפורסם תכנון של ההסכם?

שרי-האוצר י. רבינוביץ :

1. ההסכם בקווים כלליים פורסם ברבים. לא מקובל שמשרדים מפרסמים הסכמים פנימיים הנעשים עם העובדים.

2. בהסכם שנעשה עם עובדי המכס אין כל חריגות מן המדיניות שהממשלה הציבה לעצמה.

3. ההסכם נעשה בידיעה ובהסכמת הסתדרות עובדי המדינה.

4. אין זה מסוג ההסכמים שנהוג לפרסמם, אולם אין הוא חסוי.

היו"ר מ. שחל :

רשות לשאלה נוספת לחברת-הכנסת ארבל-אל-מוזלינו.

בשירות המדינה — מהן 1,500 תקניות ו-10% של עובדי דים ארעיים.

(2) נציב שירות המדינה והממונה על התקציבים דיווחו לוועדת הכספים של הכנסת על ביצוע ההחלטה. ועדת הכספים ביטלה את התקציב שהיה מיועד למשרות אלו.

(3) בישיבתה מיום 27 בספטמבר 1975 החליטה הממשלה על צמצום ב-500 משרות נוספות. ביצוע צמצום זה עמד להסתיים ב-31 במארס 1976.

5059. השיעור הצפוי של עליית המחירים

חברת-הכנסת א. אבטבי שאל את שר האוצר ביום א' באדר א' תשל"ו (2 בפברואר 1976):

בעתונות נמסרו הערכות שונות מפי דוברים ממשרד שלטון על שיעור עליית המחירים בשנה הקרובה.

אודה לכבודו אם ישיב לי:

מה תחזית האוצר לגבי שיעור ההתייקרות בשנה הקרובה?

תשובת שרי-האוצר י. רבינוביץ :

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

עליית המחירים בשנה הקרובה תלויה במספר גורמים עיקריים. מצד אחד היא מושפעת מגורמים חיצוניים, כגון התפתחות המחירים בארצות היבוא והתפתחות שיערי החליפין של המדינות שאנו סוחרים עמן; ומצד שני מושפעים המחירים על-ידי צעדים שבשל-טובנו, כגון שיעור מס ערך מוסף, מספר הפיחות הוותיקים, היקף צמצום הסובסידיות, רמת הביקושים במשק, שיעור עליית השכר והגידול בפריז.

אנו מעריכים שהשנה צפויה עלייה מתונה של מחירי היבוא; המדיניות הכלכלית מכוונת לקיום רמה נמוכה של ביקושים מקומיים; אנו מקווים שמדיניות השכר תהיה מאוזקת ושיתונן תנופה מחודשת לגידול פריז הייצור.

בהתאם לכך נלקחה בחשבון בתקציב הלאומי על-יית המחירים לצרכן בשיעור של 32%. יש סיכוי שהתממשות ההערכות החיוביות שנמנו לעיל תגרום לכך שעליית המחירים תהיה, למעשה, איטית יותר מזו שנלקחה בחשבון בתקציב הלאומי.

5104. טיפול הנהלת המכס בתיקי תפיסה

חברת-הכנסת ב. מואב שאל את שר האוצר ביום ג' באדר א' תשל"ו (4 בפברואר 1976):

1. מה הוא מספר התיקים שטיפול בהם הנהלת המכס בשנים 1974/75 ו-1975/76, ומה הוא אחוז התיקים שהטיפול בהם הסתיים בתשלום כופר, ומה הוא אחוז התיקים שהטיפול בהם נסתיים בתביעה משפטית?

2. האם יש מקרים שהטיפול של הנהלת המכס הוקפא אף שנתפסה סחורה בחשד שלא שולם עליה מכס?

3. מה עומד שר האוצר לעשות לריאורגניזציה בהנהלת המכס בעקבות הממצאים האחרונים?

5209. ידיעות בדבר עבודה בשבת במשרד האוצר

חבריה הכנסת פ. שיגמן שאל את שר האוצר ביום ט"ז באדר א' תשל"ו (17 בפברואר 1976):

קיבלתי ידיעות כי בשבת האחרונה, י"ג באדר א' תשל"ו (14 בפברואר 1976), עבדו במשרד האוצר כל היום כמו בימות חול.

אודה לכבודו אם ישיב לי:

1. האם העבודה במשרד האוצר נעשתה, מתוך חילול שבת, בידיעת השר?

2. מה הן המסקנות שחושב השר להסיק מכך?

3. מה יעשה כבוד השר למען מניעת הישנות חילול שבת דומה בעתיד?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

1-3. באגף התקציבים וביחידות המחשב של האוצר נעשתה עבודה מאומצת ביותר כדי לעמוד בלוח הזמנים להגשת תקציב המדינה לכנסת.

לפי מיטב ידיעתי נעשו העבודות במוצאי שבתות.

5293. מתן פטור ממס הכנסה לסטודנטים בני 30 ומעלה

חבריה הכנסת מ. בן-פורת שאל את שר האוצר ביום כ"ט באדר א' תשל"ו (1 במארס 1976):

הובא לידיעתי כי סטודנטים מעל גיל 30 אינם זכאים, בגין הרפורמה, לפטור ממס הכנסה.

אודה לך אם תודיעני:

מה הם הצעדים שנוקטת הממשלה כדי לסייע לסטודנטים אלה, אשר מצב הוריהם לא היה שפיר עד כדי אפשר להם בעבר לרכוש השכלה גבוהה, ועתה הם מבקשים לעשות כן?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:
(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

הפטור ממס לסטודנט מעל גיל 30, אשר עיקר עיניו סוקו הוא בלימודים, שניתן לסטודנטים אלה לפני הגת הרפורמה — ניתן גם היום.

5304. ערבויות המדינה שניתנו לקופות-החולים לעובדים לאומיים

חבריה הכנסת ב. מואב שאל את שר האוצר ביום כ"ט באדר א' תשל"ו (1 במארס 1976):

בדין-וחשבון הכספי של הממשלה ליום 31 במארס 1975 נמסר כי בין התאריכים 1 באפריל 1974 — 31 באפריל 1975 הוגדלו הערבויות של המדינה לקופות החולים לעובדים לאומיים ב-21 מיליון לירות.

שאלתי היא:

מה הם הנימוקים והקריטריונים לבקשת שר האוצר מוועדת הכספים לאשר ערבויות אלו?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:
(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

חוק ערבויות מטעם המדינה, תשי"ח-1958, מרשה את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לע-

שרתה ארבלי-אלמוזלינו (המערך):

ברצוני לשאול את כבוד השר: האם אין בדעת הממשלה לשנות נוהג זה, אשר מונע פירסום הסכמים הנעשים עם עובדים, כדי למנוע תופעות מסוג זה בעתיד ולאפשר יחסי עבודה יותר תקינים?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

השאלה ברגע זה אינה אקטואלית אצלנו. ההסכמים אינם חסויים, אבל אנו איננו מפרסמים הסכמים. אני חושב שהשאלה הועלתה גם על-ידי ההסתדרות, ואנו נשתדל לבחון אותה.

5208. הצורך בהכנסת שינויים בחוק קרן וולף

חבריה הכנסת ה. זיידל שאל את שר האוצר ביום ט"ז באדר א' תשל"ו (17 בפברואר 1976):

בישיבה מיוחדת ביום 20 בינואר 1976 דנה מלי" את האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים בפניות שר החינוך ומייסדי קרן וולף, שהאקדמיה תשתתף בפעילות קרן וולף, ובמיוחד בהרכבת מועצת הקרן, וקיבלה החלטה האומרת כי האקדמיה אינה יכולה לתת את ידה להפעלת הקרן, שכן בתקנון קרן וולף יש פגמים רבים, וברור שהענקת פרסים ממלכתיים מתחרים בפרסי נובל תעורר הדים שליליים בקרב המדענים בעולם ותתפרש כיומרות של מדינה קטנה ודלה המבקשת סיוע לפעולותיה המדעיות.

האקדמיה חוששת שהפעלת חוק קרן וולף במתכונתו הנוכחית עלולה להסב נזקים מוסריים וחמריים למדע ולישראל.

אודה לכבודו אם ישיב לי:

האם כבוד השר מוכן לבדוק שנית את חוק קרן וולף, תשל"ה-1975, ולברר אפשרות שינויו בהתאם לרוח הדברים האמורים לעיל?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:
(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

הצעת חוק קרן וולף הובאה לקריאה ראשונה בבית זה בחודש אוגוסט 1974. ללא התנגדות הוחלט להעביר את הדיון בהצעה לוועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת החינוך. בעת הדיון בהצעת החוק שמעה ועדה זו את השגות נציגי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, שהביאו לפניו את הסתייגות האקדמיה מחלוקת פרסים על-ידי הקרן. נציגי האקדמיה אף העלו נקודות אחרות הטעונות תיקון, לדעתם, בהצעת החוק, ואמנם כאשר הובאה הצעת החוק לקריאה שנייה ושלישית ביולי 1975 נלקחו בחשבון חלק מהערותיהם של נציגי הקהילה המדעית הישראלית. כל ההסתייגויות של נציגי האקדמיה המפורטות בפניות הנזכרות בשאלתה הובאו לפני הוועדה.

בדיון בהצעת החוק בקריאה שנייה ושלישית הובאו הסתייגויות לגבי סעיפים שונים בהצעת החוק, וחיבריה הכנסת אברהם כץ העלה לפני הבית את התנגדות ראשי האקדמיה. אולם חוק קרן וולף נתקבל למרות ההסתייגויות.

בסעיף 14 לתקנון קרן וולף הוסדרו הדרכים לשינוי בו ואין בכונתו להתערב.

שר-האוצר י. רבינוביץ :

כפי שאמרתי, אין כל אומדן. יש דעות שונות, אבל אנו ערכנו את עצמנו בעקבות הרפורמה, בצעדים ובמסגרות של פעילות אשר יבטיחו, לדעתי, סתמת הפרצות בהעלמת הכנסות הבלתי-נכסות בארץ.

5364. הירידה בגיוס הון באמצעות איגרות-חוב

הכריזה הכנסת ש. לוין שאל את שר האוצר ביום ז' באדר ב' תשל"ו (9 במארס 1976) :

על-פי הנתונים שמוסר מינהל מילות המדינה ירד גיוס ההון נטו ברבע האחרון של 1975 ביותר מ-5% לעומת גיוס ההון נטו ברבע הראשון של 1975.

הגרעון המצטבר בגיוס הון מקומי באמצעות איגרות-חוב במטבע חוץ הגיע ל-135 מיליון לירות.

לעומת זאת היתה העלייה הממוצעת במדד המחירים לצרכן (המסמלת את ירידת ערכה הריאלי של הליירה) בין הרבע הראשון לרבע הרביעי של השנה — 17%. מובן מכך שהירידה הריאלית בגיוס ההון היתה גדולה עוד יותר.

אבקש להשיב לי :

א. מה הן הסיבות לירידה הנ"ל בגיוס ההון נטו במשך שנת 1975 ?

ב. מה הם האמצעים שנוקט משרד האוצר כדי להגביר את גיוס ההון באמצעות איגרות-חוב מהנפקות מקומיות ?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ :

(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

א. השוואת גיוס ההון נטו על-פי רבעוני-שנה בשנים שונות, או בתוך אותה שנה, לא בהכרח היא בעלת משמעות, וזאת עקב העובדה שאין זהות בתנאים בין רבעונים שונים, כגון : מועדי פדיונות של איגרות-חוב משנים קודמות או עיתוי של הצטברות כסף להשקעה בידי החוסכים.

ב. האוצר אינו רואה באיגרות-החוב אמצעי חסכון יחיד אלא חלק ממכלול של כלי חסכון. מדיניות האוצר מיועדת לעודד את סך כל החסכון באמצעות מכלול זה, המורכב מאיגרות-חוב, תכניות חסכון, קופות-גמל, קרנות השקעה בנאמנות וכדומה. האוצר העניק לכל המרכיבים של מכלול זה אמצעי משיכה, בצורת ריבית והבטחת ערך הכסף הנחסך, שהם המאקסימום שלדעת האוצר מוצדק להעניקם כדי להשיג את החסכון המופק בעזרתם.

5392. הקמת מפעלים במעלות ישראלית בחוף-לארץ

הכריזה הכנסת י. דרניצקי (יודין) שאל את שר האוצר ביום ח' באדר ב' תשל"ו (10 במארס 1976) :

לאחרונה רבו הפירסומים בדבר ייסוד מפעלים במעלות ישראלית מלאה או חלקית בארצות חוץ. מפעלים אלה משתמשים בידע ישראלי ומייצרים בקווים מקבילים לקווי ייצור בישראל, ובהכרח מחליפים במידה זו או זו את היצוא הישראלי.

רוב למילוה, לערבות למילוה או להתחייבות כספית אחרת, אם לדעת השר יש בערבות זו לסייע לפי תוחו או לעידודו של ענף משק בעל חשיבות כלכלית או לסייע לכל תכלית אחרת שיש בה עניין לכלל.

הבקשה לוועדת הכספים של הכנסת לאשר מתן ערבות מדינה לקופת-החולים לעובדים לאומיים הוגשה על-פי המלצת שר הבריאות. מדובר בערבות להלוואה בסך 21 מיליון לירות, למימון הוצאות הכרוכות בהשקעות במוסדות ושירותים רפואיים המופעלים על-ידי הקופה.

5323. השיפת בעלי הון שחור

הכריזה הכנסת ש. ארבל-אלמוזלינו שאלה את שר האוצר ביום א' באדר ב' תשל"ו (3 במארס 1976) :

בעתונות פורסם שנציב מס הכנסה מר מן הכריז שההון השחור המצוי בידי אזרחי ישראל נאמד בין 12—15 מיליארד לירות.

נוכח העובדה שההון השחור הצטבר מאי-שלום מס הכנסה ונוכח השפעתו השלילית על המשק והפגיעה בהכנסות המדינה רצוני לשאול את כבודו :

1. האם אומדן ממדי ההון השחור שנקט מר מן תואם את המציאות ?

2. אם לא — מה האומדן של שר האוצר ?

3. אילו אמצעים נקט משרד האוצר לחשיפת ההון השחור, גביית מס ההכנסה ממנו והעמדת מעלימי הכנסות למשפט ?

4. אילו אמצעים עומד לנקוט שר האוצר כדי לגלות בעלי הון שחור ?

שר-האוצר י. רבינוביץ :

1—2. אנו מודעים למציאותו של הון שחור, אשר גדלו נתון לוויכוח וקשה מאוד לאומדן מבוסס, ופועלים בכל הדרכים לגילוי ולגבייתו.

3. בעקבות הרפורמה במס הכנסה שונו דרכי העבודה של אגף מס הכנסה כדי לקדם את חשיפת ההון השחור. הונהגה חובת ניהול חשבונות כללית. האגף מתכוון לבדוק תיקי נישומים, לפי שיטה מדגמית, תוך קהירה לעומק בכל תיק ותק. במקביל הוגברו פעולות מחלקת החקירות, אשר פעלה ופועלת בענפים שעלול היה להצטבר בהם הון שחור.

4. אין ספק שפעולת גילוי ההון השחור היא פעולה מתמדת, משולבת ובלתי-פוסקת מצד כל יחידות מס הכנסה.

אנו ממשיכים לרכז את המאמצים בתחומי המודיעין, השומה, הגבייה והאכיפה בכיוון גילוי הון שחור, גביית המס המגיע ממנו והעמדה לדין של מעלימי הכנסות.

היו"ר ג. שחל :

רשות לשאלה נוספת לחברת-הכנסת ארבל-אלמוזלינו.

שרשנה ארבל-אלמוזלינו (המערך) :

אדוני השר, בעקבות הפירסומים האלה, האם יש במשרד האוצר אומדן גדלו של ההון השחור ?

5455. מכירת פסולת הנייר

חברת-הכנסת ה. זיידל שאל את שר האוצר ביום כ"ג באדר ב' תשל"ו (25 במארס 1976):

בעתון "דבר" מיום 23 במארס 1976 פורסם שפסולת הנייר הממשלתית, השווה מיליונים, נמכרה ב-150,000 לירות, בניגוד להמלצות מומחי השירות לשמירת איכות הסביבה כפי שפורסמו ב"הביוספירה", בטאון השי"רות לשמירת איכות הסביבה. הוצע גם ייעול על-ידי מיחזור נייר במשרדי הממשלה, שהיה מביא הכנסה של מיליוני לירות. כן הוצעה הקמת מערך איסוף נפרד לנייר, ריכוז הפסולת במרכזים והעברתה למיחזור על-ידי יחידת המשק הממשלתית.

אבקש להשיב לי:

1. האם מוכן השר להורות לממונה על המשק הממשלתי באוצר לבדוק את הנושא?
2. כיצד יפעל משרד האוצר ליישם את ההמלצות שהנייר יימכר במחיר ריאלי?

תשובת שר-האוצר י. רבינוביץ:
(לא הוקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. פסולת הנייר נמכרה כמקובל, בדרך של פירסום מכרז ובחירה בהצעה הגבוהה ביותר. גובה ההצעות נבע מן הירידה הדרסטית במחירי פסולת הנייר לעומת השנה הקודמת.
2. נראה לנו שהמכירה באמצעות מכרז היא הנכונה, והנייר נמכר במחיר ריאלי. בדעתנו להמשיך בשיטה הקיימת.

5588. פירסומו של צו שירותי הגאז

חברת-הכנסת נ. קצב שאלה את שר האוצר ביום י"א באייר תשל"ו (11 במאי 1976):

לפני חודשים מספר הודיע הממונה על סחר פנים במשרד המסחר והתעשייה שעומד לצאת צו שירותי גאז, שיחייב את חברות הגאז לספק מיכל גאז תוך שבועיים.

מאחר שמסתבר שצו זה צריך להיות מאושר על-ידך, לאחר שאושר עקרונית בוועדת הגאז הבין-משרדית, אודה לך אם תודיעני:

1. מה סיבת העיכוב?
2. מתי מתכוון כבוד השר להוציא צו כזה, שהוא כה חשוב לייעול השירות בתחום חיוני זה?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

הצו פורסם בקובץ התקנות מס' 3523, מיום י"א באייר תשל"ו — 11 במאי 1976, בעמ' 1577.

נוהת קצב (המערך):
השאלתה הוגשה לפני פירסום הצו.

רצוני לשאול את השר כדלקמן:

1. האם מעודדת הממשלה הקמת מפעלים בחוץ-לארץ במימון ישראלי ובידע ישראלי?
2. האם מדיניות זו קיימת רק לגבי מקרים מיוחדים? אם כן — מה הם הקריטריונים הקובעים?
3. מה היא התמורה שמקבל המשק הישראלי בעקבות מדיניות זו — אם אמנם קיימת תמורה?
4. האם מצדיקה מדיניות זו את הפגיעה בצמיחת המשק הישראלי, בסיכוי להגדיל כוח עבודה יצרני מקצועי ובהיקף היצוא?

שר-האוצר י. רבינוביץ:

1. הממשלה אינה מעודדת הקמת מפעלים בחוץ-לארץ.
2. התכניות המעטות להקמת מפעלים בחוץ-לארץ, המוגשות לאישור, נבדקות על-ידי כל הגורמים הנוגעים בדבר ומובאות לדיון והחלטה של הוועדה הבין-משרדית לעבודות והשקעות בחוץ-לארץ.
- העקרונות המנחים את הוועדה בהחלטותיה הם:

(א) השוק המקומי, בארץ שמוקם בה המפעל, סגור בפני יבוא מוצרים מוגמרים, ובאמצעות המפעל בחוץ-לארץ ניתן לייצא חלקים להרכבה.

(ב) המוצרים המיוצרים במפעל המוקם בחוץ-לארץ משלימים את מוצרי היצוא הישראלי ולא מחליפים אותם.

(ג) באמצעות המפעל המוקם בחוץ-לארץ אפשר לייצא לארצות שיצואנים ישראליים אינם יכולים לה-דור אליהן במישרין.

(ד) החלק הכספי שבהשקעה הישראלית הוא מינימאלי ביחס ליתר מרכיבי ההשקעה, כגון: ציוד, תיכנון, הנדסה וידע טכנולוגי.

(ה) הידע הטכנולוגי המועבר למפעל בחוץ-לארץ איננו אקסלוסיבי, ומסיבות שונות לא ניתן ליישמו או להרחיב את יישומם בארץ.

3. התמורה שהמשק מקבל כתוצאה מהקמת מפעלים בחוץ-לארץ היא תוספת מטבע-חוץ מיצוא ישראלי של טובין, שירותי תיכנון, הנדסה וידע טכנולוגי אשר ללא המפעלים בחוץ-לארץ לא היה מתבצע, וזאת בנוסף על העברת מטבע-חוץ כדיבידנדים, רווחים, דמי ניהול וכו'.

4. לאור האמור בחשובות הקודמות אין פגיעה בצמיחת המשק הישראלי.

היו"ר מ. שחל:
רשות לשאלה נוספת לחברת-הכנסת דרניצקי (יודין).

יהודה דרניצקי (יודין) (המערך):
ביקשתי לדעת אם פעולות מסוג זה אינן עלולות לפגוע בצורה חמורה ביצוא הישראלי.

שר-האוצר י. רבינוביץ:
מה שפירטתי בתשובתי הוא תשובה גם על השאלה הנוספת שאתה שואל. את כל זה פירטתי.

ה. הצעות חוק של חברי כנסת

1. חוק שירות המדינה (גימלאות) (הוראת שעה), תשל"ו—1976 *

אותם הממשלה לפני פירסומו של דוק זה לעניין השיי-
מוש בסמכויות נציב השירות לפי סעיף 100 לחוק
העיקרי, דינם כדין תנאים שנקבעו לפי סעיף 100(ב)
לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה".

אדוני היושב-ראש, כפי שצינתי ניתנה הסמכות
לנציב שירות המדינה להגדיל את אחוזי הפנסיה לסוגי
עובדים בעקבות פעילות קודמת שמניתי לעיל, על-פי
סמכות זו קבע נציב השירות כללים שהוא נוהג על-
פיהם. למשל, בעד שירות במחחרת או בתור פאר-
טיואן בחוץ-לארץ או תקופת מאסר כאסיר-ציון או
פעילות ציונית בחוץ-לארץ מעל לגיל 18, שהעובד
הקדיש לה את מרבית זמנו, ניתנת הגדלה בשיעור של
1% מן המשכורת הקובעת בעד כל שנה של שירות,
מאסר או פעילות כנ"ל; בעד פעולה ציונית ענפה מעל
גיל 18 במסגרת ארצית — הגדלה בשיעור של 0.5% מן
המשכורת הקובעת על כל שנת פעילות כנ"ל; בעד
פעילות ציונית במסגרת ארצית מעל לגיל 18, או פעי-
לוח באיגיון מחחרת בארץ (הגנה, אצ"ל, לח"י) לא
במסגרת מנגנון הקבע שלו, או פעילות בכיבוש עבודה
או בעבודה חלוצית בארץ — הגדלה בשיעור 1/3%
מן המשכורת הקובעת על כל שנה של פעילות; פעי-
לוח ציונית בחוץ-לארץ במסגרת מקומית, או עבודה
בשדה החינוך העברי בחוץ-לארץ — 1/4% מן המשכור-
ת הקובעת. לעומת זאת קיימת אפשרות וסמכות
לנציב השירות להגדיל ב-1.6% מן המשכורת הקובעת
בעד כל שנת שירות לגבי תקופת עבודה כאורח בצ-
בא הבריטי; ולגבי תקופת עבודה בלשכת העבודה עד
הקמת המדינה, או תקופת עבודה ב"מוסד מוכר" —
בשיעור של 1% מן המשכורת הקובעת לכל שנת עב-
ר. לגבי עובד בעל עיטור "עלה", שקיבל אותו בעד
פעילות מיוחדת — נקבעה הגדלה כוללת של 3% מן
המשכורת הקובעת.

בהודמנות זו אני רוצה לבקש מנציב שירות המ-
דינה, שהדבר נתון בסמכותו על-פי החלטת הממשלה,
לבדוק מחדש את הסוגיות שהזכרתי, אשר שיעור ההג-
דלה בהן הוא אפילו פחות מ-1%, וזאת במגמה לשפר
את המצב ולהעלות את האחוז. אין שום הצדקה, לדע-
תי, להפרשים כה גדולים הניתנים לסוג מסוים של
עובדים לעומת סוג אחר. אין שום הצדקה שלגבי
פעילות ציונית בחוץ-לארץ במסגרת מקומית, עבודה
בשדה החינוך העברי בחוץ-לארץ תהיה בשיעור 0.25%
מן המשכורת הקובעת על כל שנת פעילות. סוג זה
של עבודה תרם רבות להרחבת הפעילות הציונית והע-
מקת התודעה הציונית בחוץ-לארץ, לעיצוב דמות הנו-
ער היהודי, על-ידי הקניית חינוך יהודי, ערכים יהו-
דיים, שפה עברית והעמקת המורשה היהודית והזיקה
בין ארץ-ישראל לקהילות יהודיות בתפוצות. אין ספק
שאנשים כאלה, שתרמו כה רבות, ראויים לתשומת-לב
יותר משוכו לה עד עכשיו. על כן, אדוני היושב-ראש,
אני מקווה שבקשה זו תמצא אוזן קשבת, וגם עוול
זה יתוקן.

היו"ר מ. שחל :

אנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום: הצעות חוק
של חברי הכנסת. תחילה — הצעת חוק של חברי-הכנסת
ארבל-אלמולינו וורטמן. תביא אותה חברת-הכנסת
ארבל-אלמולינו.

שושנה ארבל-אלמולינו (המערך) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בשמו של חבר-
הכנסת ורטמן ובשמי הנני מתכבדת להביא לקריאה
מוקדמת תיקון לחוק שירות המדינה (גימלאות), תשל"ו
— 1976. הצעת החוק באה לתקן את סעיף 100 לחוק
העיקרי. ההצעה מתייחסת לאותו נושא שבעניינו הגש-
נו, חברי-הכנסת ורטמן ואנוכי, הצעת חוק פרטית
שהועלתה בכנסת בקריאה מוקדמת ב-1 ביולי 1975,
ובקריאה ראשונה ב-23 ביולי 1975, ונתקבלה בכנסת
בקריאה שנייה ושלישית ב-18 בנובמבר 1975.

החוק שנתקבל נתן אפשרות וסמכות לנציב השי-
רות להגדיל את אחוזי הפנסיה גם לאלה שנתקבלו לשי-
רות המדינה לפני גיל 40 ולא הספיקו לצבור להם פנסיה
מאקסימאלית. המדובר באותו ציבור אשר תקופת השי-
רות שלו חופפת תקופת "שירות מוכר". אמנה אחדים
מן הטעמים שבגללם ממליצים על הגדלת השירות:
טעמים משפחתיים וטעמי בריאות; פעילות קודמת
לשירות; שירות סדיר בצבא הבריטי; תקופת עב-
ר כאורח בצבא הבריטי או במפעל ים-המלח או
בגוש-עציון; תקופת עבודה בלשכת העבודה עד הקמת
המדינה, או תקופת עבודה במוסד מוכר; שירות במח-
תרת או בתור פארטיואן בחוץ-לארץ, או תקופת מאסר
כאסיר-ציון, או פעילות ציונית בחוץ-לארץ; פעילות
ציונית בחוץ-לארץ במסגרת מקומית או עבודה בשדה
החינוך העברי בחוץ-לארץ.

הזכות להגדלת אחוזי הפנסיה היתה מוקנית רק
לאלה שנכנסו לשירות המדינה אחרי גיל 40. העוול
הזה תוקן עם קבלת החוק ב-18 בנובמבר 1975, ואני
רוצה לציין בהערכה את ההיענות החיובית של שר
האוצר, משרד האוצר ונציבות שירות המדינה. אך,
לצערי הרב, המלאכה לא תמה. לא נקבע אז בחוק
תאריך לתחילת החוק, במצב כזה החוק חל על אלה
שפורשים מן השירות לאחר קבלתו של החוק. אין זה
תואם את כוונתה של ועדת העבודה ורצונה, ובמיוחד
לא את כוונתם של המציעים.

לכן מצאנו לנכון, אדוני היושב-ראש, להגיש תי-
קון נוסף באותו נושא, שאני מתכבדת להגיש אותו
היום בקריאה מוקדמת, ואשר בא לתקן את סעיף 100(2)
שנתקבל בתיקון מס' 10 לחוק שירות המדינה (גימ-
לאות) ונכנס לתוקף ב-18 בנובמבר 1975, ובמקומו
יבוא: "2(א) הוראות סעיף זה יחולו לגבי הזמן
שלאחר י"ד בכסלו תשל"ו (18 בנובמבר 1975), גם על
מי שפרש משירות המדינה לפני התאריך האמור, ועל
שאריו". ובסעיף 2(ב) יבוא: "תנאים ושיעור שקבעה

היו"ר מ. שחל:

אני מודה לשר האוצר על התשובה העניינית והקצרה.

חברי הכנסת, לפנינו הצעה אחת: להעביר את הצעת החוק לוועדת העבודה. אני מעמיד הצעה זו להצבעה.

הצבעה

ההצעה להעביר את הצעת חוק שירות המדינה (גימלאות) (הוראת שעה), תשל"ו-1976, לדיון מוקדם בוועדת העבודה נתקבלה.

היו"ר מ. שחל:

רשות הדיבור לשר האוצר, לתשובה.

שר האוצר י. רבינוביץ:

אני תומך בהצעת החוק ובבקשה להעביר אתו לוועדת העבודה.

2. חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 24), תשל"ו-1976 *

חוק תוספת מס, תשל"ו-1976 *

כן, אני מצהיר קבל עם ועדה שאם האוצר יביע נכוחות לזה, אני עבדכם הנאמן מתחייב תוך שבוע ימים להביא הצעת חוק מפורטת לאיחוד שני המסים האלה, ואני חושב שאנשי האוצר, אם יהיה להם הרצון לכך, יוכלו לקבל את ההצעה. הבעיה כאן לא הזמן שלא עמד לרשותם במשך שלושת החודשים, אלא חוסר הרצון לעשות את זה, עם כל הכבוד הראוי. ועל כך אני מבצע תמיהה, אם לא יותר מכך.

היו"ר מ. שחל:

חברי הכנסת פלומין, אני מבין שהסכמת עם המצוטט.

יחזקאל פלומין (הליכוד):

כן, אני עדיין לא סובל מפיצול האישיות עד כדי כך שלא אסכים עם זה.

בועז מואב (תנועה לזכויות האזרח):
יש תקדימים.

יחזקאל פלומין (הליכוד):

אבל לא בגיני היו הדברים.

במושב השני — חובות ל"ב בדברי הכנסת, עמ' 3128 — אמר שר האוצר בתשובתו לוויכוח: "מגמת הרפורמה היא לראות את השבח על מקרקעין כרווח הון לפי פקודת מס הכנסה. לפיכך העקרונות שלנו לגבי השבח קובעים שיש להחיל עליו את שיעורי המס הנהוגים לגבי רווח הון".

לסיכום הדיון בכנסת בקריאה שנייה ושלישית — "דברי הכנסת", תשל"ה — אמר חבר הכנסת קרגמן: "בזה סיימנו את הדיון בחוק מס שבח מקרקעין (תיקון מס' 6), והממשלה התחייבה להגיש בקרוב הצעה הממזגת את מס רווחי הון עם מס שבח מקרקעין". הדברים נאמרו ב-10 ביולי 1975.

בוועדת הכספים התחייב הממונה על הכנסות המדינה שהצעת החוק האמור תוגש לוועדת הכספים לא

היו"ר מ. שחל:

חברי הכנסת, אנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום, והוא הצעות חוק שהוגשו על-ידי קבוצת חברי כנסת: חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 24), תשל"ו-1976, וחוק תוספת מס, תשל"ו-1976. את הצעות החוק יביא חבר הכנסת פלומין.

יחזקאל פלומין (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, ברשותך אנמק את שתי הצעות החוק הואיל והן נוגעות לאותו חומר, דהיינו — הצעה הבאה לבטל את חוק מס שבח מקרקעין ולמזג אותו בתוך פקודת מס הכנסה בפרק הנוגע למס רווחי הון. ברשותך, אדוני היושב-ראש, אחזור קצת להיסטוריה של פרשה זו, ותסלח לי אם ארבה הפעם בציטוטים הואיל והדברים יהיו מעניינים מאוד, אם כי אולי לא ינעמו לחלק מן הנוכחים כאן.

ועדת הרפורמה. הידועה בכינויה "ועדת-בן-שחר", קובעת בפרק ה': "יש העדפה בולטת של החייבים במס שבח מקרקעין על החייבים במס רווחי הון מנכסים שאינם בני-פחת, והעדפה של אלה על בעליהם של נכסים בני-פחת. הכנסות האוצר ממס רווחי הון וממס שבח מקרקעין היו קטנות. אנו בדעה שאין מקום לאבחנה בעקרונות המיסוי בין סוגי הרווח הנ"ל, ויש להחיל על שלושתם עקרון מיסוי אחד".

אי לכך קובעת הוועדה, בהמלצה מס' 1: "מס שבח מקרקעין ומס רווחי הון יאוחדו למס אחד וייקרא מס רווחי הון".

בהופעתו לפני הכנסת אמר שר האוצר — "דברי הכנסת", חוברת ל"א, מושב שני, 10 ביוני 1975, עמ' 2986: "מוצע גם לאחר את מערכת מס שבח מקרקעין במערכת רווחי הון. המגמה היא לראות את השבח על המקרקעין כרווח הון לפי פקודת מס הכנסה".

באותה הזדמנות אמר חבר הכנסת יחזקאל פלומין: "נאמר לנו שלאנשי האוצר לא היה הזמן להכין את הצעת החוק המאפשרת את איחוד שני המסים. אם

אולי יצאה לקויה כיוון שלא שמנו לב לכך, כי סמכנו על הבטחתכם שעד דצמבר יהיה חוק ממוג. לא עמדתם בהבטחתכם זו — השאתם חוק פרוץ, השאתם חוק שלא ניתן בחלקו לביצוע, לא ניתן לפרשנות, ועל כן טוב הייתם עושים אם הייתם אתם מגישים את הצעת החוק. כיוון שלא הגשתם — ראיתי זאת לעצמי כחובה לעשותה.

בקצרה, מילים מספר להצעת החוק גופה, היות שבעיקרה היא הצעה טכנית. את כל חוק מס שבת מקרקעין כלשונו פיצלנו לשני חלקים. חלקים הנוגעים לתוספת מס עוגנו, כפי שאמרתי, בחוק תוספת מס; כל יתר הסעיפים הועברו לחלק ה' בתוספת אחת, המאפשרת לבעלי עסקים המחליפים עסק בעסק לדחות את תשלום המס החל על מימוש העסק הקודם עד אשר יחסלו גם את העסק השני. היום דבר זה מעוגן בפקודת מס הכנסה לגבי נכסים בני-פחת. אני חושב שאין כל הבדל בין טראקטור לבין פרדס, בין משאית לבין משרד. נכון, טוב וצודק יהיה להחיל אותו עקרון גם על כל יתר נכסי ההון, אשר לפי הצעתנו חייבים להיות נתונים לאותה מסכת של חקיקה.

אי לכך, אדוני היושב-ראש, אבקש להעביר את הצעות החוק לוועדת הכספים, להכנות לקראת הקריאה הראשונה.

היו"ר מ. שחל:

רשות הדיבור לשר האוצר, לתשובה.

שר-האוצר י. רבינוביץ:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, רצוני לומר כי הרפורמה במס הכנסה היא אחת המהפכות החשובות שנעשו עד כה בתחומי הכלכלה והחברה במדינת ישראל. לראשונה נאז הוקמה המדינה בעשה שינוי יסודי וחיוני, שחייב לשנות את אורחות חיינו בכל הנוגע לנורמות ההתנהגות שלנו כביבור חוקי המדינה. לראשונה הוטלו חובות, בצורה חד-משמעית, של ניהול חשבונות על-ידי כל אוכלוסיית המס, חובת הגשת הצהרה על הכנסות שתחול על כל משלמי המס, וכן סעיפים מרתיעים נגד עבריינים בפועל. רק עתה, פחות משנה לאחר שאושר החוק המנהיג את הרפורמה, אנו מתחילים להשתלט על הביצוע הלכה למעשה. לדעתי, גם חבר-הכנסת פלומין חייב לזאת ולא להתעלם מעבור דת החקיקה העצומה, אשר, לדעתי, משנה בארץ דבר רים מיוחד.

לגבי הצעת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה, המוצעת על-ידי קבוצת חברי כנסת, הרי שהיא נובעת גם מהמלצות הוועדה לרפורמה במס הכנסה. המלצות אלו מתחלקות, כפי הנראה, לשניים: חלק אחד מהותי — והוא בוצע; וחלק שני שהוא פורמאלי וטכני ומשפץ — אשר נמצא בהכנה באוצר.

החלק המהותי שבוצע הוא השוואת התנאים של מס שבת מקרקעין ומס רווח הון, וכן צירוף הרווח ממכירת מקרקעין להכנסה הרגילה של המוכר. מה נותר איפוא? בעיקר החלק הטכני של מיוג שני החוקים בחוק אחד תוך ההתאמות הדרושות.

כפי שצינתי, רק עתה אנו מתחילים להיכנס לביצוע תקין ונמרץ ואוכף של הרפורמה במס הכנסה. ניסוח החוק והתליך אישורו היו פשוטים, אולם

יאוחר מדצמבר 1975. כאשר הגיע מועד פרעון השטר בדצמבר 1975 הודיע נציג מס הכנסה דאז, מר יצחק מן, שהוא בוש ונכלם על כי לא עלה בידו להגיש את שטר הפרעון כמובטח, ואמר שאם תוך זמן קצר לא יוכלו אנשי להגיש הצעת חוק, ימסור את עיבודה למומחים מן החוק. עבר עוד כחודש ימים, ומאז לא זו מאומה. אי לכך מצא הדובר אליכם חובה לעצמו לקיים את ההתחייבות שנתן לכנסת, שאם הממשלה לא תשכיל להגיש הצעת חוק תוך הזמן שקבעה לעצמה, יגיש הוא, יחד עם חבריו, הצעת חוק, והרי היא מונחת לפניכם בצורת שני חוקים: האחד — חוק תוספת מס, אשר משאיר במסגרת נפרדת לא אותן הוראות המתייחסות לתוספת מס על פעולות מקרקעין, והשני — חוק לתיקון פקודת מס הכנסה שעיקרו הוא הטמעת חוק של מס שבת מקרקעין בתוך פרק ה' לפקודת מס הכנסה.

אני רוצה להדגיש שהגשתי את הצעת החוק לא כדי לקנטר את האוצר על אולטימטום ומחדלו בהגשת חוק המיוג, אלא אני בהחלט רואה בה גורם שיניע וידגדג את אנשי האוצר על-מנת שיעשו את ההתחייבו — התחייבו ולא הכחישו שהתחייבו לעשות — ואם יש לאוצר הצעות, תיקונים, שינויים והשגות לנוסח הצעת החוק, אם כי הנוסח דבק בכתבו ובלשונו להצעות ועדת-בן-שחר, אני בהחלט מוכן ופתוח לכל הדברים האלה. אנחנו עומדים היום בשלהי חודש מאי, 14 חודש לאחר שוועדת הרפורמה הגישה את המלצותיה. אנחנו עומדים היום 5 חודשים לאחר מועד הפרעון של התחייבות הממונה על הכנסות המדינה, ועד היום לא הונח על שולחן הכנסת אף לא טופס הצעת חוק של מיוג מס שבת ומס רווחי הון.

והדברים אינם רק טכניים. יורשה לי לצטט מבטאון "רואה-החשבון" חוברת 4-3, דצמבר-ינואר 1976: "ניתוח סעיפי חוק מס שבת, שהתקבלו במסגרת חבילת חוקי הרפורמה במיסוי הישיר, מגלה בהם לקויים חמורים. לדעתנו חלק נכבד מליקויים אלה גובע מניסוח לקוי של החוק בשלב הדיון בוועדת הכספים של הכנסת". ומה נאמר עוד? — "המסקנה המתבקשת היא שיש לתקן במהרה את חוק מס שבת באופן שיסולקו כל הליקויים והספקות שהצבענו עליהם ברשימתנו, וליקויים וספקות נוספים שקצרה היריעה מלצייןם.

"ההמלצה הרחבה יותר היא כי הגיע הזמן שיבוצע שלב ב' של יישום המלצות ועדת הרפורמה במס, של המיוג המלא של חוק מס שבת לתוך הפרק בפקודת הון ברווחי הון. משרד האוצר עשה בזמנו שטר לפקודתנו, שפרענו בסוף שנת 1975, ולפיו התחייב לבצע את האיחוד המלא, אך השטר חולל. הגיעה העת לפרעו, יפה שעה אחת קודם."

אדוני שר האוצר, את המאמר הזה כתב לא אחר מאשר ד"ר יצחק הרדי, אדם המעיד על עצמו כי עמד בראש הצוות מטעם משרד המשפטים שטיפל ביישום חוקי הרפורמה. איש זה בוודאי יודע מה שהוא אומר. בוודאי היה יודע שהוא אומר שחוקי המס כפי שהם היום הם לקויים. בוודאי היה יודע שהוא אומר שרב בהם הסתום על הברור. אנשים אשר מגישים דוחות לשנת המס 1975 אינם יודעים, אדוני השר, כיצד להצהיר על הכנסותיהם, היות שהמערכת של שילוב שני החוקים האחד בשני, לדאבון הלב, יצאה לקויה.

— הצעות חוק של חברי כנסת (רבינוביץ, שחל, פלומין, בארי, כץ, פעיל) —

יחזקאל פלומין (הליכוד):

אדוני השר, הייתי מציע לך לקרוא את מאמרו של מי שעמד בראש הצוות מטעם משרד המשפטים, המתייחס לקביעה שנאמרה על-ידך — שהחלק המהותי של החוק אכן בוצע. הייתי מציע שתקרא את מאמרו ותראה עד כמה אין הדברים כך. לדאבון הלב — אני חוזר ואומר: לדאבון הלב — לא שמנו לבנו לכך שאין כך הדברים ויש פרצות רבות ואי-שלמות גם בחלק המהותי ולא רק בחלק הטכני של המיווג.

הערה שגויה, אדוני השר. אמרת לנו: רק כעת הוחל בהכנות לביצוע חוק המיווג. אדוני השר, אנחנו שומעים 'טעונו' זה כבר שמונה חודשים. בוועדת הכספים כבר בחודש אוקטובר נאמר לנו: הוחל בהכנות לביצוע החוק, כמה זמן צריך להכין חוק זה? האם יותר משנה? ביצענו בכנסת זו חקיקה תוך יום אחד — קריאה ראשונה, קריאה שנייה, וקריאה שלישית — כאשר היה צורך; האם הסתבת הזאת איננה מכורזת, האם היא אך ורק פרי רשלנות? אינני מבין, אדוני השר, מה פסול מצאתם בהצעת החוק. האם אני סטיית מהמלצות הוועדה? האם לא עניתי עליהן אתה אחת, ככתבן וכלשונן? האם רק מטעמים של יוקרה החלטתם שמה שאתם אינכם מסוגלים לעשות באזולת ידכם לא צריך גם לתת לאופוזיציה לעשות? אנחנו עשינו כאן שירות לאומי, לא עשינו שירות לא לאזולת פוזיציה ולא לקואליציה. עשינו שירות לאומי בכך שחשבנו שחובה עלינו לעזור לכם לבצע את המלצות ועדת הרפורמה ככתבן וכלשונן. אם אתם אינכם מסוגלים לעמוד בהתחייבויות, אם אינכם מסוגלים לפרוש טטרות, כיצד תבואו לציבור בטענות? כיצד תתבעו זאת מן הציבור אם אתם אינכם יכולים לתת בוע זאת מעצמכם?

אני פונה אל חברי הקואליציה: אני יודע שקיבלתם הנחיה להצביע נגד הצעות החוק — — —

מאיר פעיל (מוקד):

אני מתיישב השירות הלאומי שאתה מגיש למדינה עם התרגיל בהצעת החוק, ולפיו אדם יכול להחזיק בשתי דירות ולא לשלם מס? איך זה תואם את הרפורמה?

יחזקאל פלומין (הליכוד):

אם תעניין בהצעת החוק ותשווה אותה לחוק הקיים, תיווכח לדעת שאין שינויים. לא שיניתי את החוק הקיים, ולו רק כדי לא לתת עליה בידי אלה שירצו לטרפד את הצעת החוק שלי בטענה שסטיית מן החוק הקיים. אינני יודע לאיזה סעיף אתה מתכוון, אבל אין כאן סטייה מן החוק הקיים.

מאיר פעיל (מוקד):

זהו סעיף פאנטאסטי לספסרים.

יחזקאל פלומין (הליכוד):

וכי זוהי הבעיה של חוק זה או הבעיה של אמינות הממשלה, שאם היא מתחייבת להציע הצעת חוק בדצמבר, שלא תבוא לספר לנו בחודש מאי שהיא מתחילה להכין אותה? זוהי הבעיה, ולא סעיף זה או זה בהצעת החוק. אם טעיתי, אני מוכן בוועדת הכספים לוותר על הסעיף. הבעיה היא אמינות הממשלה.

הם נעשו ביתר קלות מאשר ביצוע בשדה, שדרש ודורש התארגנות יסודית ומאסיבית. התארגנות זו דורשת לא רק צעדים מינהליים ותוספת אמצעים, כגון כוח-אדם, תכניות מחשבה ומשאבים כספיים, אלא גם שינוי דפוסי מחשבה אצל העובדים, וכן לימוד לעומק של החוק החדש והתקנות והצווים שפורסמו על-פיו.

רק עתה הוחל במינהל הכנסות המדינה בעבודת הכנת התיקונים הדרושים לביצוע שילוב הוראות של חוק מס שבח מקרקעין בהוראות פקודת מס הכנסה, גם מבחינת הפורמאליים והטכנית; אם כי החלק המהותי תי בוצע כבר. שינויים אלה יהיו כרוכים אף הם בשינוי דפוסי העבודה, ויש לדאוג לכך שלא נאשר חוק טוב בלבד, אלא גם לכך שניתן יהיה לבצעו; ועל כך שוקדים עתה באוצר.

הצעת חוק תוספת מס קשורה בסוגיה אחת שבחוק מס שבח מקרקעין, המתעוררת רק שעה שיבוטל חוק מס שבח מקרקעין לשם מיווג הוראותיו בפקודת מס הכנסה.

לאור האמור אני סבור שיש לתת למינהל הכנסות המדינה שהות להכין הצעת חוק המותאמת לאפשרויות הביצוע והתואמת את רוח המלצות הוועדה לרפורמה במס הכנסה. מציעי הצעות החוק הפרטיות הם חברי ועדת הכספים של הכנסת, ועל כן יוכלו להשפיע ולהשמיע דעתם כשתועבר אליהם הצעת החוק של האוצר.

אינני רואה מקום להמליץ לקיים, בשלב זה, דיון על הצעות החוק הפרטיות האלה ואני מציע להסיר אותן מעל סדר-היום.

היו"ר מ. שחל:

רשות לתשובה לחברי הכנסת פלומין.

יחזקאל פלומין (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אדוני השר, אני מצטער על כי יועצך לא נתנו לך את החומר המתאים ונתנו לך אולי מידע לא מדויק לאשר אמרת, היות שבשני דברים לפחות דברך אינם תואמים את המציאות.

היו"ר מ. שחל:

חברי הכנסת פלומין, אני חייב להעיר: שר האוצר השיב תשובה לא בשם יועציו, אלא תשובתו היא כפי שהיתה.

יחזקאל פלומין (הליכוד):

הייתי מנומס ולא רציתי לציין שהשר קרא תשובת יועציו.

ידידיה בארי (הליכוד):

כדי לחוס על כבוד השר התבטא כך חברי הכנסת פלומין.

יחזקאל פלומין (הליכוד):

אם מידת נימוס ראוייה לגינוי, אני מקבל את הערת היושב-ראש.

אברהם בן (הליכוד):

היית בדברך פארלאמנטארי מאוד.

שר-האוצר י. רבינוביץ :
 אל תדאג לאמינות הממשלה.

יהזקאל פלומין (הליכוד) :
 ממשלה זו מנהיגה את העם ואת המדינה וחורצת את גורלם. אני רוצה שילדי ונכדי יגדלו במדינה מתוקנת ושומרת חוק.

מאיר פעיל (מוקד) :
 מבחינת המסגרת — אתה צודק.

יהזקאל פלומין (הליכוד) :
 אילמלא מורא היושב-ראש עלי, הייתי מכנה את התנהגות הממשלה בנושא זה בכינויים בלתי-פארלא-מנטאריים. אני מכבד את היושב-ראש ומוותר על כך.

אני פונה אל חברי הכנסת מן הקואליציה ומבקש שאולי במקרה זה יפעלו לפי מצפונם האישי ולא ישעו למצליף הסיעה.

היו"ר מ. שחל :

לפנינו שתי הצעות : האחת — להעביר את הצעות החוק לוועדת הכספים ; והשנייה — להסיר אותן מסדר-היום. אני מעמיד אותן להצבעה זו מול זו.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה להעביר את הצעות החוק
 לדיון מוקדם בוועדת הכספים — מיעוט

בעד ההצעה להסיר את הצעות החוק מסדר-היום — רוב
 ההצעה להסיר את הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 24), תשל"ו—1976, והצעת חוק תוספת מס, תשל"ו—1976, מסדר-היום נתקבלה.

היו"ר מ. שחל :

חברי הכנסת, סיימנו את סדר-היום של ישיבה זו. הישיבה הבאה של הכנסת תתקיים ביום ב' הבא, בשעה 16:00. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 14:13.

נספחות

א. סדר-היום לשיבות רצ"ה-רצ"ז

- א. סקירת שר הבריאות על פעולות משרדו — תשובת השר.
- ב. סקירת שר הפנים על פעולות משרדו — תשובת השר.
- ג. סקירת שר המשטרה על פעולות משרדו — תשובת השר.
- ד. חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 14), תשל"ו—1976 (קריאה שנייה וקריאה שלישית).
- ה. חוק ההתגוננות האזרחית (תיקון מס' 3), תשל"ו—1976 (קריאה שנייה וקריאה שלישית).
- ו. חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 22), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה) — הצעת חבר-הכנסת פ. שינמן.
- ז. שאלות ותשובות.
- ח. סקירת השר לקליטת העלייה על פעולות משרדו — תשובת השר.
- ט. סקירת שר התחבורה על פעולות משרדו — תשובת השר.
- י. סקירת שר התקשורת על פעולות משרדו — תשובת השר.
- יא. חוק להארכת תקפן של תקנות-שעת-חירום (פיקוח על מצרכים ושירותים — הוראות נוספות), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה).
- יב. הצעות חוק של חברי כנסת.
- יג. סקירת שר האוצר על פעולות משרדו ואומדן ההכנסות — תשובת השר.
- יד. סקירת שר העבודה על פעולות משרדו — המשך הדיון.
- טו. סקירת שר הסעד על פעולות משרדו — המשך הדיון.
- טז. סקירת שר החינוך והתרבות על פעולות משרדו — המשך הדיון.
- יז. סקירת שר השיכון על פעולות משרדו — תשובת השר.
- יח. חוק לשכת עורכי הדין (תיקון מס' 11), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה).
- יט. חוק מס מכירת צמודים, תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה).
- כ. חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 3), תשכ"ג—1963 (תיקון מס' 3), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה ושונה).
- כא. חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 5), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה) — הצעת קבר צת חברי כנסת.
- כב. חוק רשות לאומית לאנרגיה, תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה) — הצעת חבר-הכנסת שכטרמן.
- כג. חוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מס' 5), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה).
- כד. חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (תיקון מס' 7), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה).
- כה. חוק יסוד: החקיקה (קריאה ראשונה).
- כו. חוק החקיקה (הוראות מעבר), תשל"ו—1975 (קריאה ראשונה).
- כז. חוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (סיכוני צד שלישי) (מס' 3), תשל"ו—1975 (קריאה ראשונה ושונה).
- כח. חוק שירות הציבור (מתנות), תשל"ה—1975 (קריאה ראשונה).
- כט. חוק בתי המשפט (תיקון מס' 5), תשל"ג—1973 (קריאה ראשונה).
- ל. חוק התביעות של קרבנות השואה (הסדר הטיפול) (תיקון מס' 5), תשל"ג—1973 (קריאה ראשונה).
- לא. השיבושים החמורים בשירותים הציבוריים — דיון.
- לב. שביתת הימאים — דיון.
- לג. המצב במוסדות לילדים בארץ — דיון.
- לד. המצב בענף התיירות בישראל — דיון.
- לה. שידורים בטלוויזיה הפוגעים במוראל הציבור — דיון.
- לו. הודעת הממשלה בדבר ההחלטה להפסיק את פעילותו של מפעל מכרות הנחושת תמנע — דיון.
- לז. היקפן של השקעות במפעלים פטרוכימיים — דיון.
- לח. הדרכים לביצוע המלצות ועדת ראש הממשלה לנוער במצוקה — דיון.
- לט. השבחת נמל אשדוד — דיון.
- מ. סחבת בבתי המשפט — דיון.
- מא. הגברת הפיקוח למניעת מקרי שחיתות שפשו בקרב החברה בישראל — דיון.
- מב. פיטורי עובדים דרוזים בנמל חיפה — דיון.
- מג. מעמד האשה בישראל — דיון.
- מד. עליית יהודים מארצות המערב וקליטתם — דיון.
- מה. בעיית העובדים היומיים — דיון.
- מו. ייקור דירות לזוגות צעירים ולעולים חדשים על-ידי העלאת מחירי הקרקעות — דיון.

סא. חוק כפיית קיום פסקי דין, תשל"ד—1973 (קריאה ראשונה).

סב. הצעות סיעות הליכוד וחזית דתית תורתית שלא יחול דין רציפות על הצעת חוק האיגוד השיתופי, תשל"ב—1972.

סג. חוק לתיקון פקודת הטלגראף האלחוטי, תשל"ב—1972 (קריאה ראשונה).

סד. חוק שיפוט בענייני התרת נישואין (מקרים מיוחדים) (תיקון), תשל"ב—1972 (קריאה ראשונה).

סה. חוק לתיקון פקודת המבחן (מס' 2), תשל"ב—1972 (קריאה ראשונה).

סו. חוק לתיקון פקודת הדרכים ומסילות הברזל (הגנה ופיתוח) (מס' 4), תשל"ג—1973 (קריאה ראשונה).

סז. חוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים) (תיקון), תשל"ג—1973 (קריאה ראשונה).

סח. חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (הגבלת התנועה של כלי רכב), תשל"ד—1974 (קריאה ראשונה) — תשובת השר.

סט. חוק דיני עונשין (בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים) (תיקון מס' 2), תשל"ד—1970 (קריאה ראשונה).

ע. חוק המקרקעין (תיקון מס' 5), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה).

עא. דין-יחשבון של משלחת הכנסת למועצת אירופה.

עב. חוק הספנות (ימאים) (תיקון מס' 2), תשל"ו—1976 (קריאה שנייה וקריאה שלישית).

עג. חוק עידוד החסכון, הנחות ממס הכנסה וערבות למילווה (תשריר), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה).

מז. אחריותה ומדיניותה של מדינת ישראל לגבי יהודי התפוצות — דיון.

מח. התנחלויות בשומרון — דיון.

מט. שיבוש הלשון העברית בדיבור בפומבי ובכלי התקשורת וחובת חברי הכנסת — דיון.

נ. פיתוח קשרים עם הקהילה האירופית והיערכות המשק לקראת ביטול מכסים על המוצר האירופי — דיון.

נא. דיון במועצת הבטחון בהשתתפות נציג אירגון המרצחים — דיון.

נב. דיוני מועצת הבטחון וההשלכות על הטיפול בסיכסוך הישראלי-ערבי — דיון.

נג. הצורך להכליל את מורשת התרבות של עדות המזרח בתכניות הלימודים ובספרי הלימוד — דיון.

נד. אי-קיום המלצות ועדה של הכנסת בדבר הסעת חינוך לחיילים בתחבורה הציבורית — דיון.

נה. הייצור החקלאי ומדיניות התרכלה האווירית של משרד התחבורה — דיון.

נו. חוק לתיקון תקנות-שעת-חירום (פיקוח על כלי שיט) (מס' 3), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה).

נז. חוק המועצה לענף הלול (תיקון מס' 2), תשל"ו—1976 (קריאה ראשונה).

נח. חוק השופטים (תיקון מס' 4), תשל"ה—1975 (קריאה ראשונה).

נט. חוק רישוי בעלי מלאכה, תשל"ה—1975 (קריאה ראשונה).

ס. חוק החווים האחדים (תיקון מס' 2), תשל"ה—1975 (קריאה ראשונה).

ב. הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 14), תשל"ו—1976

1. תיקון סעיף 70 לפקודת התעבורה¹, בסוף פסקת בסעיף 23(70)

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח תשל"ו, עמ' 90.

ג. הצעת חוק ההתגוננות האזרחית (תיקון מס' 5), תשל"ו—1976

1. תיקון סעיף 24 בסעיף 24 לחוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א—1951¹ (להלן — החוק העיקרי) —
- (1) בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), במקום "500 לירות" יבוא "1500 לירות" ובמקום "2000 לירות" יבוא "5000 לירות";
- (2) בסעיף 24א(ד) (1) לחוק העיקרי, במקום "עשרים לירות" יבוא "חמש מאות לירות" ובמקום "חמישים לירות" יבוא "אלף לירות".

¹ ס"ח תשי"א, עמ' 78; תשכ"ד, עמ' 126; תשכ"ט, עמ' 156; תשל"ל, עמ' 130; תשל"ה, עמ' 220.

ד. הצעת חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 6), תשל"ו—1976

(הצעת קבוצת חברי כנסת)

(ב) בסעיף זה:

"מדד" — מדד המחירים לצרכן המתפרסם מדי פעם בפעם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; "מדד קובע" — המדד לחודש שהסתיים לפני היום ה-90 שלפני יום הבחירות;

"מדד יסודי" — המדד לחודש שבו פורסם חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 6) תשל"ו—1976.
(ג) סכום הערבו כמפורט בסעיף קטן (א) יוגדל בסכום נוסף על-פי היחס שבין מדד היסוד לבין המדד הקובע; הוועדה המרכזית תפרסם הודעה על סכום הערבו הכולל הפרשי הצמדה (להלן — הפקדון המחייב) לא יאוחר מן היום ה-58 שלפני יום הבחירות."

6. תיקון סעיף 62

בסעיף 62 לחוק הבחירות, במקום "מהיום ה-29" יבוא: "מהיום ה-37", ובמקום "מהיום ה-24" יבוא: "מהיום ה-32".

7. תיקון סעיף 63

בסעיף 63 לחוק הבחירות, במקום "מהיום ה-20" יבוא: "מהיום ה-28".

8. תיקון סעיף 64

בסעיף 64 לחוק הבחירות:

(1) בסעיף קטן (א) במקום "מהיום ה-20" יבוא: "מהיום ה-28" ובמקום "מהיום ה-18" יבוא: "מהיום ה-26";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "מהיום ה-14" יבוא: "מהיום ה-22".

9. תיקון סעיף 65

בסעיף 65 לחוק הבחירות — במקום "מהיום ה-9" יבוא: "מהיום ה-17".

10. תיקון סעיף 66

בסעיף 66 לחוק הבחירות, במקום "סכום של שלושת אלפים לירות" יבוא: "החלק החמישי מן הערבו".

11. תיקון סעיף 67

בסעיף 67 לחוק הבחירות:

(1) בסעיף קטן (ב) במקום "מהיום ה-11" יבוא: "מהיום ה-19";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום "מהיום ה-8" יבוא: "מהיום ה-16".

12. הוספת סעיף 71א

אחרי סעיף 71 לחוק הבחירות יבוא:

"71א. קביעת שירותים ציבוריים

לא יאוחר מהיום ה-45 שלפני יום הבחירות תקבע הוועדה המרכזית את סוגי השירותים

1. תיקון סעיף 8

בסעיף 8(ב) לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט—1969 (להלן — חוק הבחירות), במקום "למעלה מ-500 אזורי קלפי" יבוא "למעלה מ-400 אזורי קלפי" ובמקום "לא פחות מ-200 אזורי קלפי" יבוא "לא פחות מ-180 אזורי קלפי".

2. תיקון סעיף 21

בסעיף 21 לחוק הבחירות, סעיפים קטנים (ו) ו-(ז) יסומנו (ה) ו-(ו) ובמקום סעיפים קטנים (א) ו-(ה) יבוא:

"(א) הוועדה המרכזית תקבע בכל שנה את מספר חבריה של כל אחת מוועדות הקלפי ואת הרכבה הסיעתי מבין כל הסיעות המיוצגות בוועדה המרכזית, וכן תקבע את הסיעות שמהן יהיו היושבים ראש של ועדת הקלפי וסגן היושבים-ראש, ובלבד שבכל ועדת קלפי יהיו מיוצגות לא פחות משלוש סיעות.

(ב) לכל חבר של ועדת קלפי יהיו שני ממלאי-מקום קבועים מטעם סיעתו ורשאים סיעה לדרוש שיהיו לחבר מטעמה שלושה ממלאי-מקום קבועים. (ג) ועדות הקלפי יתמנו על-ידי הוועדות האזוריות בהתאם להחלטות הוועדה המרכזית האזוריות. בסעיף קטן (א) לא יאוחר מהיום ה-20 שלפני יום הבחירות.

(ד) נקבע מספר חבריה והרכבה הסיעתי של ועדת קלפי כאמור בסעיף קטן (א) וסיעה לא הודיעה לוועדה האזורית את שמות נציגיה בוועדת הקלפי תוך תקופה שקבעה הוועדה האזורית או לפני היום ה-23 שלפני יום הבחירות, הכל לפי המועד המוקדם יותר, תורכב ועדת הקלפי בלי נציגי אותה סיעה".

3. תיקון סעיף 21א

בסעיף 21א לחוק הבחירות, בסופו יבוא:
"א. יושבים-ראש ועדת הקלפי רשאי להטיל את רישום הפרוטוקול על מזכיר הוועדה."
(ד) מזכיר ועדת הקלפי רשאי לקבל בשביל ועדת הקלפי את רשימות הבוחרים כאמור בסעיף 71(ב) ואת כל החומר המיועד לוועדת הקלפי, והוא ימסור אותם לידי יושבים-ראש ועדת הקלפי או למי שבא במקומו לפני פתיחת הקלפי.

4. תיקון סעיף 57

בסעיף 57(ט) לחוק הבחירות, במקום "מהיום ה-35 שלפני יום הבחירות" יבוא "מהיום ה-43 שלפני יום הבחירות", ובמקום "מהיום ה-40 שלפני יום הבחירות" יכתב "מהיום ה-48 שלפני יום הבחירות".

5. תיקון סעיף 60

האמור בסעיף 60 לחוק הבחירות יסומן (א)(ב), במקום "חמישה עשר אלף לירות" יבוא "שלושים אלף לירות"; ואחרי יבוא:

16. תיקון סעיף 121
בסעיף 121 לחוק הבחירות, במקום "קנס 5,000 לירות" יכתב "קנס 20,000 לירות".
17. תיקון סעיף 122
בסעיף 122 לחוק הבחירות, במקום "קנס 5,000 לירות" יכתב "קנס 20,000 לירות".
18. תיקון סעיף 124
בסעיף 124 לחוק הבחירות, במקום "קנס 2,500 לירות" יכתב "קנס 10,000 לירות".
19. תיקון סעיף 125
בסעיף 125 לחוק הבחירות, במקום "קנס 2,500 לירות" יכתב "קנס 10,000 לירות".
20. תיקון סעיף 126
בסעיף 126 לחוק הבחירות, במקום "קנס 250 לירות" יכתב "קנס 1,000 לירות".
21. תיקון סעיף 127
בסעיף 127 לחוק הבחירות, במקום "קנס 100 לירות" יכתב "קנס 500 לירות".
13. תיקון סעיף 79
לסעיף 79 לחוק הבחירות, בסופו יבוא:
(ה) יושב-ראש הוועדה המרכזית רשאי לתקן כל טעות בולטת על פני פרוטוקול של ועדת קלפי או של ועדה אזורית, לרבות כל טעות חשבונית וכל טעות סופר אחרת.
14. תיקון סעיף 119
(א) בסעיף 119 (א) לחוק הבחירות, במקום "קנס 2,500 לירות" יבוא "קנס 10,000 לירות" ואחרי פסקה (7) יבוא:
" (8) המשרד מעטפת הצבעה מן המעטפות שהוצא או מן הקלפי לפני שנכללו בספירת הקולות."
(ב) בסעיף 119 (ב) לחוק הבחירות במקום "קנס 5,000 לירות" יבוא: "קנס 20,000 לירות".
15. תיקון סעיף 120
בסעיף 120 לחוק הבחירות, במקום "קנס 5,000 לירות" יכתב "קנס 20,000 לירות".

ד ב ר י ה ס ב ר

דים את המועדים להגשת רשימות המועמדים ואישורן. הדבר רצוי כדי לאפשר חלוקת זמן תקינה בשידורי ראיו וטלוויזיה לתעמולת הרשימות ובפרט של הרשימות החדשות, אחרי שאושרו. כן יקל שינוי התאריכים על מסירת הודעות על רשימות מועמדים לבחירות בכלי שיט.

5. בסעיף 5 (ובמקביל בסעיף 10) מוצע להעלות את סכום הערכון המחייב רשימות חדשות מ-15,000 לירות ל-30,000 לירות ולהצמיד את שיעור הערכון למדד המחירים לצרכן. השינוי דרוש בהתאם לשינויים בכוח הקנייה של הלירה. הוצאות המדינה לאספקת השירותים לרשימות החדשות (הדפסת פתקי הצבעה, הבטחת שירותי ראיו וטלוויזיה לתעמולה שלהן וכו') עולות אף יותר ממדד המחירים לצרכן.

6. הוראות סעיפים 12 ו-13 הוכנסו כתוצאה מיוזמת משרד הפנים והצורך בהם ברור.

7. בסעיפים 14 עד 20 מוצע להגדיל את סכומי הקנסות בדיני העונשין בהתחשב בשינויים שחלו בכוח הקנייה של הלירה. כן מוצע בסעיף 14 להשלים את הוראת סעיף 119 (א) של חוק הבחירות על פי יוזמת משרד הפנים לאור נסיון העבר.

הצעה זו היא מסקנה מנסיון העבר.

1. נתברר שריבוי קלפיות באזור בחירות גורם לאיחור סיכומי תוצאות הבחירות. דעתנו היא כי מוטב לחלק אזור גדול למספר אזורים מאשר לאצול מסמכויות הוועדה האזורית למספר ועדות משנה. תיקון החוק בשנת 1973 הרשה לחלק את נפת תל-אביב לשלושה אזורי בחירות, והצעת סעיף 1 לחוק זה באה להוסיף אפשרות לחלוקת אזורי בחירות גדולים למספר אזורים.

2. הוצע על-ידי ועדת שופטים, יושב-ראש ועדות הבחירות האזוריות, להסמיך את הוועדה האזורית לאיש ועדות קלפי בלי אישור הוועדה המרכזית. סעיף 2 להצעת החוק הולך בכיוון זה.

3. יש צורך בהבטחת גמישות בחילופי יושבי-ראש ועדות קלפי וסגני יושב-ראש ערב הבחירות ובימים הבחירות כדי להבטיח עבודה תקינה של ועדות הקלפי; כתוצאה מכך רצוי לתת למוכרי ועדות הקלפי סמכות לקבל את החומר בשביל ועדות הקלפי ולספקן לשעת הפתיחה.

4. בסעיפים 4, 6, 7, 8, 9, 11 להצעה מוצע להק-

ה. הצעת חוק הבחירות לכנסת התשיעית (הצבעה במכשיר הצבעה), תשל"ו-1976

(הצעת קבוצת חברי כנסת)

פרק א' : כללי

1. הגדרות
בחוק זה —
"חוק הבחירות" — חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969;

1. "מכשיר הצבעה" — מכשיר מכאני שקבעה הוועדה המרכזית כי ישמש לצורך ניקוב כרטיסי ההצבעה בידי הבוחר, ובו מותקנים דפים שיודפסו כדלקמן: ראשונה יופיעו, לפי גדלן, רשימות אשר היו

3. החלטה
- (א) לא יאוחר מ־90 יום לפני יום הבחירות רשאים הוועדה המרכזית להחליט ברוב חבריה וביניהם היושב־ראש, כי הצבעה באזורי קלפי שצוינו בהחלטה או בקרב חיילים ושוטרים, הכל כפי שתקבע, ייערכו לפי חוק זה.
- (ב) הוועדה לא תהיה רשאית לשנות את החלטתה לאחר היום ה־40 שלפני יום הבחירות.
- (ג) כל החלטה לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

2. תחולה

- (א) חוק זה יחול לעניין הבחירות לכנסת התשיעית.
- (ב) חוק הבחירות יחול, בשינויים המחוייבים, גם על הצבעה על־ידי הוראות חוק זה.
- (ג) בכל מקום בחוק הבחירות שבו נאמר "פתק הצבעה" יראו כאילו נאמר "כרטיס הצבעה", והוא כשאינו כוונה אחרת משתמעת.

פרק ב': ההצבעה

7. הצבעה מוטעית
- מצא הבוחר, לאחר ביצוע הניקוב, כי טעה בבחירת הרשימה או כי הנקב נוקב ליד אות או אותיות אשר לא התכוון לבחור בהן, יחזיר הבוחר את כרטיס ההצבעה לוועדה ויקבל כרטיס הצבעה אחר תמורתו.
8. פסילת הצבעה
- הוועדה תפסול את כרטיס ההצבעה אשר נוקב בטעות ותצרפו לפרוטוקול הישיבה ככרטיס פסול.
9. כרטיס הצבעה על־ידי הוועדה
- בכפוף לאמור בסעיפים 8 ו־9 לא תהיה ועדה רשאית למסור לבוחר יותר מכרטיס הצבעה אחד, ולא יהיה בוחר רשאי לבחור אלא בכרטיס ההצבעה אשר מסרה לו ועדת הקלפי.

פרק ג': הספירה

10. קולות פסולים
- (א) אלה יהיו קולות פסולים:
- (1) כרטיס הצבעה שלא סופק לבוחר מאת ועדת הקלפי;
 - (2) כרטיס הצבעה שסומן שלא בדרך ניקוב או שנוקב יותר מפעם אחת;
 - (3) סימון או דבר במעטפת הצבעה או בכרטיס הצבעה העשוי לזהות את המצביע. אין בהוראה זו כדי לגרוע משימוש בכרטיס הצבעה ריק;
 - (4) מעטפת הצבעה אשר נתן בה בוחר יותר מכרטיס הצבעה אחד;
 - (5) מעטפה שאינה מאלה שסיפקה הוועדה המרכזית;
 - (6) כרטיס הצבעה של בוחר אשר הצביע לפי פריקים ט' או י' לחוק הבחירות שהגיע לוועדה המרכזית לאחר היום השלישי שלאחר יום הבחירות.
11. פרוטוקול ועדת הקלפי
- ועדת הקלפי תערוך פרוטוקול בטופס אחיד שנוקבע בתקנות על פתיחת הקלפי, על מהלך ההצבעה, על מספר כרטיסי ההצבעה ועל מספר המעטפות, וכתום ההצבעה תעביר מיד את הפרוטוקול עם כל חומר ההצבעה לוועדה האזורית.
12. ספירה בוועדה האזורית
- הוועדה האזורית, באמצעות מכוונת ספירה אשר סיפקה הוועדה המרכזית לצורך זה, תבצע את ספירת הקולות שניתנו בכל קלפי לכל רשימת מועמדים, תערוך פרוטוקול על פעולתה ותעביר מיד עם סיום הספירה את הפרוטוקול עם כל חומר הבחירות לוועדה המרכזית.

פרק ד': עדויות

13. דין הצבעה

דין הצבעה על-פי חוק זה, לכל דבר, כדין הצבעה כאמור בחוק הבחירות.

14. ביצוע

שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה; כל משרדי הממשלה והרשויות המקומיות יגישו את העזרה שתדרוש מהם הוועדה המרכזית.

ו. הצעת חוק הספנות (ימאים) (תיקון מס' 2), תשל"ו-1976

1. הוספת סעיפים 163א עד 163ד

בפרק ט"ז לחוק הספנות (ימאים), תשל"ג-1973¹ (להלן — החוק העיקרי), סימנים ה' עד ח' יסומנו כסדרם ו' עד ט' ולפניהם יבוא:

סימן ה': השעיה

163א. השעיה דחופה

היו למנהל ראיות לכאורה למעשה או למחדל של ימאי שהם עבירות משמעת לפי חוק זה, ולדעתו הם עלולים לערער את המשמעת בכלי השיט או יש בהם סכנה ממשית לבטיחות כלי השיט או לאנשים בו, רשאי הוא להשעותו מתפקיד מסויים בכלי שיט, או משירות בכלי שיט או בסוג מסויים של הפלגות, לתקופה שלא תעלה על שישים יום.

163ב. סמכויות לבטל השעיה ולקצר או להאריך תקופתה

(א) אב"בית-הדין רשאי, על-פי בקשת המושעה או התובע, לבטל השעיה לפי סימן זה, לשנות את תנאיה, לקצר את תקופתה או להאריכה למועד שלא יהא אחרי תום תקופת העירעור על החלטת בית-הדין בתובענה על העבירה, ולמקרה שיוגש עירעור — אחרי המועד לגמר הליכי העירעור; הוראה זו אינה גורעת מסמכותו של המנהל לבטל השעיה, לקצר את תקופתה או להגביל את תחולתה. (ב) על החלטת אב"בית-הדין לפי סימן זה יחול סעיף 171, כאילו היתה החלטת בית-הדין.

163ג. ביטול השעיה עקב העדר תובענה

הושעה ימאי לפי סימן זה לפני שהוגשה לבית-הדין תובענה על העבירה, ולא הוגשה התובענה תוך שישים יום מתחילת ההשעיה, בטלה ההשעיה.

163ד. מינוי הנדון

(א) הושעה אדם לפי סימן זה בשל מעשה או מחדל פלוני, על סמך תלונה של בעל כלי שיט או קבר-גיטו או בדרך אחרת מטעם בעל כלי השיט, וזוהה בבית-הדין מהעבירות שבאותו מעשה או מחדל, רשאי בית הדין, אם ראה שהתלונה הוגשה בקלות ראש או ללא יסוד, לחייב את בעל כלי השיט

או הקברניט או שניהם כאחד לשלם לנדון סכום שלא יעלה על שכר העבודה שהיה משתלם לו בעד עבודתו בכלי השיט לולא הושעה, בצירוף ריבית בשיעור שלא יעלה על הקבוע לעניין חוק פסיקת ריבית, תשכ"א-1961², החל מהמועד שבו היה מגיע אותו שכר ועד לתשלומו בפועל.

(ב) בתקופת ההשעיה — אך לא אחרי תום התקופה שנקבעה לשירותו של הימאי בחווה השירות או על פיו — ישלם בעל כלי השיט לימאי המושעה מח-צית השכר שהיה משתלם לו לולא הושעה, כתש-לום זמני ובכפוף להחלטה הסופית של בית-הדין לפי סעיף קטן (א); היו לימאי בתקופת ההשעיה הכנסות מעבודה או מעסק העולות על מלוא השכר שהיה משתלם לו לולא הושעה, ינוכה העודף מה-תשלום הזמני לפי סעיף קטן זה; הוראות סעיף קטן זה לא יגרעו מהוראות הסכם קיבוצי החלות על העסקת הימאי.

(ג) לא ישתמש בית-הדין בסמכות לפי סעיף זה אלא לפי בקשת הימאי ולאחר שנתן לגוגעים בדבר הודמנות נאותה לטעון טענותיהם.

(ד) מי שחוייב בתשלום לפי סעיף זה רשאי לערער על החיוב, וסעיפים 171 ו-172 יחולו בשי-נויים המחוייבים.

(ה) חיוב לפי סעיף זה, דינו לעניין הוצאתו לפועל כדין פסק-דין של בית-המשפט לטובת הימאי נגד מי שחוייב.

2. הוספת סעיף 185א

אחרי סעיף 185 לחוק העיקרי יבוא:

"185א. מניין תקופת הפסילה

הפוסל ימאי לתקופה קצובה בהליכים משמע-תיים לפי חוק זה רשאי לקבוע אגב כך שתובא במניין תקופת הפסילה, כולה או מקצתה, הת-קופה שבה היה הימאי מושעה בשל העבירה שבגללה נפסל, או נבצר ממנו בדרך אחרת לשרת בכלי השיט כתוצאה מהליכים שנקטו נגדו בשל העבירה."

¹ ס"ח תשל"ג, עמ' 329; תשל"ד, עמ' 108.

² ס"ח תשכ"א, עמ' 192.

ז. הצעת חוק שירות המדינה (גימלאות) (הוראת שעה), תשל"ו—1976

(הצעת חברי-הכנסת ש. ארבל-אלמוזילנו ומ. ורטמן)

1. תיקון סעיף 100 החלפת סעיף 2

במקום סעיף 2 לחוק שירות המדינה (גימלאות) (תיקון מס' 10), תשל"ו—1975 יבוא :

"2(א) תחילה והוראת מעבר

הוראות סעיף זה יחולו לגבי הזמן שלאחר י"ד בכסלו תשל"ו (18 בנובמבר 1975), גם מי שפרש משירות המדינה לפני התאריך האמור ועל שאיריו."

תנאים ושיעור שקבעה אותם הממשלה לפני פירסומו של חוק זה לענין השימוש בסמכור יות נציב השירות לפי סעיף 100 לחוק העיקרי דינם כדין תנאים שנקבעו לפי סעיף 100(ב) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

יש להצטרף שבתיקון שנתקבל בכנסת לא נכללה הוראת מעבר אשר מחילה את החוק גם על עובדים ושאייריהם שפרשו לפני קבלת החוק. מאחר שלא היתה כוונה לפגוע ולקפח את אלה שפרשו ואין זה צודק לקפח אותם — באה הצעת החוק הזאת וקובעת הוראות מעבר לגבי עובדים שפרשו ושאייריהם לפני קבלת החוק ב-18 בנובמבר 1975.

סעיף 2(ב) בא לקבוע שנציב השירות ישתמש בסמכויות שיש לו לגבי עובדים שפרשו ושאייריהם על-פי אותם התנאים והשיעורים שקבעה הממשלה לפני פירסומו של חוק זה.

חוק שירות המדינה (גימלאות) (תיקון מס' 10) תשל"ו—1975, שנתקבל בכנסת ב-18 בנובמבר 1975, הסיר מגבלה שהיתה קיימת בסעיף 100 לחוק העיקרי ואשר קבעה כי רק עובד אשר נתקבל לשירות המדינה לאחר גיל 40 יהיה זכאי לאותן הקלות ובאותם תנאים אשר קבעה הממשלה לגביי לגבי חישוב תקופת השירות. לאחר התיקון שנתקבל בכנסת גם העובדים אשר נתקבלו לשירות המדינה לפני גיל 40 יהיו זכאים להקלות וגם לגביהם תילקח בחשבון התקופה בגין פעילות ציונית בחו"ל, פעילות או עבודה בשדה החינוך העברי בחו"ל, שירות במחתרת, או תקופה כאסיר ציון, שירות סדיר בצבא הבריטי ועוד.

ח. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 24), תשל"ו—1976

(הצעת קבוצת חברי כנסת)

של חכירה מכל דרגה שהיא, שכירות, שכירות משנה ושכירותה של שכירות מכל דרגה שהיא וכן זכות חזקה ייחודית.

(ג) בהגדרה "מחיר מקורי" —

(1) במקום פסקה (1) יבוא :

(1) בנכס שנקנה — סכום שהוציא הנישום לרכישתו של אותו נכס. נקבע מחיר הנכס בעת קנייתו לצורך הטלת מס שבח מקרי קעין, תוספת מס או אגרה, יהיה מחיר זה מחירו המקורי של הנכס. במכירת חלק של נכס או זכות בנכס יהיה מחירו המקורי של החלק או הזכות חלק יחסי של מחירו המקורי של הנכס שיחסו לכלל אותו מחיר כיחס שוויו של החלק או הזכות הנמכרים לשווי הנכס כולו.

(2) במקום פסקה (2) יבוא :

(2) בנכס שנתקבל בחליפין — התמורה בעת החליפין. היו החליפין פטורים ממס וכן בחליפין של מקרקעין במקרקעין שנעשו לפני יום 22 באוגוסט 1963 ואין עממם תמורה אחת יהיה המחיר המקורי יתרת המחיר המקורי של הנכס שניתן בחליפין.

1. ביטול סעיף 28

סעיף 28(ה) לפקודה בטל.

2. הגדרות

בסעיף 88 —

(א) בהגדרת "נכס" — יימחקו פסקאות (3) ו-(4).

(ב) אחרי הגדרת "נכס" יבוא :

"מקרקעין" — זכות הבעלות וזכות החכירה לתקופה העולה על עשר שנים בקרקע בישראל, ולענין זה יראו את תקופת החכירה כתקופת החכירה המאקסימאלית שאליה יכולה החכירה להגיע לפי כל זכות שיש לחוכר או לקרובו מכוח הסכם או מכוח זכות ברירה הנתונה לחוכר או לקרובו בהסכם, לרבות זכויות בחבר-בני-אדם אשר כל נכסיו, במישרין או בעקיפין, הם מקרקעין (להלן — איגוד מקרי קעין) ולענין זה לא ייחשבו כנכסי חבר-בני-אדם מזומנים, מניות, אגרות חוב, ניירות ערך אחרים, מטלטלין שאינם משמשים לייצור הכנסות חבר-בני-אדם או שהם טפלים לדעת פקיד השומה למטרות העיקריות של חבר-בני-האדם המבוצעות למעשה ולא בדרך ארעית ;

"חכירה" — חכירה, חכירת משנה, חכירתה

(ו) בהגדרה "תמורה" — המשפט האחרון המתחיל במלים "והכל בניכוי הוצאות המכירה" יימחק.

(ז) בהגדרה "קרוב" — ייתוסף "לרבות איגוד בשליטתו. שליטה כהגדרתה בסעיף 76(ב)".

(ח) ייתוסף — "פעולה באיגוד" — הענקת זכות באיגוד מקרקעין, הסבתה, העברתה או ויתור עליה, שינוי בזכויות הנובעות מזכות באיגוד.

3. תיקון סעיף 90

בסעיף 90 —

(א) אחרי "תוך שנה מיום רכישתו" יבוא: "וב" מקרקעין תוך שנתיים".

(ב) אחרי "ובמכירה תוך השנה השנייה" יבוא: "ובמקרקעין תוך השנה השלישית".

(ג) אחרי "ועד תום שנתיים" יבוא "ובמקרקעין — תוך שלוש שנים".

4. תיקון סעיף 91

בסעיף 91 אחרי סעיף קטן (ז) יבוא:

(ט) במכירת מקרקעין, לרבות מכירה כאמור שיש מניעה לרישומה, לא תירשם המכירה ולא יהיה לה תוקף אלא לאחר שהמוכר הגיש דיון וחשבון מפורט על-פי סעיף קטן ד(2) ושילם את המס לפי השומה על-פי סעיף 145(ג) או המציא את הערבות לחשלוש המס לפי סעיף 184א, לפי העניין, ולאחר שהקונה שילם את תוספת המס המגיעה ממנו על-פי הוראות חוק תוספת מס, תשל"ו—1976.

5. תיקון סעיף 92

בסעיף 92, סעיף קטן (א) —

המשפט המתחיל במלים "לעניין זה רואים שבת והפסד" יימחק.

6. תיקון סעיף 93

בסעיף 93 —

(א) בסעיף קטן (ב), המלים "ולפי חוק מס שבת מקרקעין, תשכ"ג—1963" יימחקו.

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

(ג) היתה העברת נכס על-ידי המפרק בחברת בניי-אדם לחבר בו טעונה רישום בפנקס המתנהל על-פי דין, לא יחולו הוראות סעיף קטן (ב) על העברת נכס זה אלא אם:

- (1) נרשמה המכירה בפנקס תוך שישה חודשים מיום המכירה, או אם היתה מניעה לרישום שאינה תלויה במפרק או בחבר, תוך שישה חודשים מיום שהוסרה המניעה.
- (2) היתה המכירה חייבת בתשלום תוספת מס לפי חוק תוספת מס, תשל"ו—1976 שולמה תוספת המס.

7. תיקון סעיף 96

בסעיף 96 —

במקום "נכס בר פחת" יבוא: "נכס המשמש לצרכי ייצור הכנסה".

(3) אחרי פסקה (6) יבוא:

(7) בנכס שחלקו הופקע ללא פיצוי — מחירו המקורי של הנכס כולו.

(4) בסוף ההגדרה ייתוסף:

לרבות —

(1) שוויה המוערך של עבודה שעבדו הנישום או קרוביו להשבת הנכס או החזקתו, אגרות, מסים, שכר טרחת עורך-דין ודמי תיווך בקשר לרכישת הנכס, מס רכוש, ארנונות רכוש, מס השבחה וכל סכום ששילם הנישום לבעל זכות בנכס, אשר המכירה מותנית בהסכמתו, בעד הסכמתו.

(2) הוצאות שהוציא הנישום במכירת הנכס.

(3) בנכס שנתקבל במכירה פטורה ממס — למעט מכירה שפסקה (4) להלן דנה בה — הוצאות השבחה והחזקה שהוציא מוכר הנכס, אך לא ינוכו הוצאות בקשר לרכישת הנכס, למעט מסים, אגרות ותשלומי חובה.

(4) במכירת נכס שנתקבל בחליפין כאמור בסעיף 97(א)(6)(7) ו- (8) ההוצאות שהוציא הנישום בנכס שמכר.

במכירת חלק מנכס או זכות בנכס ינוכו הוצאות השבחה והחזקה שיחסן לכלל הוצאות ההשבחה וההחזקה כיחס שווי החלק או הזכות הנמכרים לשווי כלל הנכס; חלק ההוצאות שנוכו כאמור לא יותר לניכוי במכירת חלק אחר או זכות אחרת בנכס. הוראות סעיף 31(1) ו- 31(4), בשינויים המחוייבים, יחולו על הוצאות ההשבחה, ההחזקה והמכירה.

(ד) בהגדרת "יום הרכישה" —

במקום: "שלא במתנה פטורה ממס" יבוא: "שלא במתנה פטורה ממס או במכירה פטורה ממס כאמור; ובנכס שנתקבל בחליפין לפי סעיף 97(א)(6)(7) או (8) — היום שבו נרכש הנכס שניתן בחליפין".

(ה) בהגדרת "מכירה" —

(1) אחרי "מתנה" יבוא:

פעולה באיגוד מקרקעין, הפקעה, התחייבות למכירה שבעקבותיה קיבל הקונה את החזקה בנכס והתחייבות למכירה כשהמכירה אינה מותנית בכל מעשה או מחל מצד הקונה פרט לתשלום יתרת המחיר שאינו עולה על 50% של התמורה.

(2) אחרי "למעט הורשה" יבוא:

"לעניין פסקה זו — התחייבות למכירה — לרבות מתן ייפוי-כוח בלתי חוזר לקונה או לטובתו לבצע את המכירה וייפוי-הכוח תקף לתקופה העולה על שישה חודשים.

לא יידחה תשלומו של החלק היחסי של המס השווה לסכום המס כפול בסכום בו עולה התמורה על המחיר המקורי של דירת היחיד האחרת מחולק ברווח ההון.

(6) לעניין פסקה (4) יראו נישום כאילו רכש דירה אחרת אם עשה אחת מאלה:

(1) שילם בעד רכישת הדירה האחרת סכום השווה ל-50% או יותר מן התמורה במכירת דירת היחיד או מן המחיר המקורי של דירת היחיד האחרת.

(2) החל בבניית הדירה האחרת או קיבל חזקה בה או קיבל ייפוי-כוח בלתי חוזר לרשמה על שמו.

שר האוצר רשאי באישור ועדת הכספים להתקין תקנות שלפיהן יראו רכישת זכויות שקבע כרכישת דירת יחיד אחרת.

(1) (2) במכירת דירת יחיד שלדעת פקיד השומה התמורה המשתלמת בעדה הושפעה מאפשרויות בנייה קיימות או צפויות של שטח גדול יותר משטח הרצפות הכולל של הדירה, תהיה התמורה הסכום שיש לצפות לו ממכירתה מאת מוכר מרצון לקונה מרצון ללא אפשרויות הבנייה כאמור ואת יתרת התמורה יראו במכירה של נכס שאינו דירת יחיד, אשר מחירו המקורי יהיה חלק יחסי מהמחיר המקורי של הנכס כולו, למעט מסי השבחה ששולמו בשל אר-תו נכס כיחס חלק התמורה לנכס זה בתוספת מסי ההשבחה ששולמו בשלו.

(2) הוראות פסקה (1) לא יחולו אם לדעת פקיד השומה ההשפעה של התמורה היא תוצאה מאפשרויות בנייה קיימות כאשר שטח הרצפות הכולל של דירת היחיד הוא 80% או יותר מהשטח שמותר לבנות.

10. הוספת סעיף

אחרי סעיף 102 יבוא:

103. חברת שיוכון ששר האוצר קבעה בצו לעניין סעיף זה והמורשה באופן ישיר או באמצעות קרן אי שמה על-פי ייפוי-כוח מאת בעלי הזכויות במקרקעין בשיכונים שבנתה לרשום אותן זכויות בפנקסי המקרקעין, לא תסכים למסירת חזקה במ-קרקעין של אותם בעלי זכויות כאמור לאחרים כל עוד לא הוכח לה שבמכירת הזכות במקרקעין שב-הם נמסרת החזקה לאותו אחר נתמלאו הוראות סעיף 91(ח).

11. הוספת סעיף

אחרי סעיף 103 יבוא:

104. במכירת נכס שהוא זכות בחבר-בני-אדם רשאי פקיד השומה לחלק את הנכס לחלקים ולק-בוע לכל חלק יום רכישה ומחיר מקורי משלו, בהתאם לפעולות שנעשו על-ידי חבר-בני-האדם, או בנכסיו, ואשר היה בהם, לדעת פקיד השומה, כדי להשפיע על שווי הנכס.

8. תיקון סעיף 97

בסעיף 97 —

(א) בסעיף קטן (א) פסקה (5) אחרי "מתנה לקרוב" יבוא: "למעט איגוד בשליטתו".

(ב) אחרי פסקה (5) יבואו פסקאות אלו:

(6) מכירת נכס שהיא הפקעה או מכירה על פי צו של רשות מוסמכת אם התמורה היחידה במכירה היא נכס אחר מאותו סוג של הנכס הנמכר.

(7) מכירה שהיא חלוקת נכס בין בעליו המ-שותפים ללא תמורה נוספת, להוציא תשלומי איזון.

(8) מכירה של נכס מנאמן לנהנה כהגדרתם בסעיף 102.

9. הוספת סעיף

אחרי סעיף 101 יבוא:

(א) "דירת יחיד" — דירה המשמשת בעיקרה למגורים והיא בבעלותו או בחכירתו של יחיד, והוא או קרובו גרים בה רוב ימות השנה.

"קרוב" — למעט איגוד בשליטת הנישום.

(ב) המחיר המקורי של דירת יחיד הוא שוויה ביום הרכישה כשהיא פנויה.

(ג) התמורה של דירת יחיד הוא שוויה ביום המכירה כשהיא פנויה אף אם לא נמכרה כפנויה. אם בתום שנה מיום המכירה הוסיף הנישום או קרובו שהחזיקו בה ערב המכירה להחזיק בדירת היחיד תהיה התמורה שווי הזכות שנמכרה בלבד והמס החל על הנישום עקב המכירה יתוקן בהתאם לכך.

(ד) במכירת דירת יחיד לא תותרנה לניכוי ההוצ-אות שהוציא הנישום או קרובו בין יום רכישת דירת היחיד לבין יום מכירתה לרכישת זכות חזקה ייחודית בדירת היחיד.

(ה) הוראות סעיף 90(ח) לא יחולו על דירת יחיד.

(ו) (1) מכירת כל הזכויות שיש לנישום בדירת יחיד תהיה פטורה ממס אם התמורה לא עלתה על 500,000 לירות.

(2) עלתה התמורה על 500,000 לירות יינתן לנישום זיכוי בשיעור השווה ל-500,000 לירות בתוספת מחצית ההפרש בין הסכום האמור לבין התמורה, עד למיליון לירות, מחולק בתמורה.

(3) בדירת יחיד שהזכות בה משותפת לאחדים יינתן הזיכוי לפי פסקה (2) לכל אחד מן השותפים בשיעור חלקו היחסי בזכות.

(4) הוכיח הנישום כי רכש דירת יחיד אחרת תוך שנה לפני המכירה או תוך שנה לאחר-ריה, יידחה השלום המס עד למכירת דירת היחיד האחרת. מס שנדחה כאמור ישולם בעת מכירת דירת היחיד האחרת ללא רכישת דירת יחיד אחרת בתקופות כאמור.

(5) כאשר המחיר המקורי של דירת היחיד הא-חרת הוא פחות מהתמורה של דירת היחיד

לאחר יודיע על כך לפקיד השומה תוך שלושים יום מיום שנודע לו על המכירה.

(ד) כל הרושם מכירת נכס על-פי דין ונוטריון ציבורי שרשם ייפוי-כוח למכירת נכס יודיעו על כך לפקיד השומה תוך שלושים יום מיום הרישום.

(ה) המתווך בתמורה במכירת נכס שאינו פטור ממס רווחי הון יודיע על כך לפקיד השומה תוך שבעה ימים מיום שקיבל את תמורת התיווך.

17. הוספת סעיף

אחרי סעיף 133 יבוא :

134. "דו"ח על רווח הון לפי סעיף 91(ח) יוגש תוך שבעה ימים מיום המכירה ויכלול פרטים בדבר התמורה, יום רכישת הנכס ומכירתו, מחירו המקורי ומחירו המקורי המתואם.

18. תיקון סעיף 145

בסעיף 145, אחרי פיסקה (ב) יבוא :

(ג) מסר אדם דינוחשבו לפי סעיף 134 ירשום פקיד השומה את מקדמת המס על פיו, בשומה זמנית או סופית, תוך שלושים יום מיום מסירת הדינוחשבו.

19. תיקון סעיף 159א

בסעיף 159א, אחרי פיסקה (ה) יבוא :

(1) נתבטלה מכירת נכס ששולם עליה מס — יחזיר פקיד השומה את המס ששולם.

20. הוספת סעיף

אחרי סעיף 184 יבוא :

184א. מקדמת מס שנקבעה בשומה זמנית או סופית לפי סעיף 145(ג) תשולם תוך 14 יום מיום שנמסרה לנישום הודעת השומה. השיג הנישום על השומה ישלם את המס שאינו שנוי במחלוקת ויתן ערבות שתיקבע על-ידי פקיד השומה להבטחת תשלום יתרת המס שהוא עשוי להחייב בו.

21. ביטול חוק

חוק מס שבח מקרקעין, תשכ"ג—1963 — בטל.

22. תיקון סעיף 7 בחוק מס עובד

בסעיף 7 בחוק מס עובד תש"ל ייתוסף סעיף קטן (4) :

(4) מס ששולם לפי חוק מס שבח מקרקעין לפני ביטולו או לפי חוק ה' לפקודת מס הכנסה לפי העניין בגין מקרקעין שנכללו בעזבונו, שמכירתם נתחייבו במס כאמור.

12. הוספת סעיף 104

אחרי סעיף 104 יבוא :

105. (א) מכירת מקרקעין שהיא חלוקת מקרקעין המשמשים למטרה חקלאית ושוועברו על-ידי חברי אגודה שיתופית חקלאית במשותף, לחברי אותה אגודה בהתאם לחלקיהם במקרקעין וללא תמורה נוספת, פרט לתשלומי איוון — פטורה ממס.

(ב) במכירה שסעיף קטן (א) דן בה יהיה המחיר המקורי חלק יחסי של המחיר המקורי שהיה נקבע אילו נמכרה הקרקע על-ידי האגודה שיחסו לכלל המחיר המקורי כחיס שווי המקרקעין שאותו חבר קיבל בחלוקה לשווי כלל המקרקעין של האגודה.

(ג) במכירה שסעיף קטן (א) דן בה יהיה יום הרכישה היום שהיה נקבע כיום הרכישה אילו נמכרה אותה אגודה את המקרקעין.

13. תיקון סעיף 106

בסעיף 106 אחרי "או במפעל" יבוא : "או בנכס כמשמעותו בסעיף 88".

14. תיקון סעיף 120ב

בסעיף 120ב אחרי "ונקודת קיצבה" יבוא : "וכן הסכומים הנזכרים בסעיף 102".

15. תיקון סעיף 128

בסעיף 128 —

פיסקה (1) בסעיף קטן (ב) — בטלה.
בפיסקה (2) בסעיף קטן (ב) המלים "או על השבח" ו"או השבח" — יימחקו.

16. הוספת סעיף

אחרי סעיף 131 יבוא :

131א. כל אדם הרוכש בשמו הוא בשביל פלוני נכס כמשמעותו בסעיף 88 יודיע לפקיד השומה תוך שלושים יום מיום הרכישה כי רכש את הנכס בשמו הוא בשביל אחר (להלן "הנהנה") ומשיוודיע כך יראו אותו כנאמן ויחולו עליו הוראות סעיף 97(א)(8).

(ב) נודע לנאמן כי הנהנה מכר זכותו לאחר — יודיע על כך לפקיד השומה תוך שלושים יום מיום שנודע לו על המכירה.

(ג) שלית למכירה או לרכישה של נכס שנודע לו כי הקונה או המוכר מכרו זכותם בנכס

דברי הסבר

את מסכת החקיקה של המלצות הוועדה שבבצעה את הוראותיו העיקריות של חוק מס שבח מקרקעין במסגרת פקודת מס הכנסה, תוך ביטול המסגרת התחייבתית הנפרדת למיסוי רווחים ממקרקעין.

בהמלצות הוועדה לרפורמה במיסוי (ועדת בן-שחר) נכללת המלצה (ה'1) הקוראת למיזוג הוראות חוק מס שבח מקרקעין בפקודת מס הכנסה. המלצה זו היא ההמלצה המשמעותית היחידה במישור התחוקתי שטרם מצאה ביטוי בחוק. הצעת חוק זו באה להשלים

ט. הצעת חוק תוספת מס, תשל"ו—1976

(הצעת קבוצת חברי כנסת)

1. פירוש המונחים בחוק זה יפורשו כמשמעם בסעיף 88 לפקודת מס הכנסה.
2. השלת המס מכירה של מקרקעין חייבת בהוספת מס. חובת התשלום היא על הקונה.
3. שיעור המס וחישובו תוספת המס תהיה בשיעור מן התמורה או בסכום קבוע לפי סוג המכירה או המקרקעין — הכל כפי שיקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת. היו המקרקעין זכות בחבר-בני-אדם, תהיה תוספת המס חלק מתוספת המס שחבר-בני-האדם היה מתחייב בו אילו נמכרו כל מקרקעין שיחסו לכלל תוספת המס כיחס הזכות בחבר-בני-האדם הנמכרת לכלל הזכויות בחבר-בני-האדם.
4. פטור ממס בולים מכירת זכות בחבר-בני-אדם, ששולמה עליה תוספת מס, לא תחוייב בתשלום מס לפי חוק מס בולים על מסמכים, תשכ"א—1961.
5. מועד תשלום המס (א) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבע בתקנות את מועד תשלום תוספת המס.

ד ב ר י ה ס ב ר

המטילות תוספת מס על פעולות במקרקעין ובאיגודי מקרקעין ואשר אינן משתלבות אינטגרלית בהוראות פקודת מס הכנסה. אי לכך נכללו הוראות אלה במסגרת חוק מיוחד שבעיקרו הוא חוק הסמכה לקביעת שיעורי התוספת ודרכי הטלתה.

בהמלצת הוועדה לרפורמה במיסוי (ועדת בן-שחר) נכללה המלצה שמשמעותה ביטול חוק מס שבח מקרקעין ומיזוגו בהוראות פקודת מס הכנסה. מאחר שהוגדרה הצעת חוק ברוח זו התעורר הצורך בקביעת מסגרת תחיקתית נפרדת להוראות בחוק מס שבח

1. מסקנות ועדת העבודה בנושא הצורך הדחוף בהגדלת האוכלוסיה בעיירה מעלות

היתה איטית. הוועדה קיימה לאחרונה ביקור במעלות והתרשמה מההתפתחות החיובית שחלה בה. לוועדה נמסר כי במעלות הולכות ומוקמות כ-1,040 יחידות דיור שבחלקן הגדול בנייתן תסתיים בשנת 1976 ותועד מדגה לאיכלוס; 876 יחידות בשלבי בנייה שונים; 350—400 תימסרנה בקרוב לאיכלוס ו-164 יחידות דיור תופעלנה ב-1976 עם אישור התקציב.

876 הדירות יחולקו כלהלן: 204 — לעולים; 176 — לוותיקים באזורי פיתוח; 124 — הכוונה לאזורי פיתוח; 190 — לזוגות צעירים; 182 — להטבת תנאי דיור. הנהלת משרד השיכון תנהג בגמישות ותיאזר לשנות יעדן של הדירות בהתאם לצרכים. אשר ל-164 הדירות שיופעלו בשנת 1976 יעדן וחלוקתן ייעשו בהתאם לצרכים בבוא הזמן.

מליאת הכנסת העבירה ביום כ"ב בכסלו תשל"ו (26 בנובמבר 1975) לוועדת העבודה את הדיון בהצעתו לסדר-היום של חבר-הכנסת א. גיבלבר בנושא הנ"ל.

הוועדה שמעה במהלך דיוניה את מנכ"ל משרד השיכון, עוזר שר הבטחון, את נציגי המועצה המקומית מעלות, נציגי מועצת הפועלים המקומית ונציגי קבוצת אנשים מעובדי רפא"ל שבדעתם להשתכן ב"מעלות".

העיירה "מעלות" שוכנת בגליל המערבי כ-18 ק"מ מזרחית מנהריה. היא נוסדה עם קום המדינה, לפני 25 שנים, ומספר תושביה כ-3,500 נפש — 700 בת-אב. על-פי תכנית המיתאר אמורה היתה אוכלוסיית מעלות למנות תוך 20 שנה כ-15,000 נפש, אך תחזית זו לא התממשה. האוכלוסיה לא גדלה וההתפתחות

לות בתקופה האחרונה ואת המאמצים הנעשים על-ידי נציגי המקום וגורמים ממלכתיים לקידומה של מעלות ולפיתוחה.

(3) הוועדה מוצאת לנכון לציין כי נושא השתכנון תם של אנשי קבוצת רפא"ל במעלות טופל על-ידי חברי כנסת שונים, ביניהם יושבת-ראש ועדת העבודה, עוד לפני העלאת הנושא בהצעה לסדר-היום במליאת הכנסת. קיימו פגישות בירור וליבון עם נציגי משרד השיכון, משרד הבטחון, יושב-ראש המועצה המקומית ומזכיר מועצת הפועלים במעלות, ובהשתתפות נציגי קבוצת המשתכנים לעתיד.

(4) הוועדה מביעה את בטחונה שהמשפחות אשר הביעו את רצונן לבנות את ביתן ב"מעלות" יהיו גורם חיובי בפיתוחה, בקידומה ובשיגשוגה של מעלות ויתרמו תרומה נכבדה לגיבוש החברתי ולהעלאת רמת השירותים.

(5) הוועדה מציינת בסיפוק רב, כי תוצאות מאמציה נשאו פרי. ביום ט' באייר תשל"ו (9 במאי 1976) ביקרה הוועדה במעלות והיתה נוכחת בתחילת עבודת הפיתוח להכנת התשתית. הוועדה רשמה לפניה את הודעת מנכ"ל משרד השיכון מר ד. ויינשל, כי השכונה החדשה תיועד לאיכלוס משפחות מתושבי המקום ולאנשי קבוצת רפא"ל.

(6) הוועדה מציינת בסיפוק ובהערכה את פעולות נציגיה הנבחרים ושל מעלות, יושב-ראש המועצה המקומית וחבריה ומזכיר מועצת הפועלים, אשר הופיעו לפני הוועדה ופעלו בעקשנות וללא ליאות לגיבוש התכנית וקבלת ההחלטה החיובית.

הוועדה מביעה את תקוותה שתושבי מעלות ונבחריה יעשו לקליטת המשתכנים החדשים ושילובם בחיים הכלכליים, החברתיים והתרבותיים של מעלות.

(7) הוועדה פונה למשרד החקלאות ולמינהל מקרקעי ישראל לפעול בדחיפות לפינוי השטח המיועד לבריכות החימצון של "מעלות" ואיתור שטח אלטרנטיבי לקרקעות של מושב מעונה.

מקומה הגיאוגרפי של מעלות וגופה המרהיב הקנו לה אופי מיוחד ויפה שביכלתה להוות גורם למשיכת אוכלוסיה ממרכז הארץ.

אזור התעשייה במעלות התפתח יפה והוא מבטיח כיום תעסוקה מגוונת לאוכלוסייתה. המפעלים הקיימים בה היום הם:

1. תעשיות (1950) בע"מ — 300 מועסקים;
2. "גבור" מפעל לייצור גרבונים — 165 מועסקים;
3. תל-רד בע"מ — לייצור מרכוזיות וחלקי טלפונים — 80 מועסקים;
4. "טרמו פיל" בע"מ — לייצור כבלים וחטי חשמל — 36 מועסקים;
5. בתי-מלאכה בענפים שונים — 121 מועסקים, ועוד. סך הכל מועסקים כיום בתעשייה במעלות 681 איש.

בהקמה נמצאים 9 מפעלים נוספים בהשקעה של 29 מיליון לירות ומבנים בגודל של 7,000 מ"ר. השלמת המבנים הללו תסתיים בסוף שנת 1977 והם יבטיחו תעסוקה ל-600 איש נוספים.

במסגרת התכנית "בנה ביתך" של משרד השיכון התארגנה ביזמתה קבוצה של אנשים המועסקים באחד המפעלים עתירי המדע של משרד הבטחון (רפא"ל) המתגוררים באזור חיפה והקריות. קבוצה זו הביעה את רצונה להשתכן במעלות ולבנות בה את ביתה.

הוועדה דנה בנושא, כחנה אותו מהיבטי הרבים, עיינה בתכניות הבנייה שהוצגו לפניה ובאה לידי המסקנות הבאות:

(1) הוועדה מאמצת את ידי הממשלה בפעולותיה למען איכלוס הגליל ופיתוחו ומציינת בהערכה את פעולת משרד השיכון ומשרד המסחר והתעשייה על התנופה שניתנה בתקופה האחרונה בבניית דירות למגורים ופיתוח תשתית רחבה להקמת מפעלי תעשייה בהיקף ארצי ואזורי.

(2) הוועדה מציינת בצער שבמשך למעלה מ-20 שנה לא חל גידול משמעותי במספר התושבים במעלות ואפילו היה תהליך הפוך.

הוועדה מציינת בסיפוק את ההתקדמות שחלה במע-

יא. מסקנות ועדת הפנים ואיכות הסביבה בעניין הנהגת הגרלה נוספת של מפעל הפיס בה יהיה מספר סידורי של הכרטיסים סמוי מן העין עד לפתיחתם

2. הוועדה החליטה ברוב דעות להסכים לתכנית מפעל הפיס להוציא כרטיס הגרלה נוספת של המפעל, שבו יוכל הזוכה לזכות במקום עד חמשת אלפים לירות, זאת לפי הפרטים הבאים:

א. הכרטיסים יוצאו במחזורים עד שיימכרו, ויודפו 500 אלף כרטיסים בכל מחזור.

ב. כל כרטיס יעלה חמש לירות.

ג. מספר הזכיות של חמשת אלפים לירות לא יעלה על 15.

ד. מחצית סכום הפדיון של הכרטיסים תווצר לקרן נים במקום באמצעות זכויות קטנות יותר.

בישיבת הכנסת ביום י"א בשבט תשל"ו (13 בינואר 1976) הגיש חבר-הכנסת ש. י. גרוס הצעה לסדר-היום בנושא הנ"ל.

מליאת הכנסת החליטה להעביר את הנושא לדיון בוועדת הפנים ואיכות הסביבה.

ועדת הפנים דנה בעניין, שמעה נציגים ממשרדי האוצר והפנים, הנהלת מפעל הפיס ומומחים מהמשרדה לענייני זיופים. לאור זאת באה הוועדה לידי המסקנות הבאות:

1. ועדת הפנים הביעה פה אחד את הערכתה לפעולות מפעל הפיס בקשר לבטיחות בתי-חולים, בתי-ספר ומוסדות ציבור אחרים.

3. הוועדה החליטה כאמור לעיל לאחר ששמעה את הסברי נציגי המשטרה בדבר אמצעי הבטיחות למניעת זיזים והונאות שננקטו להוצאת הכרטיס הנ"ל.
4. הוועדה קבעה כי יש מקום לבדוק את הנושא מחדש לאחר שלושה חודשים, לאור הנסיון המעשי שעתיד להצטבר.

סיכום הישיבות

שנייה חוק ההתגוננות האזרחית (תיקון מס' 5), תשל"ו-1976.

הוחלט: לקבל את החוק.

ג. בהמשך הדיון בסקירת השר לקליטת העלייה על פעולות משרדו השיב השר לקליטת העלייה ש. רוזן למשתתפים בוויכוח.

ד. א. שכטרמן מסר דין-וחשבון על משלחת הכנסת למועצת אירופה.

ה. אביעד יפה הגיש הצעות חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 6), תשל"ו-1976; והצעת חוק הבחירות לכנסת התשיעית (הצבעה במכשיר הצבעה), תשל"ו-1976, מטעם קבוצת חברי כנסת.

הוחלט: להעביר את הצעות החוק לוועדה.

ו. בהמשך הדיון בסקירותיהם של שר התחבורה ושר התקשורת על פעולות משרדיהם השתתפה א. הר-ליץ בוויכוח.

ז. בהמשך הדיון בהצעת חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 6), תשל"ו-1976; והצעת חוק הבחירות לכנסת התשיעית (הצבעה במכשיר הצבעה), תשל"ו-1976 הודיע יושב-ראש הישיבה ב. צ. קשת על העברתן של שתי הצעות החוק לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

ח. בהמשך הדיון בסקירותיהם של שר התחבורה ושר התקשורת על פעולות משרדיהם השיבו שר-התחבורה ג. יעקבי וסגן שר התקשורת א. מויאל למשתתפים בוויכוח.

ט. י. ארבל-אלמוזלינו (יו"ר ועדת העבודה) הביאה לקריאה שנייה חוק הספנות (ימאים) (תיקון מס' 2), תשל"ו-1976.

הוחלט: לקבל את החוק.

ישיבה רצ"ה (כ"ו באייר תשל"ו — 26 במאי 1976)

היו"ר — מ. שחל:

א. יושב-ראש הישיבה מ. שחל אמר דברי הספד לד"ר יוסף מיכאל לם.

ב. יושב-ראש הישיבה מ. שחל מסר ברכת הכנסת לציון יום ירושלים.

ג. סגן מזכיר הכנסת ש. יעקבסון הודיע על המסמכים שהוגחו על שולחן הכנסת.

ד. ראש-הממשלה י. רבין השיב על 25 שאלות של חברי הכנסת: מ. בן-פורת, י. כהן, א. נמיר, י. שריד, מ. פעיל, י. תמיר, ע. נוף, פ. גרופר, י. שערי, י. בארי, ש. תמיר, ב. מואב, ז. שובל, א. לין, א. כץ.

שר-החץ י. אלון השיב על 19 שאלות של חברי הכנסת: י. בארי, ש. תמיר, א. הרליץ, י. בן-מאיר, נ. קצב, א. אבטבי, ש. ארבל-אלמוזלינו, ז.

ישיבה רצ"ה (כ"ד באייר תשל"ו — 24 במאי 1976)
היו"ר — מ. שחל; פ. שינמן.

א. סגן מזכיר הכנסת ש. יעקבסון הודיע על המסמכים שהוגחו על שולחן הכנסת.

ב. י. קרגמן (יו"ר ועדת הכספים) הביא לקריאה שנייה חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 14), תשל"ו-1976.

הוחלט לקבל את החוק.

ג. בהמשך הדיון בסקירת שר הבריאות על פעולות משרדו השיב שר הבריאות ו. שם-טוב למשתתפים בוויכוח.

ד. פ. שינמן הביא לקריאה ראשונה חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 22), תשל"ו-1976.

הוחלט: להעביר את החוק לוועדת העבודה.

ה. בהמשך הדיון בסקירת שר הפנים על פעולות משרדו השיב שר הפנים י. בורג למשתתפים בוויכוח. הצעות לסיכום הדיון הוגשו על-ידי: ח. שמעוני בשם סיעות המערך, חזית דתית לאומית, המפלגה הליברלית העצמאית; ח. קורפו בשם סיעת הליכוד; א. ורדיגר בשם סיעת החזית הדתית התורתית; א. לבנבראון בשם סיעת הרשימה הקואליטיבית החדשה.

הוחלט: לקבל את ההצעה שהוגשה על-ידי ח. שמעוני.

ו. בהמשך הדיון בסקירת שר המשטרה על פעולות משרדו השתתפו: ב. מואב, מ. פעיל.

ז. א. אנקוריון (יו"ר ועדת הכנסת) הודיע על חילופי גברי בוועדה לענייני ביקורת המדינה.

ח. בהמשך הדיון בסקירת שר המשטרה על פעולות משרדו השתתפו: ד. זכין, ד. קורן, שר-המשטרה ש. הלל השיב למתווכחים. הצעות לסיכום הדיון הוגשו על-ידי: י. בארי בשם סיעות המערך, הליכוד, חזית דתית לאומית, המפלגה הליברלית העצמאית; י. מ. אברמוביץ בשם סיעת חזית דתית תורתית; א. לבנבראון בשם סיעת הרשימה הקואליטיבית החדשה.

הוחלט: לקבל את ההצעה שהוגשה על-ידי י. בארי.

ישיבה רצ"ה (כ"ה באייר תשל"ו — 25 במאי 1976)
היו"ר — ב. צ. קשת; א. גיבלבר.

א. סגן מזכיר הכנסת ש. יעקבסון הודיע על המסמכים שהוגחו על שולחן הכנסת.

ב. י. גבון (יו"ר ועדת החוץ והביטחון) הביא לקריאה

המדינה (גימלאות) (הוראת שעה), תשל"ו—1976.
שר־האוצר י. רבינוביץ תמך להעביר את הצעת
החוק לוועדת העבודה.

י. פלומין הגיש הצעת חוק לתיקון פקודת מס
הכנסה (מס' 24), תשל"ו—1976, וחוק תוספת מס,
תשל"ו—1976, מטעם קבוצת חברי כנסת. שר־האוצר
י. רבינוביץ השיב לו. י. פלומין חזר והשיב לו.

הוחלט: להסיר את שתי הצעות החוק מסדר־היום.

שובל, ש. לורינץ, א. לין, א. ורדיגר, ב. מואב.
שר־האוצר י. רבינוביץ השיב על 26 שאילתות של
חברי הכנסת: א. אפרת, מ. פעיל, ת. זיאד, ז.
שובל, א. אבטבי, י. פלומין, ש. לוי, א. כץ, ת.
טובי, י. מ. אברמוביץ, י. תמיר, ב. מואב, ש.
ארבלי־אלמוזלינו, ה. זיידל, פ. שינמן, מ. בן־פורת,
י. דרניצקי (יודין), נ. קצב.

ה. ש. ארבלי־אלמוזלינו הגישה הצעת חוק שירות